LIBRARY — THE UNIVERSITY OF

המודיע

ביטאון אגודת ישראל העולמית / בס"ד ירושלים ועש"ק פ' שלח כ' סיון התשל"ה (30 במאי 75) / שנה כ"ו גליון 8810 המחיר 120 אגו'

אוטו ג'נרל

מבצע מתנות

לחודשי הקיץ

פרטים בלוח המודיע

...המ"י: פגישת פורד - סאדאת [ת]כריע אם תפרוץ מלחמה נוספת

...ירו, יום ה' — שר החוץ המצרי ... פהמי אמר בראיון ... היום, כי הפגישה בזלצבורג, ... הנשיאים סאדאת ופורד היא „מי... לשלום או למלחמה". ... „אין שמו[ע]ם ב„אל אהראם" ... אמר פהמי, כי „אם פגישה ... תניב תוצאות חיוביות, יהיה

המצב חמור מאד. למצרים אין כל הצעה חדשה להציע. הכל תלוי בארצות הברית ובקשריה עם ישראל... ראשי המדינות הערבים העומדים להתכנס ביוני, יחליטו על עמדה לנוכח התוצאות של המפגש בזלצבורג". להלן אמר כי הפגישה בזלצבורג „תהיה הזדמנות לישראל לגלות את כוונותיה האמיתיות. ישראל תצטרך להוכיח אם היא מוכנה לפעול למען שלום. זוהי הזדמנות אחרונה שניתנה לה. ישראל חייבת לגלות את קלפיה לגבי נסיגה מלאה מן השטחים הערביים הכבושים ולגבי כינון מדינה פלשתינאית; כדי שאפשר יהיה לכונן שלום באיזור". פהמי אמר כי הנשיא סאדאת נוסע לאוסטריה מתוך עמדת כח בדרג הפנימי והן בדרג הבין-ערבי.

הוא אמר כי על ברית המועצות להמשיך ולספק נשק לערבים, דבר זה יהיה „גורם מרתיע כלפי ישראל לא לבצע תוקפנות חדשה, ובו בזמן גורם של לחץ על ישראל להיות גמישה יותר מבחינה פוליטית". (עי"ר)

— שני הקוסמונאוטים הסובייטים ערכו היום לעצמם בדיקה רפואית בשעה שהוסיפו להקיף את כדור הארץ ביומם הרביעי כחונת החלל „סאליוט 4".

פורד צופה שיחות רציניות עם סאדאת

...פיל, יום ה'. — הנשיא פורד ... היום כי הוא „צופה שיחות רציניות" ... על המזרח התיכון עם הנשיא סאדאת, ומקווה להצלחתה ... בהתשרה הקפאון הערבי — ...

...רד אמר את דבריו בפתיחות עצרת בשגרירות האמריקאית עם ראש ... יוון קרמנליס, על סכסוך ... פורד ביקש מקראמנליס ... לסאדאת בעת ביקורו באתונה ... צופה לשיחות רציניות ולהשגת ... מסויימת. ... הוסיף „אנו מקווים כי בצליח ... התקדמות מסויימת שם. אנו ... מאד להמשך הקפאון".

סגן נשיא ארצות הברית נלסון רוקפלר אמר אמש, כי ארצות הברית חייבת להמשיך ולמלא תפקיד של מעצמה עולמית, כדי להגן על הדמוקרטיה החירות בעולם.

הוא אמר כי ארה"ב תכבד את התחייבויותיה כלפי כל הארצות, לכרות מה שהתחולל בדרום מזרח אסיה.

— פורד קרא לראשי ממשלות יוון ותורכיה ליישב את הסכסוך בקפריסין. הנשיא פורד קרא היום אישית לראשי הממשלה של יוון ותורכיה ליישב את הסכסוך על קפריסין, ואמר כי ארה"ב מוכנה להושיט כל סיוע אפשרי שהוא.

הנשיא פורד נפגש בנפרד עם קונסטנטין קרמנליס מיוון ועם סולימאן דמירל מתורכיה בשגרירות האמריקאית, כדי להזהיר אותם מפני הסכנות הכרוכות בהחרפת היחסים שבין שתי ארצותיהם ובהחלשה נוספת של האגף הדרומי של נאט"ו, אם לא תיפתר בעיית קפריסין.

— בוקרשט, — שר החוץ יגאל אלון אמר כאן אמש כי יש לאפשר לארצות המזרח התיכון להגיע במהירות עצמן להסדר שלום, וכי אל למדינות אחרות לכפות תנאי שלום.

מר אלון, העורך ביקור של ארבעה ימים ברומניה, דיבר בסעודה שנערכה לכבודו על ידי שר החוץ הרומני מקובסקו.

— [סאד]את הגיע ליוגוסלביה —

...הנשיא סאדאת הגיע היום במטוס ליוגוסלביה, לביקור של 24 שעות שבמהלכו ידון עם הנשיא טיטו בהתפתחויות האחרונות במזרח התיכון, התפקיד שיוכלו הארצות הבלתי מזדהות למלא בפתרון משבר היחסים בין מצרים ויוגוסלביה. ... הגיע בלווית סגן הנשיא מובארק, שר החוץ פהמי ... המזכיר ליחסי חוץ אשרף ... בעת ביקור זה ייצא סאדאת ל... שם ייפגש עם הנשיא פורד ... ביוני.

כראמה החל בדיונים על הרכבת ממשלה

ביירות — ראש הממשלה המיועד ראשיד כראמה נפגש היום עם נציגי כל הסיעות בפרלמנט, כאמצעי להקים ממשלת קואליציה, שתוכל להחזיר את הסדר על כנו בלבנון.

בביירות נשמעות עדיין יריות בחלקי העיר השונים. בשעות הלילה הופגז רובע אשראפייה שבו רב התושבים הם נוצרים. נגד הרובע הופעלו מרגמות כבדות ורקטות.

המשקיפים אינם יודעים להסביר מה גרם למטר היריות, המשקיפים הביעו את הדעה כי צד שלישי, שאינו קשור עם אנשי הפלגנות ואף לא עם המחבלים, מבקש ליצור אווירת טרור בלבנון תוך ניצול המתיחות ואי הסדרים.

הדלקת הנרות

ירושלים	ער"ש 7.00	מוצ"ש 8.20
תל אביב	ער"ש 7,18	מוצ"ש 8.23
חיפה	ער"ש 7.12	מוצ"ש 8.23

רבין: שיבוצו של שרון נמצא בבדיקה

בתגובו על ידיעות שנתפרסמו אתמול אמר ראש הממשלה, מר יצחק רבין, כי נמצאת בבדיקה אפשרות שיבוצו של אלוף (מיל.) אריאל שרון, במשרד ראש הממשלה ... לנושאים מסויימים לעזרת ראש הממשלה, אך טרם נתקבלה החלטה בענין.

ראש הממשלה שנשאל על כך במפגש עם תלמידי ביה"ס התיכון העירוני בצפת, במסגרת סיורו היום בעיר, הוסיף, כי לדעתו במערכת הקיימת אין צורך בתפקיד פיקודי נוסף למטכ"ל ולמערכת הבטחון. לדבריו, הכוונה היתה, וקיימת לייעוץ במשרד ראש הממשלה בנושאים שהעתונות ניסחה אותם היום באופן מאוד לא מדויק.

ראש הממשלה הוסיף, כי אלוף (מיל.) אריאל שרון מוערך על ידו כאחד המפקדים המעולים ביותר של צה"ל. שיבוצו בצבא הוא ענין להחלטת הרמטכ"ל.

„איני חושב שהרמטכ"ל צריך להיות במצב שמכתיבים לו מבחוץ את מי יציב והיכן".

הערבים שוקלים הקמת קרן מטבע והנהגת מטבע אחיד

קהיר, יום ה' — הארצות הערביות שוקלות הקמת קרן מטבע ערבית בהון של כ-800 מיליון דולר, אשר תוכל להוביל גם להנהגת מטבע ערבי משותף.

מאז מלחמת אוקטובר האמירות מחירי הנפט, ביקשו הארצות התעשייתיות המערביות להחזיר את כספי הנפט שהן משלמות — האמדים ב-60 מיליארד דולר לשנה — אל הארצות התעשייתיות והמפותחות.

אולם מפיקות הנפט הערביות, הדואגות מגורל כספיהן בבנקים מערביים ואמריקאיים, מנסות למצוא דרכים כדי לשמור על כספיהן מפני השתלטות זרה ומפני השקעות שניתן להקפיאן, להפקיען או להלאימן.

קרן מטבע ערבית היא רעיון אחד של מפיקות הנפט הערביות, כדי להשקיע את כספיהן לטובת הערבים. מחקרים מוקדמים על הקמת הקרן הוכנו על ידי המזכירות הכללית של המועצה הערבית לאיחוד כלכלי, בה מאוגדות 11 ארצות ערביות, במטרה להגשים השתלבות כלכלית בין הארצות החברות.

המועצה קראה לכינוס מורחב של הנגידים של הבנקים המרכזיים של כל ארצות ערב, ובכנס זה שנערך בפברואר בבגדאד, הוקמה ועדה מיוחדת כדי להבין כיצד להסכם על הקמת קרן מטבע ערבית. ... הבנקים הערביים באוגוסט. (עי"ר)

ברז'נייב חולה

טוקיו, יום ה' — ראש ממשלת ברית המועצות אלכסיי קוסיגין אמר לעורכי עיתון יפאני, כי מנהיג המפלגה הקומוניסטית הסובייטית ליאוניד ברז'נייב שוב חלה — כסברה רשת השידור והטלוויזיה היפאנית.

בפגישה שקיימו אתמול במוסקבה, אמר קוסיגין לדייסקו איקדה, נשיא הארגון הבודהיסטי היפאני „סוקה גאקאי", כי ברז'נייב שוב חלה לאחר שהתאושש בפברואר השנה. לא נמסרו פרטים נוספים. (עי"ר)

● מזכיר המפלגה הקומוניסטית הצכסלובקית הוסאק נבחר היום כנשיאה ה-8 של צכסלובקיה, במקומו של הגנראל סבובודה.

פרוטר הודה ברצח בקונסוליה

יוהנסבורג, יום ה' — דוד פרוטר הודה היום ברצח כאשר הובא בפני בית המשפט ביוהנסבורג יחד עם אחיו גדליהו פרוטר, באשמת רצח במקומות הנהלה של הקונסוליה הישראלית ב-28 באפריל. בפרשה זו מת אדם אחד ונפצעו 34.

המשך המשפט נדחה ל-24 ביוני. בעת הדיון הקצר בבית המשפט הוקף הבנין בכוחות משטרה מתוגברים. הודה, אמר כי הוא לבדו אחראי לפריצה, וכי אחיו לא היה מעורב בה.

תחזית מזג האויר

תחזית מזג האויר ליום ו': מעונן חלקית עד בהיר.

טמפרטורות המינימום והמכסימום החזויות ליום ו':

ירושלים 18—27, תל-אביב 18—26, חיפה 20—28, באר שבע 16—32, צפת 18—28, טבריה 20—35, לוד 17—30.

הלחות היחסית תעלה במקצת.

הסקיר סינופטי: [illegible] אפיק חום כמל מזרח ים התיכון.

לישיבה בבני ברק

דרושה טבחית

ל-3—4 שעות לפנה"צ

לפנות בכתב לת"ד 196 בני ברק או טל. 746560

אש"פ פותח משרדים באסיה

סינגפור, יום ב' — הארגון לשחרור פלשתין כבר פתח או עומד לפתוח משרדים בבירות ... קואלה לומפור, ג'אקארטה, פקינג, פיונג יאנג ... וקאבול, ומקווה לפתוח בקרוב נציגויות בקמבודיה, ראנגון, בנגלדש ... [illegible] ... ערבית בקהיר, המבקר עתה בסינגפור.

הוא אמר כי אש"פ גם מקווה לפתוח בקרוב בשיחות עם יפאן, כדי לפתוח גם בה משרד.

... צופה בסינגפור לסם פתיחת משרד, והוא אמר כי השיחות יימשכו בין שגריר סינגפור במצרים לבין נציגי אש"פ בקהיר. (עי"ר)

הבטחת וואשינגטון להגן על אירופה - בעינה

בריסל, יום ה' — מנהיגי הברית המערבית התכנסו היום לועידת פיסגה, כדי לשמוע מפי הנשיא ג'רלד פורד שעל אף מה שקרה בוייטנאם, הבטחתה של וושינגטון להגן על אירופה בעינה עומדת.

בועידת הפיסגה, הנערכת במטה נאט"ו בבריסל, משתתפים ראשי הממשלות של כל 15 המדינות החברות בברית, פרט לצרפת. נשיא צרפת ואלרי ז'יסקאר דסטן אמנם הודיע כי אין ברצונו להשתתף בדיונים, אך הוא יסעד יחד עם פורד ועם ראשי נאט"ו אחרים בסעודה הנערכת על ידי המלך בודואן בשעות הערב.

ועידת הפיסגה נועדה בעיקר, כדי לאשר מחדש שארה"ב ומדינות אירופה ממשיכות להתמיד בברית על אף ההתבוסות בהודו-סין.

דובר הבית הלבן רון נסן אמר כי בועידת הפיסגה יש לדון ביוזמה חדישה של נאט"ו, כדי לשים קץ למבוי הסתום בשיחות המתנהלות מזה שנתיים בין נציגי נאט"ו לנציגי ברית וארשה על צמצום כוחות במרכז אירופה.

גאמאסי: עתה הזמן לשלום

קהיר, יום ה'. — שר המלחמה המצרי הגנראל מוחמד גמאסי אמר בראיון שפורסם כאן היום, כי עתה הזמן הטוב ביותר לייצב בדרכי שלום את הסכסוך המזרח-תיכוני.

„אם המנהיגים הישראליים יחמיצו הזדמנות זו, יימשך המאבק זמן רב והכוחות הערביים יילכו ויתחזקו", אמר גמאסי בראיון ב„אל אחבאר".

אוסטריה השלימה את ההכנות לפגישת פסגה בין נשיא ארה"ב ג'ראלד פורד והנשיא המצרי אנואר סאדאת.

מטוס יו"2 התרסק בגרמניה המערבית

מטוס אמריקאי מדגם „יו-2" התרסק במערב גרמניה.

בראאמשטין שבמערב גרמניה, אמר דובר של מטה חיל האויר כי לא ידוע מה גרם להתרסקות.

הדובר הוסיף ואמר כי המטוס יצא מבסיס חיל האויר הבריטי בוודספילד שבבריטניה. המטוס לא היה חמוש והוא גם לא יצא למשימת צילום אוויר, הטייס צנח וניצל.

סקאלי תובע פעולה נמרצת נגד קיפוח ישראל

מרכז האו"ם, יום ה'. — שגריר ארה"ב באו"ם, ג'ון סקאלי, הכריז אמש כי ארה"ב „חייבת להגיב נמרצות במקרים שבהם פוגעים בזכויות ישראל באורח בלתי-חוקי".

השגריר אמר כי נוכח „הפגיעות ההולכות וגוברות בזכויות ישראל בעצרת הכללית" על ארה"ב להגיב „בצורה קונקרטית" והוא לא פירט מה צריכה להיות התגובה האמריקנית.

נפתחו שיחות סאדאת—טיטו

בריוני, יום ה' — נשיא מצרים אנואר סאדאת פתח היום בשיחות עם נשיא יוגוסלביה יוסף ברוז טיטו על בעיות המזה"ת ועל התפקיד של המדינות הבלתי מזדהות במציאת הסדר לבעיה.

סאדאת צפוי לשהות במשך 24 שעות ביוגוסלביה ולדון עם טיטו על הדרכים ליישוב הסכסוך הערבי ישראלי.

דיפלומטים אמרו שסאדאת מבקש את תמיכת היוגוסלבים להכללת משלחת פלשתינאית בעלת זכויות מלאות בועידת ז'נבה לעניני המזה"ת.

דיון על סדה"י של מושב מליאת הועה"פ

הועד הפועל העולמי של אגודת ישראל התכנס ביום רביעי אחה"צ בבית אגודת ישראל העולמית בירושלים.

בישיבה זו שהתנהלה בראשות יו"ר הועה"פ הרב פנחס לוין, דנה במספר נקודות העומדות על הפרק ובעיקר הוקדש זמן רב על עיבוד סדר היום שהוצע לקראת כינוס מושב מליאת הועד הפועל העולמי בחמשה עשר באב בירושלים.

הרב לוין הודיע על נכונותם של חברים רבים מצפון ומדרום אמריקה ומרחבי אירופה — לבוא ולהשתתף במאורע חגיגי זה של יהדות התורה.

בישיבה זו שנמשכה שעות אחדות סוכמו הצעדים להכנה הדרית אודות מרבית הנקודות שבסדר היום וכן הוקדש זמן אודות ההכנות לעריכת חגיגות לרגל סיום הדף היומי והדרכים כיצד להרחיב ולהגדיל את קידום של שעורי ההלכה בכל אתר ואתר.

כל הנוכחים נטלו חלק בויכוחים וכל ההצעות יבואו לביצוען הלכה למעשה.

מר אברהם הירש לחו"ל

מזכיר תנועת אגודת ישראל העולמית וחבר ההנהלה, מר אברהם הירש, יצא אתמול לסיור קצר באירופה וארצות הברית.

בעת שהותו בלונדון, ישתתף מר הירש בישיבת הועד הפועל האירופאי שתתקיים ביום ראשון הקרוב.

גם בארצות הברית ישתתף בישיבה של האגודה האמריקאית, ובישיבות אלה יתואם אתם את הבעיות העומדות על הפרק לקראת מושב הועד הפועל העולמי.

דיון מיוחד יקיים עם חברי מועצת גדולי התורה אודות חגיגות סיום הדף היומי בכל הנוגע להשתתפות חברים ממועצת גדולי התורה בישיבת מליאת הועה"פ שתתקיים בקרוב בירושלים.

סכסוך אמריקאי צרפתי על המשך ניוד המטבעות

פאריס, יום ה'. — ארצות הברית וצרפת התנגשו היום בפומבי בשאלה אם יש להמשיך בניוד המטבעות המערביים.

שר האוצר הצרפתי ז'אן פייר פורקאד אמר בכנס השרים של הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכליים, כי לטובת כל הארצות לשוב לשערי חליפין קבועים, אך ניתנים להתאמה.

לעומת זאת הכריז שר האוצר האמריקאי ויליאם סיימון, כי יש להמשיך בניוד, בהסבירו „גמישות בהסדרים בינלאומיים איננה תוהו ובוהו. זוהי הכרה במציאות של עולם שונה".

קרייסקי יזם כינוס מנהיגים סוציאליסטיים מישראל וערב

וינה, יום ה'. — הקנצלר האוסטרי ברונו קרייסקי יצא בקריאה לערוך כינוס מנהיגים סוציאליסטיים מאירופה, אפריקה, ישראל והמדינות הערביות לדיון בבעיית המזה"ת ובבעיות בינלאומיות אחרות.

קרייסקי אמר כי „ראש ממשלת שבדיה אולף פאלמה ומנהיג המפלגה הסוציאליסטית המערב-גרמנית, הקנצלר לשעבר וילי בראנדט, הסכימו עימי לגבי הצורך להזמין כינוס מעין זה".

בירור דברים

בקשר לפרסום ההודעה מטעם ביה"ס תלמוד תורה „המסורה"

ביום א' כ"ג סיון תשל"ה, הובהר לנו במשרד החנוך והתרבות שבית ספר זה מקבל הקציב חדשי ממשרד החנוך

זה כמה שנים ועדיין ממשיך לקבל הקציב זה.

בית הספר הנ"ל עומד תחת פיקוח המסגרת הממלכתית דתית.

הנהלת מרכז החנוך העצמאי

קריאת הצלה

זה ביקור קריאה קדישא ת"ח גדול וצנוע נסע בהתחפות לארה"ב למען הצלת חיי בנו הקטן לשם ניתוח לב פתוח

הנסיעה והניתוח והטיפול עולים כמאה וחמישים אלף לירות

הננו להזעיק ולבקש את אחינו היראים לחוס על הצלת נפש אחת מישראל ולסייע בכל האפשר להצלתו.

רבותינו הגה"צ הבד"צ שליט"א עוררו בדברים חמים לחוש להצלת הילד הזקוק לרחמים מרובים.

אנא להושיט יד עזר במצוה זו, וכל העוסק חלק במצות פקוח נפש מישראל יתברך בכל טוב אכי"ר.

ב"ה סיון תשל"ה — בשם מרנן הבד"צ שליט"א

אברהם מ. ברייטשטיין

סד"ר

(מקום חותם הבד"צ)

אפשר לשלוח התרומות: להרה"ג הרב אפרים פישל קליין שליט"א גאב"ד וואהרשעהרליע, שיכון הרבנים, רוממה, ירושלים להרה"ג רבי משה הלברשטאם שליט"א, מו"ץ דהעדה החרדית, רחוב יואל 8 ירושלים' להרה"ג הרב אפרים פישל סופר שליט"א, הרב דק"ק קהלת יעקב מפאפא, רח' צפניה 57, ירושלים.

קבלת מודעות ל„המודיע" ולכל העתונים

שונות

מודפון - בני-ברק

בר הלל - קראוס

לשרותך 24 שעות ביממה

בני-ברק, רח' ירושלים 33

טלפונים: 786321 , 783507

שרות לילה: 982386 , 717155

חבורת תלמידים של האדמו"ר מהו"ר יהושע בוקסבוים זצוק"ל הי"ד

אב"ד דק"ק גאלאנטא — לפנים דק"ק מאגענדארף

מתכבדים להזמין בזה

את כל תלמידי ומעריצי רבנו הקדוש

להשתתף בכינוס השנתי ביומא דהילולא של

רבנו זצוק"ל ביום המחרת לפ' קרח, כ"ו בסיון (5.6.75), בשעה 4.30 אחה"צ

בבית מדרשנו ההיכל, ברח' בית ישראל 30 בירושלים עיה"ק

תחבורה: קוים 2 [illegible] 27, 12 מתחנה מרכזית.

(במקום הזמנות אישיות)

ישיבת תל־אביב

אי"ה ביום שלישי כ"ח בסיון תשל"ה בשעה 6 אחה"צ במלאת שלושים לפטירת

הרב בן־ציון פיגלסון זצ"ל

ר"מ בישיבתנו

יתקיים מספד בהיכל הישיבה רח' טרומפלדור 30 ת"א

אנו ממשיכים

זו ההזדמנות שלך

לרכוש אחת ממכונות הכביסה קריסטל הטובות מכולן במחיר מוזל. מכונות הכביסה „ליידי" ו„לורד קריסטל" בעלות כל המעלות כבשו את השוק. אין יתרון שאינו נמצא בהן. מהרי וקחי לך אחד מתנורי האפיה והבישול „ג'מבו" או „פרינס" המשלבים בתוכם איכות, נוחות ועיצוב אידיאליים.

הכנסי עוד היום !

לבית מסחר

מאיר יוסף

בני ברק ר' עקיבא 41 טל. 782584

גם בעוד 10 שנים

תהיי מאושרת עם

מקרר קריסטל חדיש

להתראות

„גלי גיל"

רחצה לילית לדתיים

בבריכת שחיה גלי-גיל רמת-גן

החל ב-8.15 בערב

לגברים: בימים ב', ה', ומוצאי שבת

במוצאי שבת נפתחת בשעה 8.45 ונסגרת בשעה 11

לנשים: בימים א', ד'.

✶ בואו ותהנו ✶

קייטנת רמת ויז'ניץ

רח' מקור ברוך 5 רמת ויז'ניץ חיפה — טלפון: 04-660324

הננו שמחים להודיע כי בעזהשי"ת תפתח

קייטנה חרדית באוירה חסידית מובהקת

בפנה שקטה ויפה במורדות הכרמל, בבנייני מוסדות התורה "יחל ישראל"

לילדים בגיל 14 — 11

מחזור א' — י"ב אב — כ' אב — מחזור ב' — כ' אב — כ"ז אב

✶ פנימיה משוכללת בנוחיות מירבית ✶ פקוח והדרכה ע"י מדריכים מנוסים ויר"ש ✶ 5 ארוחות מזינות ✶ רחצה בים ✶ טולים מעניינים בפקוח מדריכים ✶ למודי קודש ושיחות התעוררות יום יום ✶ הפתעות שונות.

מקומות הרשמה: חיפה: במשרד הישיבה "יחל ישראל" טל. 04/660324 בשעות 1—4, 7—8; בן ציון שכטר רחוב הפועל 2 טל. 04/663176.

בני ברק: מזנון ולצר רח' עקיבא 43 טל. 03/787591; משפ' קליין רח' רב אשי 4 שכון אגו"י טל. 03/749898

תל אביב: ביה"ס "יסודי התורה" רח' חדרה 2 אצל מר ש. רוזנברג טל. 03/265435

ירושלים: פריד רח' אריאל 5 טל. 02/526035

בס"ד

פנחס שמרי'הו דולינסקי — בני ברק

רבקה כהנוביץ — ירושלים

מאורסים

אור לכ' סיון תשל"ה

שלום יוסף ציגוירט — קרית גוטנבת ים

שרה טרום — ירושלים

מאורשים

י"ט סיון תשל"ה.

מוסדות קרית מטרסדורף בעיה"ק ירושלים

בנשיאות כ"ק מרן רבינו שמואל עהרנפלד שליט"א גאב"ד דמטרסדורף

ברכת מזל טוב לבבית

שלוחה בזה לידידנו הדגול רב הפעלים לתורה עוסק בצ"צ באמונה איש היוזמה

הרב מנחם פרוש הי"ו ח"כ

לנשואי בנו המופלג בתורה ויראה טהורה

הרב מאיר שליט"א

יזכו לרב אושר נחת ועונג ולראות מהם דור ישרים יבורך

ההנהלה

בית תלמוד להוראה דחסידי גור — בני ברק

מזל טוב חמה ולבבית

ושפע ברכות מתוך עומק לבנו למכובדנו הנעלה העסקן הדגול ורב המעש ממיסדי ובונה הכולל

הרה"ח ר' נחום קורנפלד הי"ו

מנהל הכולל

ולמשפחתו הכבודה שיחיו

לאירוסי בתם החשובה והיקרה תחי' עב"ג נ"י

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין

ויהי הקשר הזה קשר של קיימא עדי עד

ותרוו מהם ומכל יוצ"ח הרבה נחת ועונג כשאיפתכם

בברכות ומהירות

ההנהלה: ראובן אהרונוביץ, ומשה פרגר — הרמי"ם והאברכים

להרב משה פרוש שליט"א

חבר הנהלת בית החולים

ולבנו ח"כ הרב מנחם פרוש הי"ו

איחולי מזל טוב לבביים

לנשואי הנכד—הבן היקר ר' מאיר הי"ו עב"ג שתחי'

הרבה נחת, בריאות ואושר.

בית החולים הכללי

בקור חולים ירושלים

ההנהלה — הסגל הרפואי והמנהלי

ריאו

חדש בירושלים

גלידה מחלב טרי

בהשגחת

ועד הרבנים של אגודת ישראל

להשיג

בכל החנויות בירושלים

מיטב הברכות והאיחולים

להרה"ג אליהו בקשי־דורון שליט"א

לרגל הבחרו לכהונה הרמה

כרבה הראשי של העיר חיפה

יצליח ה' דרכך לנהל את העיר בדרך התורה ברוח ישראל סבא עד באת ינון בבי"א

כעתירת

אברהם רובינשטיין, שמואל בלוטניק

„היכל הספר" בני ברק

רשת ישיבות פורת יוסף בישראל

בנשיאותו של מרן הגאון הראשל"צ והרב הראשי לישראל כמוהר"ר עובדיה יוסף שליט"א

ברכת רבנן ותלמידיהון

שלוחה מירושלים עיה"ק

לכבוד הרב הגאון המנהיג הדגול רב פעלים לתורה

הרב אליהו בקשי־דורון שליט"א

להבחרו לכהונה הרמה

להרב הראשי לחיפה העיר והמחוז

ולהתמנותו ראש ישיבת פורת יוסף בחיפה

ההנהלה

مكان الأصل

שלש שנים לייסוד רשת ישיבות המתמידים „חיים מאירים" - ויז'ניץ

— מאת א. בן־צבי —

שרשים וענפים רבים, פלאים ומזהירים, העלה אילן בית ויזניץ במחצית יובל השנים מאז עלה כ"ק אדמו"ר הקוה"ט מוהרח"מ זצלל"ה מהגולה הדויה עלה והעלה עמו את רוח קדושה וטהרת־עדנה של חסידות ויזניץ הטהורה.

מוסדות רבים התפתחו מני אז בהשראתו וגרות קדשו. והם משובצים ככוכבים ע"פ מפת הארץ כולה כשכולם פונים לתל תלפיות שבבני־ברק. אחת מאלה היא רשת ישיבות המתמידים וישיבות ערב "חיים מאירים".

בקפס, החוק מחוקקי הפרשות, פיצלה בה שלש שנים רשת צעירה של ישיבות־ערב לבני הנערים בשם „חיים מאירים" אשר הוקמה ונוסדה לשמו, לכבודו ולזכרו הקדוש והטהור של רבנו קדוש ישראל מרן מוהרח"מ זצוק"ל מויזניץ, בפקודת הקדוש של בנו וממלא־מקומו כ"ק מרן האדמו"ר מויזניץ שליט"א. [illegible]

חיים מאירים בקרית ויזניץ, על הגבעה הנישאה שבמאתי בני ברק, [illegible]

[illegible]

„חיים מאירים"

רשת ישיבות מתמידים להחדרת תורה ויר"ש ברוח החסידות

ע"ש כ"ק מרן הרה"ק אדמו"ר מויזניץ זצללה"ה

בנשיאות כ"ק אדמו"ר מויזניץ שליט"א

[illegible]

בקרב הילדים להתאהרות לשבתות הוא כה גדולה עד שבסניפים מסוי־מים ברשת נעשה זה לפרס הגדול על הסניף, [illegible]

[illegible]

ירושלים ת"ו:

הסניף כאן שוכן בבנין מוסדות ויזניץ „אמרי חיים" אשר הוקם בשנת תשי"ס ביוזמתו של כ"ק מרן רבנו זצוק"ל ונותן הוד ושם תפארתו עוד בחיים חיותו למוסדות ויזניץ אלו. כיום משמש המקום למרכז חסידי ויזניץ בירושלים, כאן מתכנסים התלמידים ובאים מחלקים השונים של העיר וכיום לומדים בה כששים תלמידים כ"י.

סניף זה הוא הראשון שזכה להד־פעתו של כ"ק האדמו"ר שליט"א בעצ ביקורו במוסדות בירושלים, [illegible]

בני־ברק:

סניף זה נוסד עוד בחיים־חיותו של כבוד קדושת רבנו הקדוש אדמו"ר מהרח"ם זצוק"ל. [illegible] בנו הגדול של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

בסניף זה, שהוא למעשה אבן הפנה והיסוד של הרשת, בהיותו הי־ [illegible]

ראשון בפרשות, כאורגנים כמו לדים כ"י המוצאים כאן מקום ל תורה וחסידות ברוח ויזניץ. כן נערכות כאן פעולות רב מגוונות, [illegible] המוסיפים רבות לה רצהם של התלמידים.

נתניה:

הסניף בעיר זו הספיק בר הקצרה מאז יסודו לקנות לו בקרב הציבור החרדי בעיר, [illegible] סניף מפואר זה מנוהל הרב משה דורעס, שהוא ידיד ויזניץ [illegible] להצלחת הסניף ופעולותיו [illegible] הרב זאב יהודה יעקב [illegible] ילדים הלומדים בו.

(המשך בעמוד ה')

מאפית ויזניץ
קרית ויזניץ בני ברק

לרשת ישיבות המתמידים
"חיים מאירים"
לרגל שלש שנים ליסודו
שלוחה ברכת הרחבה והצלחה

"המצליח" — משרד לתיווך
דירות — חנויות — מגרשים — עסקים
רח' נחמני 2, טל. 798367 בני ברק

במלאת שלש שנים להקמת
ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
ברכותינו שלוחות אליכם
תמשיכו במשימתכם הגדולה הזו
לחנך ילדי ישראל לתורה ומצוות

לרשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
למלאת ג' שנים ליסודו
ברכתי שלוחה אליכם
המשיכו והתעלו בפעולתכם הנשגבה
ברוח ישראל סבא
המאחל
ישכר דוב לאבין

חזקו ואמצו תלמידים מתמידים
וברכת הצלחה לרשת
"חיים מאירים"
יפוצו מעיינותיכם חוצה
ופרצתם ימה וקדמה צפונה ונגבה!
מברכים המשפחות:
כלי זמר "בני ירושלים"
פפה קרישבסקי, אברהם פישר, שלמה דזהלופסקי
טלפון (03)797465 ר' עקיבא 141 ב"ב

להוד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
נשיא רשת ישיבת המתמידים
חיים מאירים
לעסקנים, למחנכים והמנהלים
העוסקים בחינוך ילדי ישראל על מבועי התורה והחסידות
שלוחה ברכת הרחבה והצלחה
תזכו להרחיב גבולות הקדושה עד כי תמלא הארץ דעת את ה'
שמואל דסקל

לעוסקים בחינוך הנוער באמונה
בעידודו הנמרץ של
כ"ק אדמו"ר שליט"א
ברשת ישיבות המתמידים
"חיים מאירים"
לכל החניכים שחן יהודי שפוך עליהם
לכו בכוחכם זה והחדירו אורה בבתי ישראל
קהל עדת ישורון — קופת גמ"ח מרכזי
קרית ויזניץ — בני ברק

מוסדות ויזניץ "אמרי חיים" — ירושלים
ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר מוהרח"מ זצוק"ל
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א
לרגל מלאת ג' שנים ליסוד
רשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
בבנין מוסדותינו
ברכתנו שלוחה אליכם
התעלו בדרך החיים
בנתיבי התורה המאירים
מאחלים:
מוסדות ויזניץ "אמרי חיים"
ביהמ"ד אהבת ישראל
קופת גמ"ח קרן החסד
ירושלים

למאירי החיים
ב"חיים מאירים"
מחדירי המאור
ע"י רשת המגדלור של
"חיים מאירים"
בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
שאו ברכה להרחבת לגיונו של מלך
נושאי דגל מחנה "ישראל" ברמה
מאחל נחום ברכר

חיים נדל — אטליז כשר למהדרין
רח' הרצל 160 רחובות
למלאת שלש שנים ליסוד
רשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
בעירנו
ברכת כה לחי
עלו והצליחו לחנך ילדי עירנו
לתורה ולמידות טובות

יוסף ויזניצר — בטוחים
רח' ירושלים 18 טל. 780490 בני ברק
במלאת שלש שנים
ליסוד ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
שלוחות ברכותינו
תצליחו לחנך נערי ישראל לאור דרכם
של רבותינו שושלתא קדישתא מויזניץ הק'

לרשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
המחדירים אורה אל חיי צעירי ישראל
שאו ברכה, עלו והצליחו
מאחלים
„המרכז"
אופסט וחריטת שלטים
רח' חזון איש 49 טל. 785463 בני ברק

מקור הזהב — מ. שטרולי
תכשיטים ✶ יהלומים ✶ שעונים ✶ כלי כסף ומתנות
רח' רבי עקיבא 56 טל. 780926 בני ברק
לרשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
במלאת שלש שנים ליסודה
הצליחו להאיר את נתיבותיהם
של נערי חמד באור התורה הק'

הרחיבי מקום אהלך!
לכל העוסקים בחינוך ילדי ישראל
וקירובם ללימוד התורה
ברשת הישיבות שע"ש
"חיים מאירים"
ע"ש הרה"ק אדמו"ר מויזניץ זי"ע
ברכת הצלחה והרחבה
איגוד חסידי ויזניץ
רחובות

נחמן הלר — ביח"ר לפלסטיק
ייצור שרוולים ושקיות מפוליטילן
רח' יואל 2 טל' 789671 בני ברק
לרשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
למלאת שלש שנים ליסודה
ברכת עלו והצליחו
בשמו הק' של מרן זי"ע המתנוסס עליכם
תזכו לאור חיים המאירים

כל־בו — אברהם וועג
כלי בית ומתנות
רח' גבעת פנחס 12, טל. 766140 קרית ויזניץ ב"ב
לרשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
במלאת שלש שנים לייסודה
האירו אורחותיהם של ילדי ישראל
בנתיבי התורה והיראה

מקור הצבע — צבעי טמבור
כהן את הרשקוביץ
רח' הרצל 162 רחובות
לסניף רשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
רחובות
למלאת שלש שנים ליסודו
ברכותינו — עלו והצליחו
ויפוצו מעיינותיכם חוצה
בדרך התורה והיראה

לישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
לרגל שלש שנים ליסודה בעירנו
ברכתנו שלוחה אליכם
עלו והצליחו להשרשת התורה והיראה בדרך ישראל סבא
חנות רהיטים
שטרן את ברוק
רחוב שלר רחובות

"טוב פלסט" — ביח"ר לפלסטיק
אברהם חיים טאבאק
רח' לילנבלום 1 תל אביב טל. 59062
דברי פרסום, היקים, ארנקים, מטפחות והמכים, [illegible]
למלאת ג' שנים
ליסוד רשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
בזכות מרן זי"ע המתפאר עליכם
תזכו להאיר נערי חמד בדרך הסללה מאבהח"ק

רהיטי שלום — שלום הלפרט
[illegible]
רח' רבי עקיבא 31 טל. 798708 בני ברק
למלאת שלש שנים
ליסוד ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
ברכתי הנאמנה שלוחה אליכם
חייכם המאירים באור התורה
ותזכו להתברך בכל טוב וטוב

לישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
לרגל שלש שנים ליסודה בעירנו
ברכתי אליכם
חזקו ואמצו במשימה גדולה זו
ותזכו להתברך בכל טוב
"שופרא"
חנות הלבשה למבוגרים וילדים
רח' הרצל 164 רחובות

לרגל שלש שנים ליסוד
סניף חיים מאירים בעירנו
ברכת עלו והצליחו
הסתדרות אגודת ישראל
רחובות

"מורשה" — טהלר את דיקשטיין
חנות לתשמישי קדושה ומתנות
רח' הרצל 99 רחובות
לסניף רשת ישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
רחובות
למלאת שלש שנים ליסודו
ברכת כה לחי
זיק אור התורה והיראה
השרישו בילדי עירנו

לישיבת המתמידים
"חיים מאירים"
ע"ש האדמו"ר מוהרח"מ זצוק"ל מויזניץ
לרגל 3 שנים ליסודה
שאו ברכה והרבו פעלכם לה' ולתורתו
ש. ד. פריילך
חנות הלבשה
רחוב הרצל 166 רחובות

"זך" — ביח"ר ללבני משי וניילון
רח' רענן 8 תל אביב
במלאת שלש שנים לייסוד
סניף רשת המתמידים
"חיים מאירים"
בעירנו
אור תורתכם בנתיב החיים
תגן עלינו ועל עירנו

مكتبة الأمل

האדמו"ר הזקן מנדבורנה זצוק"ל

(ליום השנה להסתלקותו)

יום השנה השני לפטירת האדמו"ר הזקן מנדבורנה — הרה"ק רבי איתמר זצוקללה"ה נצב באור המגבשותה של חסידות נדבורנה על אדמת הקודש.

מצבת פאר לזכר הגדול שנבע ביום הדמעם האכזרי — שקפה לטהור הנ־בירה של האדמו"ר הזקן זי"ע. מבין חוד עיני הקדושים בצבצה קוממה רבת המגדים של יהדות אירופה ש־היכרתה. מיהודי סגולה שנהורו לפלי־טה. משלא היה בדורו וצל אחת כמה וכמה בדורנו. אשיותו אשר הרציפה אור יקרות עלאי אל תוך מאפלי הדהנו המשוך המשיכה בזוהרה לאלבנו מוסג כלישה על מהותו של האילן המפואר שנגדע ואשר היה למאכלות אש הכבשנים.

האדמו"ר הזקן זצ"ל כנס בתוכו את הצילם שנגוז ונפר"ד השביעבו. כל אהיו על משפחותיהם ועל תלמידיהם. הרבים צלו השמיצה בסערות הסבנים ההן שבעות המרודים. מעט מתעיר כתארי גדלותם הרוחניים אשר שרדו לא יביעו כטיפה מן הים מן הלהט שיקד בלבם של ענקי רוח אלו זי"ע. הנ"ל הנאבי האריר כתם על הצינים שיאי יעל הפיות שהתפתלו לספר לדור אחרון. הגולת הנדבורנאית אשר על רוב בלבה צלה הכורת נצבה בפני סכנה דעיכה והיל אלמלי אותם נסים ביפלאים — אשר לא פי אנו ימללם ולא חרט סופר הצלם עלי כתב — ש־היו בנת חלקו של אדמו"ר זצ"ל מכך כל הדכו הרת הסבל והנדודים, לבאו נכלם בחסדי השי"ת מהלתפית הטרף בסעי־וביץ עד גבורה ודד מצאו מנוח לכף רגלו בארה"ב.

אלא שנגזר על אותו גדע עתיק־יומין לשלח שרשיו עלי יובלי ארץ הצבי ולהניב פריו ועסיסו על אדמ־תה. חוטרים מספר כן אותו גזע קודש ראו את יצדם בארץ הקודש מיד ב־צאתם מן המאפליה האירופאית האומ־ללה. הנצבים הראשונים נראו כבר ב־שנת תש"י עם הקמתה של ישיבה „מאמר מרדכי" מנדבורנה ביפו על יד־בני של האדמו"ר הזקן זצ"ל יבלהט"א בני כ"ק מרן האדמו"ר מנדבורנה שליט"א השוכן כיום בבני ברק.

ישיבה זו משמשת מבצר מיכוי רו־חני להסידות נדבורנה בעיר המעט־רה, ומעוז תורני בעיר הישיבות ל־תפארת חסידות שורשית זו.

בחולה, מקיים בני האדמו"ר מבוקי־רשם כולל אברכים ובית מדרש רחב ההוחה נקודת אור מסביבה, ודעו נשיה להרחיב קהלי הקדושה בעיר זו.

אורות נוספים לא אחרו מלהבהיק, אשר בידיו נכדיו אשר יסדו אף הם הצרותיהם באהה"ק בקרית אתא, ב־החינות יבניה גן. אם אם שבה ה־אביקה להפיץ אותה כמקודם, בעוד האדמו"ר הזקן זצ"ל יושב בארה"ב כבר ולא כהשבו — שכן אדיר חפצו מאז ומקדם לתקוע יתדות אהלו אף היא על אדמת הקדש — כרצוף כי שפעי הון ימחשל את הדוס של צא־צאי העצמים ללא יגיעה בתוספת רבבים לבנין הגבת באה"ק, אירית ל־צד לבנה מן המסד ועד הטפחות ד־ב' האיבוף בצ"צימו.

ומה נהדר מראה כהן בצאתו מארץ נכר לבוא להשתקע בארץ אבות. ההוא בצליל כי בואת נתמלאה משאלת חייו הכבירה מימים ימימה. כצפור שבה אל קינה בן הבק את רגבי עפרה ובדמ־עות גיל המסם. הלכו בעקבותיו התגו האדמו"ר מפיטסבורג שליט"א. אשר אזה למושב לו בארה"ק ונהו יסד ב־אשדוד, ובנו האדמו"ר מבוקרשט שליט"א אשר מקומו בזר בחדרה.

בין גותני שלהבתו היוקדת של ה־אדמו"ר הזקן זי"ע בלט זוהר צחות נותי הפלאיה, נתבא אל הכלים היה כעודד מגלה טפח ומכסה טפחיים, רבים כן הסובבים. אותו לא השכילו לירד לעומקו של הבונני בשמתו. מתי כעט בלבד זכו להכיר ניצוץ מן ה־להב שהסתתר בקרבו. ובכל שבק ב־פניה בן סלד מן הגאוה, זו המשפילה את האדם עדי שאול תחתית, המגונה שבמדות אשר הצחנה נודפת הימנה, מרגלא בפומיה בגנותה של הגאוה, „המאיסה שבמדות — בה"א הידיעה, ובקומה באשפתות".

כבודך אבג הגיחה פעם מבצד ל־שפתיו האטומות מילה שנסכה אור על הרבה מן המוצנע במעמקי ישותו — „כל אשר עמוד לימיני בחיי לא יקו־פה שכרם לעתיד לבא — גילה ההס־תיר, פירש וסתם, ומה מפורשות שבו. כך סתומות שבו על אחת כמה וכמה. לוטות בערפלים היו כל שיחותיו, מו־עט המחזיק את המרובה, סתומות ד־חתומות מכל עבריהן חותם בתוך חו־תם. לעתים נדירות כאשר פרצה דהה של אימרה כי אז ששו עליה כבל כל הון, כל תגועה בהנהגותיו הק' היתה כסך אשר הסתיר מאחריו את גדלות תפארת נשמתו, אך דיה בבבואה ד־בבואה מן הסמוי בו אשר נשתקפה חוצה — למשוך אליו קהל אלפים מכל קצות הארץ, זכתה אותה פינה מוצנ־עת — האציפינת לו — ביד אלהיה, לקלוט אל קרבה את אותו קהל חסידי בגוון שיהרי שהה הילכו של האדמו"ר הזקן זצ"ל, אשר בידו הגדולה איחה כל שבר וקרע, צירף כל סיג ופגם בלב המתדפק על דלתו.

בהורותו אשר חרש בצפורן שמיר עלי לוח לב הסרים לכשמותו הקוקה מדת האמת הצרופה, הסלידה מן השקר באש־גולת נהרגו.

וכיון שהאמת נצחית היא, חייבת היא לאף בפסוקים שבפרשת. „התרחקו מן המשובץ במסגרת מעשי אדם ופעלו שיגרתו של עולם" הוכיח בשבט לשו־נו השנינה — עולם זה הצוטה גלימת השקר כאשם יקוא עליכם על נהגיו ד־הבלין לפניהם. היחודה והמפורסמת שבאמרותיו הטהורות — „הרבהיך בבראשיתו" פציל מעט מאד בשמו ה־בלא „יצר הרע" שכן הרע המצוד ל־שמו דואה את הבריה מעליה. בשל כך הנהוג שמו ל„שקר", שם זה אף הוא לא האריך ימים שכן אם אם השכילו הבריות לראותו כיהצהיר הקודם, ואכן שוגה. אף שמו זה ל„בעל דבר" ומ־שבבעל. אף בו ניתן לו התואר „די הימבעיקע וועלט" (הדכו של עולם) ובו ממשיך הוא עד היום הזה בלכידת הבריות ברשתו. דעו בני — הוא דרכו של עולם, הוא הבעל דבר, הוא השטן, הוא הוא היצר הרע"...

די בהכוונות אלו — אם כי אך אפס קצהו הן — להצטרף להרבותיה מופ־לאה של הוד בדרא, המאיר לארץ ול־דרים עליה באור האמת האלקי.

זרקור צבע לב ממדים התהלך בי־נינו ולאורו הלכו סובים, זה שנתיים אשר נתעלה מעלינו לשכון בשמי־עו, אך אורו שלא הועם, עד קץ הימין יעדיף עלינו בגאוה מלעילא לתתא— בהילים צדוקים... יותר מבחייהם.

דבקים בשיטתו ונאמנים למורשה הרוחנית אשר הנחילנו ממשיך לצעוד במסילה העולה בית א־ל ולשבוע מן הטוב אשר הותיר אחריו להאיר עיני עולם. זכותו הגדולה תגן עלינו, לחז־ות בעינינו במהרה בימינו בבנין בית תפארתנו, גאולתנו ופדיום נפשנו ב־ביאת משיח צדקנו אכי"ר.

מרדכי יחיאלזון

הצצה לתקציבה של משפחת בן תורה

(המשך מעמוד ג')

הולך על חוט של יושר. אין צורך לחתום על הסכמים עקלקלים, אין ערבויות. די במלים ספורות. הד־כסף עובר מיד ליד וכוחזר בד־ייקנות של שעון.

ענף ההלבשה של הילדים הוא אולי אחת המעמסות המכבידות ביותר על התקציב. כי ילדים עם כל הרצון הטוב סופם שגדלים מן הבגדים ומן הנעלים. מדרכם שקורעים ומשחיתים בגדים בעת משחק. לבד מהעברת הבגדים מ־ילד לילד אחרות כאן היה של בעלת הבית התופרת לילדיה במו ידיה את רוב מלבושיהם. משא־ריות בדים שהיא קונה בזול ה־זול. כשאתה מביט בילדים אינך יכול לנחש את מסעות ההרפתק־אות שעשו הבגדים מן הגדול אל הקטן דרך מכונת התפירה. הכל מתוקן ונקי: טלאים אם יש, בק־אים כדוגמה על הבגד.

את מצרכי המזון והנקיון קונים בסיטונות. מתארגנים כמה שכנים, קונים כמויות ענקיות הוסכים אחוזים ניכרים מן המחיר בתור־יות הרבילות. אפשר גם אפשר לחיות עם תקציב מצומצם בימים של הוצאות גדולות. כל מה ש־זקוקים לו הוא עינים קטנות ש־אינן מקנאות בשכנים, שאינן חו־מדות לעצמן את כל מה שיש לאחרים וכל מה שרואים ברחוב, שכל בריא ויד מוכשרת לעשות בשיטת „עשה זאת בעצמך", ו־הרבה רצון טוב. את כל אלו מצא־נו בשפע בבית צ. ראינו שם שאפשר לצרף את כל המידות ה־טובות לחיים צנועים אבל מאו־שרים ושלמים.

חלוצי החינוך החרדי

(המשך מעמוד ה')

השקפתה על שעות עבודה קבועות והתהלה לגלגל הפעמון הגואל, אלא הקדישה את כל שעות היממה לתלמי־דותיה שהפכו לבנותיה הן לא שוח־ררו אלא לאחר שהקימו את ביתן בישראל.

במוסד לפליטות השואה שבלידינגה תפסה הרבנית יעקבזון לאם ומחנכת של יותר ממאה בנות יתומות שדבקו בה עד יומה האחרון לבני משפחתה הנספים. גם חלק מחניכותיה, ועלו יחד איתה כאשר זכתה לעלות ולהת־יישב בירושלים לפני כעשרים וחמש שנים.

לעומת כאמצעי התעבורות של אחים מיצים ומתאים, המתקראים „מנהיגים לאומיים", לא נוכל שלא להזכיר לדא־בון ולשמצה את חלקו של הרב ה־רשמי של שבדיה, ד"ר אהרנפרייז, מקביליו של הרצל וממנהיגיה הראשו־נים של הציונות, בסגירות שערי הצלה בפני הקמים למצוה. הרב יעקובזון נמנע בזכרונותיו מלדבר סרה באחרים נאלץ אף הוא להוקיע „אותו רשע שהצדיק את גלות נפשות היתומים מידינו זכה אבדו מאות מאות לאמונת אומן. הלה קרא לעצמו „אבי יתומים", ובתוקף תוארו זה העביד מאות יתו־מים להורך כפרני. הלה היה אז כבר בן שמונים, אולם עמד במרדו לקיים מאמר חז"ל „רשעים אפילו על פתחו של גיהנום אינם חוזרים".

לעומת מגמת ההתעברות יצרו הזוג יעקובזון, יחד עם יבלחט"א הרב ולבה, את מפעל לידינגה כאשר הם אימצו להם עשרות בנות, גידלו אותן וחינכו אותן תוך דאגה לכל מחסוריהן, עד אשר הקימו את ביתן בישראל.

ראשיתו של בית הספר ב־15 בנות מפולניה שהגיעו יחד עם הרבנית הוקים ממחנה הסגר בגרמניה. זו הוד־יותה בהן את רוח היהדות היא הביאה אותן לטיפולו של הרב יעקובזון. עלי־הן נוספו כ־10 נערות מאונגריה וישנה וכ־8 נערות ממרמורש. בימים הקרו־בים נוספו עליהן מארצות שונות וס־ביבות שונות, מבתי אב שונים, מסו־לביה ומרמורש, מגאליציה ומהונג־ריה, מסלובקיה ומיוגוסלביה, מאובר־בלד ומאנטוורפן, וכולם נתגבשו במ־סגרת חברתית חינוכית „לידינגה".

בדורית על בית הספר אחרי שנתיים לקיומו נאמר: „אם כשמחים מצדדים שובים את „רוח לידינגה" ואת כוונת התלמודיות יש להלק השבח התודה בין מקבלים רבים, ובראשם הרבנית המנהלת הרוחנית ברציעותה הבלתי רגילה", הלא היא הרבנית יעקבזון ע"ה אם כי עד כמה שהדבר ניתן ביהה השתדלה להסתיר את פעליה.

במפעל חינוך זה רואה הרב יעקב־זון „כוחה של היהדות התורנית הנצחית להתגבר על מכריתיה האכזריים הב־רוטאליים ביותר, הרי זוהי התוצאה של זכות אבות בצורתה הנפלאה". וי באמרותו של הרבי הקדוש מבעלזא: „אותו רשע קיווה להשמיד את כל היהודים מבע, כל אחד ואחד, וכל כי שניצול עמדו על צידו שני מלאכים לשמרו ולהצילו ממומטה רוחנית".

בית הספר התנהל בלשון הקודש, ומפי שהרב יעקובזון מסביר את הי־סיבות לכך: „כולנו התנגדנו לשפה הגרמנית, עקב בגרשיהן יסוד שבם. הבנות מאונגריה לא הבינו יידיש, וגם חלק מבנות פולניה כבר שכחו שפה זו, וכן בחרנו בעברית, שהיתה קרובה לכולן בהור לשון הקודש והלשון של התפלה. השפה קשרה קשר חזק בין כל הבנות, היא עזרה לישר ניגודים שונים שנתגלעו בתוצאות המלחמה".

רבים מבנות לידינגה הגרו לקרו־ביהן בארה"ב, אולם גם ביניהן שהזו את הצעת ההגירה לארה"ב, בתקופה שבשערי העליה היו סגורים במצוה פה הרב וולגלרנטר אצל ממשלת ארה"ב להשיג רשות כניסה (אפי־דויט) בשביל כל בית הספר והצליח. הרבנית יעקבזון הביאה את הצעתה לפני תלמידותיה ואחת מהן השיבה בשם כולן: „כאשר היינו ביד גוג־שיגו, ראינו בחלומותינו — ירושלים הקדושה המזהירה — ירושלים ראינו, אך בניו־יורק לא ראינו". ותשובה זו היתה החלטתן הסופית של מרביתן כולן.

היו ביניהן שכבר באותה שנה הגיעו לארה"ב ביניהן כאלה שהיו בפחד תמידי. ותמת הלחץ הנורא של העבר הכבד, והסלון השאיפה האחת: לעזוב את אירופה, הארץ המלאה דמים, וגם שם, בארה"ב, הקימו בתים נאמנים לתפארת, בתים שלא ביישו את ה־מוסד בו נתחנכו.

הרב הרבנית יעקבזון הוסיפו לטפל בתלמידות „לידינגה", שהשבו כבני משפחתם בפועל ממש, עד שלהי תש"ח, שלושה חודשים לאחר מלחמת השחרור, כאשר יחד עלו לארץ ה־קודש והמנהן הראשונה היתה חיפה. „השנה הראשונה בחיפה היתה כמ־עט כמו בלידינגה" — היה הרב יע־קובזון מספר — כי היו כוהן גם פה, כמשפחה אחת, אע"פ שבחיפה שררו תנאים קשים, והרגשנו גם אנו שארץ ישראל נקנית רק ע"י יסורים, וכן היה קשה־קצה להרגיש, דוקא בחיפה, עיר חילונית ברובה, את קדושת ה־ארץ לה נשאנו את עינינו בהקוותנו בשבדיה, ושאיפתנו אליה היתה כל כך עמוקה, אולם במשך הימים הר־גישו גם בחיפה שארץ ישראל גבוהה מכל הארצות".

בארץ הקודש השלם מפעל לידי־נגה. הבנות נישאו, מהן לתלמידי חכ־מים שתורתם אומנותם, וביניהן מב־ני הישיבות המפורסמות בארץ. כל הבנות שירתו בהוראה ומהן המשרתות עד היום בבתי הספר וגני הילדים של אגודת ישראל או „בנות ירושלים" וכולן עושות את מלאכתן לשביעות רצון ממקוקהן. „המשכו של הלידינגה שלנו — הוא בבית יעקב של ארץ ישראל, המוסד היקר שיצרו ידידי ו־חברי רבי פנחס לוין ורבי הלל ליבר־מן, לפי המסורות הטובות של קראקא" — מסכם הרב יעקובזון את פרקו.

גם כאן בירושלים המשיכה הרבנית יעקובזון את המסורת היפה של חי־נוך, ובשנות תשי"א—תשל"ו שימשה כמורה מחנכת בסמינר למורות „בית יעקב" בירושלים.

כל שנות חייה עמדו איפוא בסימן מפעל החנוך המשותף לה ולבעלה הנלבב, ובצדק נבחרה להופיע בפני הכנס העולמי של נשי ובנות אגודת ישראל שנועד בירושלים בימי הכנסיה הגדולה השביעית. הרבנית יעקובזון שנתכבדה בהשמעת ההרצאה המרכ־זית בעניני חינוך, ציינה את המגמות השונות בדרכי החנוך: „בין הצורה הבאות ממרחקים והבאות מארץ יש־ראל והירושלמיות, ישנן קבוצות קבו־צות, כל אחת עם השקפה מסויימת ומגמה מסוימת בקשר לדרך החנוך, הנה שתי נקודות הקוטב מצד אחד דרך לתורה רק ע"י תורה, מצד שני־סיסמה „תורה עם דרך ארץ" וביניהם סולם של צביונות שונים".

„ישנם החוגים הבונים את חייהם לפי דרך ארץ ובוחרים בסיסמה זה, בתור דרך בחנוך, משתמשים בידיעות חול האלו תוך כדי מקיים שונים ולה־קחים את התרבות בתור עזר והשלמה לתורה — — — לשם „דע מה ש־תשיב לאפיקורס" כי כדי לנצח את השקפותיו הכוזבות עלינו להכירה. יש המורנים כי בכדי לבוא בכלל להכרה צלולה, עלינו להעמיד אור כנגד חושך. אמתנה כנגד כפירה, ולעומתם ישנם אלה שרוצים רק תורה, כי היא כוללה בשבילנו את הכל והבל על בוזמן זמן, החיים קצרים והתורה רחבה מני־ים, ולא רק בגבוה זמן וכח בלבד, אלא כל הדברים הדיעות החיצוניות האלו מטמטם את מוחנו ומסים אותנו מן הדרך הישרה, ומוליכים אותנו היו לקצות אחרים".

הסיכום הוא: „כל אחד יצעד מנ־קודת מוצאו, צעד אחרי צעד, לקראת דרך התורה — — — רק התורה היא נצחית, וכל מה שמתקרבים אליה ליהדות, להלכה ולמעשה, מתקרבים יותר לדרך האמיתית, וזו היתה הדרך שבה פעלה הרבנית יעקבזון ע"ה, עד אשר מלאו ימיה ונפטרה לעולם שכולו טוב.

ישוב ארץ ישראל

(המשך מעמוד ג')

ד"ת מבינו, ואפילו אחד בלבד, הרי זה משפיע יותר מדי. למה"ד — משל קדמוני — למפליג באניה סאר, היושב לעצמו בצד, ומנקב ד־צוצה זו בחלל בדופן הספינה, רק במקומו...

והשמת זאת: כל הנותן לב להד־דרו, לעלות ולהשתקע בארץ, הה־נשאר יושב ועומד על משמרתו — ואין כל רוח בעולם אשר יזיזנו ממ־קומו — הרי זה מוסיף נדבך לביאת הגאולה ולבנין ביהמ"ק כי — כאמור — צבם ישוב א"י, הוא סימן טוב ומגולה בסודה, לקרב ישועתנו ולהח־יש פעמי גאולתנו השלימה, בב"א.

לקוראים!... הקוראים המבקשים להמציא בקדושה, על המעמידים הצפ־פים המסוסים מלם דברי תורה.

לוח המודיע

דירות ובתים

בירושלים

למכירה

- למכירה בהזדמנות 3 חדרים + הסקה מרכזית, בבר אילן 210,000 — 02־286355
- דירות פאר 4, 3, חדרים גוף, קרית משה 228998
- 2 + הול בשטראוס טלפון הסקה 286951 9—12
- למכירה 3 חדרים בסנהדריה טל. 02־272828 — בהזדמנות.
- למכירה דירת 4 חדרים ברחוב אבן־האזל בעזרת תורה 02־263144.
- 2½ בעזרת תורה למכירה — 02־231654
- בהזדמנות! דירת לוקסוס 2 והול גדול סוכה מרפסות סגורות ארונות קיר ק.ב. כניסה מידית —190,000, 02־531831
- למכירה בירושלים, דירת 2 חדרים, רחוב רש"י 64, טלפון 226293, 532300
- למכירה 3 חדרים 3 כיוונים ברחוב בלוי סנהדריה, 240.000, טלפון 288939 משעה 13.00.
- למכירה 4½ חדרים גדולים מד־רגיים הסקה בקרית משה 02־525238
- 4 חדרים בקרית סלודסטון 226300 דתיים בלבד.
- בגבעת שאול, לדתיים, למכירה 2 + הול, + מרפסת סגורה — ארו־נות קיר 536475.
- למכירה בירושלים לדתיים 3 חד־רים עם מרפסת סגורה לסוכה ק. ב. קוטלר 7, טל. 02־521875 מ־15.00—21.00.
- למכירה בסנהדריה דירה מפוארת 4 וחצי חדרים עם שכלולים, הסקה מרכזית, עם סוכה, מסירה מידית טל. 02־280928.

בדמי מפתח

- 4 חדרים + מרפסת סגורה ע"י ישיבת מיר — 100.000 בדמ"פ.
- 3 חדרים ק"ב במרכז 125.000 דמ"פ — 120.000 שכ"ח
- בדמי מפתח חדר וחצי כל הנוחיות הישיבה 1 דסקל, טלפון 284731.
- בהזדמנות דירה 3 חדרים גדולים בדמ"פ זייבלד, כרגים 28 שערי־חסד בין 6—8 בערב.
- בדמ"פ דירת 1½ עם כל הנוחיות במלאכי 02־227943.
- בדמ"פ במרכז גאולה 4 חדרים משוכללים הסקה 02־288522.
- בדמ"פ 2 חדרים בצפניה — טלפון 02־281141.
- בירושלים בדמ"פ 2 חדרים רחוב עמוס 19 כ"ב משפחת מרק אחה"צ.
- בירושלים בדמ"פ 2 חדרים ברחוב יוסף הנשיא 13 ק"ב 02־531864.

להשכרה

- בכרם אברהם, עזרא 29, להשכרה דירה חדר מרוהטת לזוג, יחיד/ה מ־יולי 223783
- בעזרת תורה 3 חדרים מרוהטת להשכרה + הסקה, ק"ב 523115 ב־14.00—16.00.
- בשכ"ח 2 דירות 4 חדרים מרוהטת / דיקה ק"ב, כבלית, הסקה, טלפון, בסביבת שמואל הנביא שכונה דתית 272837.
- בשכ"ח דירה מרוהטת ומשוכללת 3 חדרים עם הסקה במרכז ירושלים 02־287094 בשעות לפנה"צ
- חדרים מרוהטים לקייטנים! אצל משפחה חרדית בגאולה, לצלצל: — 02־272914.
- להשכרת דירת פאר 4½ ליולי — 02־532265.
- בשכ"ח, בירושלים, למשרד/מחסן לבית מלאכה, 2½ חדרים ק.א. ליד ג־אולה, רחוב עבודת ישראל 10, בנדה, אחה"צ.
- בארזי הבירה בשכ"ח דירה חדשה 4 חדרים יפה, טלפון 60966 אחה"צ
- דירה עם טלפון ב־כ"ח סיון עד ס"ו תמוז טל. 02־536731.
- למזורים לשנה בית 2 וחצי חד־רים, הול גדול בזכרון מאיר, להת־קשר טל. 03־226044.

ביקוש דירות

- מעוניינים לשכור דירת 2 חדרים בירושלים מ־י"ג אב לשבועיים טל. 03־781428.

נרשמו לנישואין

בלשכת הרבנות—נחלת יהודה אצל הרב יעקובוביץ

חלף בן איטר סקורדוחיה, רוק, רוסיה־נחלת יהודה — בילה נבצ־יה בת יחיאל גורבש, רוקה, רוסיה־בת־ים.

סלוהבן בן יעקב מוחרי, רוק, מצ־רים־תל־אביב — דינה בת קלהנפר רחמים הארץ, רוקה, לוב־נחלת־יהודה.

כעה בן יצחק שניתר, רוק, פרלק־רמת־השרון — רבקה בת יוסף סולי־מן, רוקה, ישראל־נחלת־יהודה.

בלשכת הרבנות קרית אתא

קלים אליהו בן אברהם, רוק, היכו (סובבי) ק־אתא — אירן יהודית בת בצלאל, רוקה, ישראל־ק־אתא.

סמהאשוילי יוסף בן מרדכי, רוק, בריה"מ־ק־אתא — דבראשוילי גד־ליה בת אריאל, רוקה, בריה"מ־ק־אתא.

בים דוד בן דוד, רוק, חיפה־ק־אתא — קראבש תמר בת אלכסנדר, רוקה, חיפה־ק־אתא.

בלבון הראל בן שמעון, רוק, ישר־אל־חיפה — בינר יהודית בת אריה, רוקה, ישראל ק. ביבין.

בור אהרן בן טוביה, רוק, פולין־ק־אתא — מהרזי יהודית בת יוסף רוקה, חיפה־ק־אתא.

דדוטוישהויל משה בן מרדכי, רוק, בריה"מ־ק־אתא — מגזוישויל [illegible] בת איקיל, רוקה, בריה"מ־ק־אתא.

בבני־ברק

למכירה

- למכירה, בהזדמנות דירה במרכז בני־ברק ר' עקיבא 2 חדרים, כניסה מידית טל. 794394
- למכירה: בבני ברק דירה 2 חד־רים גדולים + הול, ק"ג, לפנות כל יום מ־10—8 בערב, צ'רקלס רח' חפץ חיים 5, בני ברק, בטלפון 02־272117 מ־7.30—10.30 בערב.
- למכירה בבני ברק 3 חדרים קומה ג' — אשכנזי רבינא 2
- דירת 2 חדרים ברח' הרצל לחוזרת פרטים טלפון 783084 יואל
- בבני־ברק בבן־זכאי 3 חדרים בית חדש, כניסה מידית 781427.
- בהזדמנות 3 חדרים עם פינת אוכל בקרית־הרצוג, כניסה מידית טל. 789701.
- דירה בת 3 חדרים, דרום־מערב־צפון ק"א, בסביבה חרדית בני־ברק בשעות הערב טל. 785648.
- 2 וחצי, 3 מרפסות, פינת אוכל, ק"ב, 3 כווני אויר טל. 792551.
- למכירה בבני־ברק 3 וחצי חדרים 90 מ"ר משה־שרת 14, ק"ב, איזנבן 788083.
- למכירה בבני־ברק 3 חדרים, כו־לל ריהוט חדש, חדר שינה וספסים בכל הדירה 784644 באחה"צ.

בדמי מפתח

- במרכז בני־ברק בדמ"פ דירה 2 וחצי גדולים ק"ק —50,000 טל. 792756.
- בבני ברק בדמ"פ דירת 2 חדרים קומה א' טל. 792930.

להשכרה

- בבני ברק חדרים מרוהטים ל־השכרה עם/בלי פנסיון — טלפונים: 783718, 798611.
- להשכיר בבני ברק בשכ"ח דירה מרוהטת 3 חדרים, פרטר, טלפון 793417
- בבני־ברק דירה תי"שה, ברח' יואל בשכ"ח, 3 חדרים, 3 כיוונים. לפנות: 911167 בין 13—8.
- להשכרה 2 חדרים גדולים לוק־סוס עם מזוג אויר וטלפון 787347 בבני ברק.

ביקוש דירות

- מעונין לקנות 4—3½ חדרים בבני ברק טלפון 03־705017.
- מעוניינים בקניה או בהשכרה מבנה 3—4 חדרים עם חצר עבור גנ־ילדות בבני ברק לפנות טלפון 790337.

בערי הארץ

- להשכיר 3 חדרים לוקסוס מרוהט וטלפון רח' יעקב 15 רחובות 951472
- בהזדמנות למכירה דירת 2 חדרים גדולים הול ומטבח גדול ונוחיות 2 מרפסות, צדדים טובים, ק"ב לדתיים, —72.500 ל"י קרית צאנז הרצוג 1 — נתניה, 03־282072.

שידוכים 'טובה'

חיפה טל. 665456

ת. ד. 5341

בשכון

הסידי גור

קרית הרצוג

בני־ברק

נותרו

דירות בודדות

החל מ־141.000 ל"י

בדבר פרטים נא לפנות

לחברת „משהב" תל אביב

רחוב לילינבלום 27 טל. 58144

עירית בני ברק המחלקה לעבודה קהילתית

בשיתוף עם

המכון להשתלמות מקצועית משולבת בבני ברק

משרד העבודה — אורט ישראל

החלה ההרשמה לקורסים להכשרה והשתלמות

לגברים ונוער
* אלקטרוניקה סוג 1
* חשמלאי מוסמך עוזר
* שרטוט טכני
* עצוב חלונות ראוה
* הנהלת חשבונות
* השתלמות במדעי המחשב

לנשים ונערות
* שרטוט טכני
יסודות לעצוב פנים
* נושאים נבחרים בגרפיקה
* השתלמות במדעי המחשב

1. למסיימים תוענק תעודת גמר מקצועית מטעם משרד העבודה ו/או אורט ישראל
2. תנאים נוחים בתשלום שכר הלימוד.

פרטים והרשמה: בימים א', ג', ה' בשעות 16.00 - 19.00

במחלקה לעבודה קהילתית רח' חברון 4, טל' 787300, בני ברק.

עסקים

- למכירה מכבסה אוטומטית וניקוי יבש „קצת" בני־ברק, ההון איש טל. 795516.

דירות ובתים

- דירות בנינים ומגרשים למוסדות, הלפרט 02־533597

דירה בית וגן
- 1, 2, 3, 4 ח' למכירה, בדמ"פ יחודיות.
- 3 ח' בדמ"פ בהוד ילין ק"ב.
- 3 ח' בגאולה בדמ"פ.
- דירת ח' ברח' יפו טוב למשרד.
- 3 חדרים שערי־חסד דמ"פ ק. ב. בלכנר שטראוס 23 מ־12—10 228320 בבית 527689.
- הצהק את מגוריך לקרית ישבה־בשא, אנו מציעים לך דירות בנות 2—3—4 חדרים במחירים עממים טל. 751540.
- „המצליח" טל. 798367, דירה בת 3 חדרים, ק"א, אלישע — אדמו"ר בגור,
דירה בת 6 חדרים, רבינא — מהנהו,
2 מגרשים בגוש 6187, גלריה למ־כירה, גודל 70 מטר, רבי עקיבא פינת הרצל.

הד חזק!!!

בקרב קוראינו למודעתך

ב„לוח המודיע"

קורסים

- קורסים למזכירות, קורספונדציה, כתיבה במכונה, מנפל, בחום 9, — 02־288931.
- קורסים לגזרה ותפירה לפי „בורדה" פרטים טל. 271374 מ־6—4 אחה"צ ירושלים.
- מורה חרדית לנגינה מקבלת תל־מידות לנגינה באקורדיון, בסנהדריה החלילית, בסנהדריה המורחבת, 281231.
- נותרו מספר מקומות לקורס לת־פירה (בשיטת „אורט") בבני־ברק, טל. 790087, 6—8 בערב.

מכירות וקניות

בירושלים

- למכירה מקרר פרידמן 10 ב־מצב מצוין. 02—536727.
- למכירה רהיטי סלון וחדר אוכל מהודרים יפה. טלפון 419982. 7—6
- למכירה בהזדמנות ארון מטבח במצב מצוין גודל 2.20־70 — טלפון 02־273435.
- בהזדמנות רהיטי חדר שינה בלי ארון טלפון 02־528920 בשעות 2.00—22.00 אחה"צ.

בערי הארץ

- למכירה אקורדיון איטלקי 80 בס במצב נפלא, ומצוינת בלידה, — בערב 901832.
- לנשים! עבור פאהך הישנה ה־קבלי 30 ל"י, עם קניית פאה חדשה, אלורה, בסלון „יובל" אלנבי 93 — 625682.

בבני ברק

- מבצע מכירת מטות נוער וארונות קיר רהיטי ויזל ר' עקיבא 18, פסו' 7—4.
- שטיחים מקיר לקיר במגוון עצום ובהזמנה להתאום פגישה 792123 — בני ברק.

תשמישי קדושה

טליתות, תפילין, מזוזות, ספרים, ותשמישי קדושה, מחירים הוזלים ב־יותר. להשיג אצל משה אונגר, חנות חדשה בחצר בית הכנסת הגדול בתל אביב, אלנבי 110.

מכוניות

להשכרה

- אוטו ג'ונר מבצע לא נורמלי לכל השמירה מתנה, ציוד לים בני־ברק 799588.

עבודה

בירושלים

- לת"ת המסורה דרוש מכיר לניהול משרד לפנות לת"ד 5170 ירושלים ב־צירוף פרטים אודות נסיון בעבודות קודמות.
- דרוש טבח ו/או עובד מטבח דתי למשרה מלאה, 02־68667, ת. ד. 6426
- דרושות עובדות לתפירת קונפקציה במקום דתי בתנאים טובים לפנות — סלגם 2, 8—10.

בבני ברק

- דרושה מוכרת צעירה בחנות הל־בשה לשעות לפנה"צ, בני־ברק טל. 782021.
- מנהלת חשבונות מנוסה לניהול חשבונות ומשכורת מעוניינת בעבודה בביתה לצלצל בין 7—4 טל. 786592.

ביקור חולים

- חברת ביקור חולים ע"י אגודת ישראל תל־אביב־יפו

חולים הזקוקים או המעוניינים בבי־קורים בביה"ח או בבית, או עזרה א־חרת מתבקשים לפנות לחברת בקור חולים שע"י אגודת ישראל תל־אביב—יפו בכתובות דלהלן:

א. בית אגו"י, רח' ברדיצ'בסקי 5, טל. 235844, 222152.

ב. ר' משה אונגר בחנות לתשמישי קדושה בחצר בית הכנסת הגדול — רחוב אלנבי 110.

ג. ר' א. ג. ביבלה, דרך שלמה 142, טלפון 33032.

וכן ניתן להשאיל כלים לחולים ה־זקוקים לכך, בימים שני וחמישי ב־שבוע בין השעות 7—8 בערב. במש־רדנו רח' ברדיצ'בסקי 5 ת"א.

שרותים

- תריסים וסגירת מרפסות באלו־מיניום — שלמה פינט בפתח־תקוה הנחה לבני ישיבות טל. 03־794522 בני ברק אחה"צ.
- איפור, סירוק פאה, בבית הכלה 02־272071.
- תיקון מכונות תפירה בביתך, בדיקות ובמחירים נוחים. מוכר בב־ני־ברק. בגליה: מקלר אליעזר גולומב 47 חולון.

שידוכים

- בן 50 מסודר בדירה ובפרנסה מעונין בדתית. ת.ד. 824 כפר סבא.
- משרד לשידוכים דתיים בלה שמעון בני ברק ר' עקיבא 92 785576
- צעירה בת 19 מעונינת בבחור דתי כעדות־המזרח. לפנות: מלצר 20 ב"ב, 788877.
- בן 26 דתי מעונין בדתית, אפשר עם מום קטן ת. ד. 357 בני־ברק.
- 170־22 רוה, יפה, מעונין באש־כנזיה חרדית ת. ד. 2052 בני־ברק 03־705235.
- רווקה צעירה אשכנזיה מעונינת בבחור ישיבה מהדרי ת.ד. 135 בני־ברק 03־705235.
- גרושה עם ילד 25, מעונינת ב־חרדי עד 30 ת. ד. 135 בני־ברק טל. 03־705235.

לוח היום

בס"ד, יום ו' ערש"ק פר' שלח
כ' סיון תשל"ח
הדף היומי: נדה כ"ט
משנה יומית: פרה ג' ו—ז
הלכה יומית: חול המועד תקמ"ז י—יב

זמני היום

סוף זמן ק"ש	8,09
זמן שקיעת החמה	7,40
מחר	
זמן עמוד השחר	3,42
זמן נץ החמה	5,31

תורנות בתי מרקחת

ירושלים
ליל שבת:
הרצל, רחוב יפו 36
במשך השבת:
בסיס רחוב שטראוס 10
כל בתי המרקחת במרכז העיר
במוצאי שבת:
אופלסקה רח' יפו 110

תל אביב
ליל שבת:
פרנקל, המלך ג'ורג 28
יאני יהודה הלוי 67
במשך השבת:
בוגרשוב בוגרשוב 60
תרופה דיזנגוף 217
במוצאי שבת:
יאני יהודה הלוי 67
בני דיזנגוף 174

רמת גן
ליל שבת:
רמה רח' ז'בוטינסקי 65
שבת ומוצאי שבת:
הן, ז'בוטינסקי 99

חיפה
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
בלפור מסדה 1

נתניה
ליל שבת:
הנשיא ויצמן 36
שבת ומוצאי שבת:
מרכז, רח' הרצל 36

בת ים
ליל שבת:
בלפור, בלפור 90
שבת ומוצאי שבת:
גני בת ים רח' הנביאים 3

חולון
ליל שבת:
הקהה כבר סטרומה
שבת ומוצאי שבת:
בריאות — רח' קראוזה 46

באר שבע
ליל שבת:
בריאות רח' הרצל 72
שבת ומוצאי שבת:
הנגב קק"ל 108

הרצליה, רמת השרון, רעננה, כפר סבא רמתיים
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
כבר ריבלין הרצליה פיתוח

תורנות רופאים:

ירושלים
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
משעה 8 בערב ועד שעה 7 בבוקר— תחנת מגן־דוד־אדום, רוממה. מרפאה עם רופא פתוחה במקום למקרים דחו־פים במשך כל שעות היממה. טל. 101

תל־אביב
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
ד"ר הראובן, רח' אפשטיין 6, טל. 443281; ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל. 247860; רופא תורן במגן־דוד־אדום, טל. 101.

חיפה
תחנת מגן־דוד־אדום, חיפה, טל. 101.

תורנות בתי חולים

ירושלים
חיוב הקרב:
ילדים — פנימית — שערי צדק;
נשים — כירורגית — עיניים — שע־רי צדק
ילדים — נשים — ביקור חולים;
פנימית — כירורגית — עיניים — „הדסה".
כירורגית מוח ואף אוזן וגרון — הדסה; התקפות לב הכשות נחש — בית החולים הקרוב ביותר.

גוש דן
כל המחלקות — „תל השומר", „מאיר", — כפר סבא.

חליפות הריון

דוגמאות חדישות

במבחר גדול

כלילת יופי

תל־אביב, רחוב דיזנגוף 109 טלפון: 221948

המודיע

עתון יומי — ירושלים

המו"ל: ההסתדרות אגודת ישראל העולמית — הועד הפועל.

העורך: הרב יהודה לייב לוין

המערכת: „בית פינחס", רחוב שומרי החומות 5, ת. ד. 1368, טלפון 222258

מערכת לילה והדפוס: איחוד התעשיה מקור ברוך ירושלים — דפוס המודיע, טל. 526005, 222258

סניף ת. א. אלנבי 132 ת. ד. 1860 טלפון 624353

בשעות הערב: טלפון 523941

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן

סוכנות „המודיע" בארצות הברית לקבלת מנויים ומודעות:

Y. A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
Tel. 851 - 5100
851 - 5016

مكان الأصل

ספרים סופרים וספרות

קובץ ענינים

להגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד

מפורסם היה בישיבות ליטא, כי צעיר שלמד בישיבתו של הגה"צ רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל, יוחזק עליו שי־לימוד מבוסס היטב, שהוא קיבל דרך של ישרות, הבנה ועמקות בלי־כיה, והישיבות הגדולות קבלו את הצעירים הללו בזרועות פתוחות.

הגאון זצוק"ל לכאורה לא „חידש" במובן המקובל של המלה, הוא התישב עם תלמידיו, לאלפיהם, הלמד עמם דף גמרא, ובתוך כך, כאלו מעצמם עלו הקושיות, נפתרו בבהירות נפלאה, בהבנה פשוטה, המעיין בספריו שהתפרסמו בעיקר לאחר עלותו לשמים בקדושה ובטהרה, הוצאה על ידי בנו ואחר כך על ידי הרב חילנסקי בשפה הקדש, בהסכמת בני הגרי"ש וסרמן שליט"א, יווכח כיה, כי אין כאן מעיר כי שליטה בהתפרסמות על פני הש"ס כולו, המקיפות ענינים בתוך ענינים, נוגעות בעיקרם של סוגיות אחרות הקשורות בשיעורין או בעקרין בסוגיא הנידונה, הגה"צ זצוק"ל כדבר בקצרה, כבעל על רש"י או תוספות שאינם מובנים די הצורך, נעזר בהסבר של ראשון או הגדול מאחרונים, בשקיפת בתאוריות הבריקה שבלית, הבנה לפצוק הענין כיבן די־פטים.

לא בכדי נחשב הגאון זצוק"ל לאחד מגדולי התלמידים של הגרי"ח מבריסק, גם אצל הגרי"ח זצ"ל אין אנו מוצאין אריכות מופלגת היוצאה מגדרי הסוגיא ומפליגה למרחקי הש"ס, אלא הבנה פשוטה במקום, שמכבה ניתן כבר להבין אב למקומות אחרים.

וכל מי שלמד בברנוביץ, אפילו בי־צעירים המעוכים בישיבתו של הגאון זצוק"ל, יודע על כך, שלא לדבר על הסוגים שבהם, שזכו ללמוד בצי־עדו של הגאון בעצמו, שנקרא „תציעד השטרי", בודאי שלא ישכחו אף פעם את תורת רבם, את דרך־לימודו ואת אהבתו לבקיעה הפנימית בלבד של הסוגיא.

ספריו על הגר"א וסרמן זצוק"ל נו־קבלו בחיבה יתרה בחוגי הישיבות בכל העולם כולו, ואין לך בן־ישיבה בכל ישיבה בעולם שאין לו ספרים אלו ואינו מעיין בהם ולומד בהם בהדי־פה כאשר הוא לומד את המסכתות עליהם מדבר הגאון זצ"ל.

בברנוביץ כיהן פאר גם אחד מ־גדולי הדור ההוא, שאילולא נספה בשואה, היה בודאי כיום עומד בראש גדולי ראשי הישיבות, הגאון רבי דוד רפופורט, שנתפרסם בחריפותו ובבי־קיאותו, והכמתו אז, כבר אז, בין גדולי התורה ששמו את כציונים בסדר קדשים ובספריו על סדר זה שהפליאו בגדלותם, נכנים על הספרים היסו־דיים שהמובילי לאחרונה על סדר זה.

הנה זכינו שוב לאורים של שני גדולי הדור הללו, אחד מגדולי תל־מידיהם, הרה"ג רבי זלמן דרורי שי־זכה לעלות לגדולה התורה והוא כיום מפורסם בתורה, זיכה אותנו בעי־דיי תורת על רביתיו, שדשם או בלמוד בברנוביץ בשנים תרצ"ג—תרצ"ה, המה היא לי, לבה כבש הרה"ג הנ"ל את תורת חיים זו עד היום ולא זיכה את הרבים לדברים שכדרע כל בן תורה מצפה להם, אילם הואיל וזכינו כבר לתורת חיים זו, באו וניתן למהדיר שזכה וזיכה את הרבים, ואין ספק, כי היותם של גדולי תורה אלה, הן של הגר"א וצ"קל, שאינם צריכים לא לי ולא להכותהי, הן עשודי־בברונכית שליבית עמוקה ויסודי זה בפליאות בעמקותן ומפתריה בבהירותן השכלית המסכנית באחד — של הגרי"ד רפו־פורט הי"ד — וצ"קל, ששמו נמצא בפי כל תלמידי הישיבה הגדולה של ברנוביץ בעתים ועד היום — ימצאו בכל בית של בן־תורה.

מעניינות מאד ההערות של בין הגר"א זצ"ל, הן במוריב ההלכתי בין שני הרים אלה, ובין ההערות בשולי הזהשי התורה של הגר"א וסרמן שנתפרסמו בשעתם בחוברות־תורה שונות בפולין, והמהדיר הרה"ג ר' זלמן דרורי, מצא אותן, פירכה אותן בעיקיה ובעבודה מרובה, והב"ל ייתן לפנינו מאירות עינים ומרפאות הנפש הציפיה של הדור הצעיר שלנו.

וכי דבריהם של גאוני עולם א להערכה הם זקוקים? אלא שכתובבנו להודיע ברבים על אוצר יקר זה שי־מביא לנו הרה"ג המהדיר, יזכו די להרבות תורה בישראל כשם שרבותיו הגדולים הרבו תורה בכל ישראל בי־משך כל ימי חייהם.

ד. ז.

1) ספר „קובץ ענינים", ממרן הגאון הקדוש, רבי אלחנן בהם וסרמן זצ"ל הי"ד, על מס' חולין, פסחים ב"ב ו־ענינים שונים. וכן ממרן הגאון הקדוש רבי דוד הכהן רפופורט, זצ"ל הי"ד, על מס' חולין כתובות. וקונטרס הער־רות ממרן בעל החזו"א, הערות בדב־רי הגר"א וסרמן.

נערך ונסדר בס"ד ע"י הרב זלמן דרורי בני ברק תשל"ה רס"ז עמודים.

ספרי קריאה לנוער החרדי

ספרות טובה כתובה בתה מקורית לילדים חסרה לנו. כמעט שאין מה לתת לילדים שלנו לקרוא. אין לתאר את הקלקל בבעית הנוער שקריאה בספרים כאלה פועלת ומשפיעה, נפש הילד רך הוא וקולטת רשמים שאין לתקנם אח"כ, לצערנו ספרות הנוער החילונית מלאה ריקנות ולפעמים אף כפירה ונבול פה, יצרה הרקים מרה האמונה והמם הנקמתם שבלע בכל אשר הם יוצרים ואף אינם מכ־כוונים לכך. יש להתפלא על היהדות החרדית כי הניחה הרקא היום את פרץ לגמרי, ורק שילים יפהבלי כרמים הולכים בו.

בימי הזוהר של היהדות החרדית בברנוביה ובפולין נכתבו ספרי קריאה לנוער על טהרת הקודש. ספרי ליהדן וסופרים אמיתיים והכמתם הם בני היים ספרי קריאה היחודים לנוער החרדי, אולם כאן אין ההתפתחות בקשת הזה־זה. מעין היצירה דלל. אנו עצובים על ההמעשת ברהוב. הילדים קוראים את אשר הם מוצאים ואנחנו אפילו לא מתעוררים לחשוב על התוצאה העגומה להתנכר של הדור הצעיר.

*

סופרת חרדית גילתה יוזמה צבובה והוציאה ספרי קריאה טובים לנוער בהוצאת „סקמופרי בני ברק. ספריה חנוכית דתית אשר הוציאה עד עם ששה ספרים לגיל הרך, ספרים שי־ציבוד למחות ההצגו בבתי ספר. הי ספרים נכתבו בצורה יוצאת בין הי כלל. כמו כן הציורים המלווים כל סיפור, בדמויות ילדים חרדים מלאים אהבת המצוה ואהרדותה. המיוחד את הספריה: בהירות הדברים, מבנן בה ושוטף.

מתוך לספריה לגיל הרך הוציאה הספריה החרדית הגב' יוכבד מקס לידות ירושלים, הספר החשוב „מספרי ר' ירושלים", סיפורים לבני הנעורים. לספר זה הופיעו עד כה כבר ב' כר־כים. הספר כתוב בסגנון עברי הו, בשפתה של ירושלים ובארצותה, קסמה המיוחד של ירושלים המסך על יקירים ניכר בה בינוגה ובשפתה, ביגי צים וגזרות אין אבלות באבלו־תה וצערה, ושהתנה — בימי חג ר' עזר, אין קדושה שמותה כפי ש־נוהגים בירושלים ואין כמותם ב־עולם כולו, ומי שלא ראה שמחה של סכה בירושלים, לא ראה שמחה יהודית אמיתית מימיו.

פרקי החיים מיתוקים ומלאים צניעות, הם מצחדדים את נפש הקורא, ואף זורקים אור על הקיפה שלמה תוך שילוב סיפורים הרפתקניים, קבצי הי־ספרות ואורירים אמיתיים ואף דמי־ונים. יש כאן כשרון, הבנה פסי־כולוגית לנפש הילד, ובעיקר אמונה טהורה ובריאה ותורה צגה. יש אמנם מקום גם לבקירה בכמה פרטים, אולם איבנו רוצה להטפים את יוזמתה של הסופרת הגב' יוכבד מקס שכל חייה לוליה לחינוך, וההחלה בראשית דר־כה בהצלאות של מגזות הנוכלים בבתי ספר של „בית יעקב" שנפשה איווזה לבלא הסר גדול והיא עושה זאת על אף הוצאות הכרוכות בכך, על אף אפשרות הכספית המצומצמת ובלי גבוי צבורי ומפלגתי. יוזמה זו ראויה להבהלה. רב תודה להיהודים הנוטלים על עצמם גסל הציבור כולו, ובמקום שאין איש הם עושים כלא־כתי של הציבור כולו.

הציבור החרדי יעריך את המאמצים בהשקעה ־הספרת בספרים החינו־כיים, ובפרט בכרכים של „מספורי ירושלים", ויכניס אל ביתו ספר לנוער על טהרת הקודש שבניגותו כמו הי־צגוהו צרשים ורשם בצורה כמו ברוכין.

בנימין קלוגר

במערכות החנוך

הרב אברהם הכהן לוין

יפה תורה עם דרך ארץ

החינוך המקצועי טרם תפס את מקומו הראוי, במערכת החינוך, במסגרת ה' חינוך העצמאי.

הסיבות לכך אמנם ידועות ומוצד־קות בעיקר בתובנה שהעיקריות בהן היא זו, שאנו שואפים בעיקר ובראש ובראשונה לבער ולגבש את החינוך הי תורני, שממנו פנה וממנו יתד, לכל הדורות ישתנו, ובלעדיו אין לנו זכות קיום, מבעם זה נתנו את החינוך הי מקצועי, להיות שבמבעם מקום יותר, ערוה יותר, מחייב להקדיש גם ל־חינוך המקצועי תשומת לב ושיקול נבו־רת, בבנה ובנה בחינות שנעכוד ער־ליהם כאן בפירוט ובהרחבה מסוימת.

השיקול הראשי שמחייב להקדיש תשומת לב לחינוך המקצועי, היא העבודה, שבשנים האחרונות נוספו למסגר־רת החינוך העצמאי תלמידים משכו־בות חלשות ושמני טיפות, שלמרות כל המאמצים הצלינים שנעשו, הוכח בעל לכל צל של ספק, שאינם מתאר־בים ללמוד כל הימים באהלה של־תורה.

הנבה מיקבוליה בצרכים ובכשורים, בפוטנציאל המלל של הכוחות מחייבת להכירתם בסיבוני ראש, ובתוך רגש של אחרית מחייבה לכך שנצר בשכוני הציבו, או בצירה, פיתוח, בצוכת גיורים תורניים, סביבות וישיבתיים, ביכוק לאינטליגנציה למטה מבינונית, מחייבת להאנב לכך, שהמבגר הלז ירכוש מקצוע חשוב ובכבוד ורציני, שיוכל להתפרנס היטב בכבוד בהתאם לדרי־שות הזמן.

נשאלת איפוא השאלה המפיסה הי־אלמנטרית ביותר, מה המסגריה הנכר־איה עבור נער בסוג זה?

אם נצא מתוך הנחה שבמסגרת הי־תורה שלנו, בפיקוח של יראים והר־דים, ובמקום כמקם צמיד רציונלי, לא ניתן להגיוניל לבני מקצוע מתאים, פירושו על דבר הוא, כי בלבתחילה אנו נוחים עליו שיורד לוררשא בי־בה, ונאבד לרשויות חילוניות, או עבי"ם לא מתאימות בבחינת החינוך המאירה, ההדי והמנהג בהתאם לחנוך שקבל בשחר נעוריו, שהיה מבוסס ובנוי על יסודות החינוך החרדי.

נשאלת אפוא שאלה שניה שמן הדין להשיב את עליה. ב כ ב ו ד ת, אם זה מן הראוי לעשות כן, או שמא אנו חוטאים במו ידינו בנפש הילד עצי בן, שאנו מפקירים אותו מלכתחילה לצלצפית רוח, לאחר שהשקצו בו ימים רבים במיטב כוחינו...

נבבא שכל המעסקה הולכת לאיבוד, ולא הועילו חכמים בתקנתם, שכן בי־נוהי יד אחות, ונתך תקומה קצרה, הופך כל החינוך הקודם החרדי, לבשה סבבן אותו שמגוב כקצף על פני מים.

הפיתון הרגיל שאנו דואגים רק ל־אלה שהולכים לישיבות קדושות, ו־ממשיכים עם כל השבים, אינו עומד בבחון המציאות, כמובן זה שהוא מב־רובה לעיתים בהלכים לא בהתאם ל־רצוי, אלא לפי המצוי שלמריבה הצער לא הכביד מעודד ביותר.

ובבדוק אפוא, קודם כל מהי המצי־אות החינוכית בקרב אותם תלמידים שעליהם אנו מדברים במשבצת זו, במדובר כאן בתלמידים עשוקי חינוך, שהוריהם לדאבון לבנו לא קבלו חנוך תורני בסיסי, וכל משנתם החינוכית בכל שהיא יקרה ונכבדה, בכל זאת איננה מגובשת במידה מספקת בחוויי יסוקות, כפי שהיא מקובל ומנהג ביש־בות בארץ, מכיון שכך אין גם לבבים רקע תורני יסודי, וכל המאורים כתור־בים גם בעידות שבחבורה, על משכן שאינכו עשיר ביותר בנכסי הלמוד ופוסקים.

דבר זה מחליש מטבע הדברים את המוטיבציה הלימודית מעיקרא דדינא, לבני השאיפה להמשיך ללמוד בישיבה גבוהה שנים רבות.

אם נוסיף לזה גם את הרמה ואת הבדור, את היכולת הגלומה שלא תמיד היא במודקת ביותר, נבל לקבל תמו־נה מספקה כדי להבין עד כמה קשה לעתים לממש את החזון של ליבודים בישיבה, לבני הנערים שנוסף לכל א־לה בצבם הכלכלי והמצוקה הכלכ־לית, היא לעתים קרובות ממש כוד־זימה עד כדי לעורר דאגה וחרדה כאחת.

הפתרון הסביר המתקבל על הדעת בתנאי יהוד אינו אלא לשלב הלימוד התורני עם לימוד מקצועי, ש„יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ" (אבות ב' ב'), ולהציל את המטען התורני ש־נספג בשנים של צלוכים ונוער, עם ביסוס כלכלי, כשהם מהווים תורה עם דרך ארץ, שעולים בקנה אחד.

כמובן שאין הדבר קל כל עיקר, מפני שכפגל בעין זה כרוך בהוצאות מרובות ובעבודה ארגונית מקפת ויסוד־דית, היא גם מחייבת הקמת סגל עו־בדים ומורים שיתאימו לרוח החינוך התורני, הן במ־שור ההוראה של בקצו־צות טכניים ותעשייתיים, והן במישור החינוכי שיהיו בעלי רמה וכשר באותים.

אבל אין להמלט מהתחלה, ולו רק צנועה בכיוון זה, אחרת אנו עלולים לאבוד באחד היבים בפני שוקה שבור־רה היו, ונמצא בנבצב שרוב הנערים מבוהיים מי"ם לא יצעדו אתנו במש־על היהדות החרדית, שכל עמלה וכל כחותה מכוונים לקראת קידום הדור הצעיר, לרוח ישראל סבא, ולמקורות השורשיים והנאמנים של יהדות ה־תורה.

גודל המשימה לא צריך לייאש ולא צריך להרפות ידיים, מפני שלמרות שהדבר נראה בבבט ראשון כבד מ־נשוא, צובה היא שהיהדות החרדית כבר עמדה בהצלחה במבחנים חמורים יותר, ויצאה מהם מחוזקת שבעתיים.

אמנם נצפו התחלות נאות על ידי אגודת ישראל אבל צריכים להרחיב את המסגרה.

המגמות המקצועיות אינן חשובות ברגע זה, שכן באותה מידה אפשר להצביע על אלקטרוניקה או מכונ־קה עדינה,—החשמל או לימודי הד־פסה משוכללים כחוגי למידה מתאי־מים, לא להתייאש מקשיים שנערמים, מטבע הדברים בכל מפעל שיש בו מיסוד ההתשנויות המחקדש.

כאן המקום לציין שגדו הרב מבריסק הגאון ר' יהושע ליב דיסקין זצוק"ל כבר העיר בזמנו על הצורך בדבר ללמוד מלאכה בצד לימוד התורה„ ואמ־נם כן בבית היתומים דיסקין נהגו בי־שנים קודמות, לשלב תורה ומלאכה במסגרת חינוכית אחת, דבר ששמר על הדור הצעיר בימים ההם מלהתדרדר לכיוון החילוניות.

כדבר הזה ממש מתבקש פי כמה בשעה זו אלא שהפעם המפעל צריך להקיף חוגים ברחבים יותר, שהרי ה־ישוב גדל, הצרכים אף הם גדלו ב־התאם, לפיכך כדאי מאד שקברניטי החינוך החרדי ישימו אל לבם בשעה זו, את הצורך החיוני להכחיל תורה עם מלאכה, עבור תלמידים שכל דרך אח־רת לגביהם נחוצה לכשלון.

אני מקוים שקריאה זו המבוססת על נסיון מעמיק במה שמתרחש ונעשה בשדה החינוך, תעורר את האחראים לעשות נפשות למפעל ולרעיון, לקדם את הנושא בכוון הרצוי, עד אשר נוכל לאמר בהשקט ובבטחה שעשינו ככל יכולתינו למנוע נשירה של נע־רים מזיקת של היהדות החרדית, ו־עשינו את מיטב המאמצים, לקרבם לאורך ימים, על ברכי יהדות התורה.

דב מהר"ל

הצעה לדיון ועיון

על בעיות התעסקה של בוגרות בית יעקב

...הן עומדות בפני סיום חוק לימו־דיהן, בעוד ימים מספר תמצאנה עצמן תעוקן לעתיד, אל צבר מערבולות החיים הסואנים.

...הן עומדות על סף יציאתן לבאר־בלי החיים, מעוצבות בהשקפת עולם יהודית מקורית, מהוות חוליה נוספת בשרשרת הזהב של החנוך החרדי ב־ישראל. הן — אותן אלו, שיהדות התורה ראשה בהן מעצבות הבית ה־יהודי בדור העתיד.

בימים אלו, כאשר תגיע ברחבי הארץ שנת לימודים נוספת אל קיצה, העולה, תצוף מאליה, השאלה החרורות בבנית לאחרונה פעמים אין ספור: „המה תולאה"?

לדאבוננו, לא השכילה עד כה ה־יהדות החרדית למצוא את התשובה הנכונה לשאלתן של אותן בנות, עד כי לעתים מכרסם בך חשש עמוק על כל העמל שהושקע, לבל יהיו לשמיה.

עובדה קיימת היא, אותם סמינריונים המכשירים את חניכותיהם להוראה, ודוקים מלפתור את הבעיה הכאובה לה אנו עדים, בה נאלצה בת ספוגה יהדות פורשת לחפש עבודה בשדות זרים, לגלות מרבית שעות היום בי־אוירה חילונית ועכורה, הרחוקה כר־חוק מזרח ממערב מאותה אוירה לה הורגלה עד כה, וזאת — במטרה לאפשר לבעלה לשקוע כולו בעולמה של תורה.

הדברים אמורים, הן ביחס לאותן בנות אשר נישאו תוך כדי לימודיהן והנאלצות לדאוג לפרנסת הבית, הן לגבי שאר הבנות המחפשות תעסוקה כלשהיא עם סיום לימודיהן בסמינר.

מקצוע ההוראה, אשר לקראתו הוד־כשרו, הביקוש בו מרובה עשרת מונים על ההיצע, כך שגם לאחר כל אותם תרגילים וטכסיסים של חלוקה לחצאי ורבעי משרות, עדיין נשאר „עודף" רב של בנות בעלות תעודת הוראה המונחות כביסן כאבן שאין לה הופכין.

גדולה היא הסכנה שבעיתיים, כש־מעברו השני של המתרס קורצים כל אותם מוסדות להשכלה גבוהה, אותם מוסדות אשר רבים חללים הפי־לו, ואשר הצבעות הדור כולו רובצות לפתחם, קורצים הם, שהרי מתן שכרם בצדם: כאן תוכל הבת לרכוש מקצוע אקדמאי, בו הבטיח לעצמה מעמד חברתי וכלכלי גם יחד. ולדאבוננו, כתוצאה מאיהכרות התנאים באותם המוסדות, וכתוצאה מאי־מציאות אל־טרנטיבה אחרת הראויה לשמה, דוחפים ההורים עצמם, את הבת לאותו פי פחת אשר כל באיו לא ישובון...

דומני כי הגיעה השעה, ובמצבו החנוך החרדי בישראל יתנו, יטכסו עצה, כיצד יש לפתור בעיה גבודה זו, וזאת תוך כדי הליכה לקראת אתגר אשר בכותו לא רק לדחות את הקץ בשנה־שנתיים נוספות, כי אם לפתור פתרון החלטי לבעיה כה משו־בה, אשר פרי עמל חנוך של שנים תלוי בגורלה.

חושבני, כי עם מעט יוזמה, והרבה רצון טוב, יימצאו שטחים רבים בהם ניתן למצוא פתרון הולם לבעיה, ו־לדוגמא: זה שנים קיים בארץ בית־ספר גבוה לאומנות בשם „בצלאל", בוגריו מוכרים ע"י משרד החנוך כ־בעלי השכלה גבוהה, דבר המקנה להם זכויות כלכליות חברתיות כאחת.

ונשאלת השאלה: האם בהקמת בית ספר גבוה המסונף לרשת „בית יעקב" אשר יכשיר את הבנות לאומנות צי־רוד, ציור וכדו', לא ניתן לראות פתרון, ולו חלקי, לבעיה?

בסיומה את חוק לימודיה תכשר הבת לקראת אפשרות של עבודה יו־צרת בביתה היא, וזאת תוך כדי פקוח אישי על חנוך ילדיה, מבלי להזדקק ל„כשרה הפדגוגי" של המטפלת־עו־זרת הבית, ומבלי כל אותן מריטות עצבים ובזבוז זמן הכרוכים בנסיעות המייגעות למקומות העבודה ומהן, ומה עוד, שמקצוע כעין זה, הנחשב כאק־דמאי, שכרו בצדו בכל האופנים.

בשטח זה קיימת אף אפשרות של הקמת קואופרטיבים מקצועיים, הקמת רשת חנויות הפצה כדוגמת „משכיות" וכו'. נסיון השנים הוכיח, כי הדבר כדאי, וההוצרה מוצאת מקומה בשוקי העולם, ומזרימה כספים רבים לכל אותם אלו העוסקים בדבר.

תחומים נוספים בהם תוכל לפעול תנועת „בית יעקב", קיימים בכל אותו שוק עבודה, אשר אינו כרוך בהכרח עם לימודים באוניברסיטה, כגרפיקה, אדריכלות־פנים ועוד. והדברים יכו־לים להיות אמורים אף לגבי מקצוע כראיית־חשבון, אשר ניתן ללומדו ב־בתי ספר פרטיים (אם כי הדרך אזי קשה יותר). — כל אותם מקצועות המפרנסים בעליהם בכבוד, והמאפש־רים שילוב דאגת הבית בעול הפרנסה, יש בכוחם לחולל מפנה רציני בכל הנוגע לבעיית הבת החרדית בישראל.

דוגמה נוספת: תעשיית היהלומים בארץ נחשבת מהמכובדות בעולם כו־לו. אחוז נכבד של אזרחי הארץ ה־עוסקים בענף זה, נמנים על אותו פלג השייך למסגרתה של היהדות החרדית, בעיבוד של תעשית היהלו־מים נמצאים שטחים, בהם תוכל ה־אשה החרדית למצוא את מקומה, ולו רק תבוא לכך ההכוונה הנכונה.

גם במקצוע זה תוכל הבת להמצא בשעות העבודה בביתה היא או ב־חבורה ההולמת את אורח חייה, מבלי להזדקק להסתופף של מעבידים אשר האוירה במשרדיהם בוגדת את כל הי יקר הקודש לנו.

יישבו נא האחראים לדבר, יישבו ויטכסו עצה, יבצרו את החומה אשר עליה באותנו, אותה חומה המהווה חייץ בפני הרהוב והתפוכותיו. גורל העתיד בידיהם — אל נא יחוו את הקץ, כי יפה שעה אחת קודם.

הרב י. מילשטיין

בין זה לזה

לשניהם תלמידים.

שניהם מהרצים מה שהמלמים להתלמידים.

אבל מה רב המרחק בין זה לזה.

ראש הישיבה והפרופסור באוניבר־סיטה.

הפרופסור באוניברסיטה זקוק ל־לשכה משלו, הוא זקוק למזכירה או למתלמד, הוא זקוק למכונית, לא תמ־צא פרופסור אחד בכל רחבי המדינה שאין לו מכונית, הוא זקוק לדירה נאה, הוא זקוק למשכורת גבוהה, אחרת אין ראשו פנוי לעבוד את „עבודת הקודש" שלו.

למה זקוק ראש ישיבה?

ה„לשכה" שלו זה לפעמים חדר הזי"ה או חדר האוכל, ולפעמים הוא יו"ו בתוך הישיבה עצמה, מוקף ב־מאות מנגנים בקולי קולות, לפעמים אין הוא שומע את קולו מחמת רעש התלמידים.

והרעש הזה מחיה אותו, מפיח בו יום־יום רוח חיים מחדש, ולא פעם מבחינים התלמידים בחיוך המלבלב על שפתיו, כאשר הוא צועד בין הספ־סלים ומאזין לקולותיהם של מאות התלמידים.

ה„לשכה" של ראש הישיבה היא בכל מקום, הוא נכנס לישיבה ומיד מקיפים אותו עשרות תלמידים, שו־אלים והוא עונה, מתווכח, מעמידים על האמת, פורשים אלה ובאים אחרים, אין הוא „מקבל קהל", אין לו שעות קבועות בהן הוא יושב ב„לשכתו" והתלמידים באים לשאול.

בדמה לי, כי לפרופסור באוניבר־סיטה אין כלל שעות לקבלת קהל תלמידים, להבהיר להם שאלות שלו על פרקם, בעיות מדעיות.

כל שכן שפרופסור אינו עוסק בב־עיות הכרוכות בנפשו של התלמיד, אולי הוא מתעניין באחד העובר במ־חיצתו, אולי באשה שמנקה את לש־כתו, הוא, מתוך נימוס שואל בשלומה ושואל בשלום משפחתה, אבל לא אין לקרוא „קשר", ואילו ראש ה־ישיבה מתעניין במצבם הנפשי־רוחני של תלמידיו, יום־יום, שעה שעה. האם מישהו יעשה שידוך ללא הת־ייעצות עם ראש הישיבה, בחורים בגיל הישיבה מתלבטים בבעיות אישיות שונות, אין להם לפני מי לשפוך את לבם אלא בפני ראש הישיבה.

אבל לראש הישיבה אין לשכה ואין מעבדה. הלשכה שלו בביתו, שם הוא משוחח עם התלמידים, שם הוא מכין את שיעוריו, שם הוא שומע לרחשי הלב של מאות הצעירים הבאים אליו, שם הוא מייעץ, שם היא ה„מעבדה" שלו.

מעבדה שערכה עולה בהרבה על מאות מעבדות העומדות לרשותו של הפרופסור והעולות למדינה הרבה כסף.

לראש הישיבה אין מזכיר, הוא בעצמו רושם את חידושיו, הוא בעצמו מחפש את הספרים הדרושים לו, הוא בעצמו חוזר על השיעור שעליו לה־שמיע יום־יום, לכל היותר הוא מרשה לעצמו להזמין את אחד מטובי ה־תלמידים, כדי להשמיע בפניו את הי שיעור, אולי יש לו השגות, אולי יש זה לומר, בטרם הוא יעמוד על הבמה להשמיע את השיעור.

ואחר כך הוא יושב ורושם את ה־שיעור בתשובות, אין לו מכונת כתיבה ואין לו מזכירות המקבלת את שכרה ממוסדות האוניברסיטה, הוא עצמו. ראש הישיבה.

לראש הישיבה אין יום עבודה.

וגם לפרופסור אין יום עבודה.

אבל מה רב המרחק בין זה לזה.

הפרופסור משמיע את הרצאתו בפני סטודנטים, בין רב־בין מעט בשעה קבועה, לפעמים יש לו שתי הרצאות ביום, שתי הרצאות אינן נמשכות יותר מאשר שלש שעות. יתכן הפרופסור השמיע אותן ההרצאות כבר לפני כמה שנים ועכשיו הוא רק חוזר עליהן, מוסיף או גורע משהו. בזה מסתיים יום העבודה שלו.

כלומר, יום העבודה שלו באוני־ברסיטה מסתיים בזה. יש לו עבודות פרטיות משלו, אולי יש לו פרקטיקה אולי הוא מרצה גם באוניברסיטה אח־רת ומקבל משכורת שניה, אולי הוא מכין מחקר, ועבורו הוא קיבל הקצבה מיוחדת מטעם ממשלת ישראל או ממשלה אחרת.

אבל יומו באוניברסיטה מסתיים ל־אחר ההרצאה.

אבל יומו של ראש הישיבה אינו מסתיים אף פעם, לא לפני השיעור ולא אחריו, לא ביום ולא בערב. אין הוא מספיק לסיים את השיעור וכבר עומדים אצלו תלמידים לברר עניני השיעור או בירור סוגיות אחרות, אין הוא מסיים את ארוחתו, וכבר הוא חייב ללמוד לקראת השיעור הבא, ואת הלימוד אינם מסיימים אף פעם, וכאמור, הוא תמיד עונה לתלמידיו, תמיד הם מעסיקים אותו.

שכחנו להזכיר: הרי ראש הישיבה הוא גם הדואג לצרכיה הגשמיים של הישיבה, הוא דואג לארוחתם ולפרנ־סה של תלמידיו. לפעמים הוא מס־ע יד הרבה שעות, כדי לרוץ אחרי הל־וואות, שהבחורים יקבלו לפחות את ארוחתם הדלה, לפעמים הוא חייב לצאת להציל ולהתגלגל בדרכים, ללא יום וללא לילה, כדי שישיבתו תחזיק מעמד.

אין לו „מנהל כללי" ואין לו „מש־רד תיכון", אין לו הקצבות ממשל־תיות למחקרים ואין לו שבתונים, אין לו שנות מחקר ואין לו שום הטבות משום אדם. רק הוא בעצמו בעזרתם של שניים או לפעמים רק אחד, הוא מנהל את הישיבה על כל צרכיה, הרוחניים, החינוכיים והגשמיים.

הוא בעצמו מנהל ההתכתבות, לפעמים ענפה, לא רק עם נדבנים אלא גם עם תלמידים שנפוצו על פני העולם, תלמידים המבקשים עצה, השואלים שאלה, מי שנמצא במצוקה רוחנית ופונה אליו או מי שמוצא לנכון לקבל כמה מלים מרבו.

והוא עובד על זה ביום ובד שעה מאוחרת בלילה.

לראש הישיבה אין לו מכונית.

אולי ראיתם ראש ישיבה נוהג ב־רכבו הפרטי. ישנן ישיבות גדולות שלישיבה יש מכונית־טנדר, להביא את המצרכים בכמויות גדולות. אבל ראש הישיבה נוסע באוטובוס, לפע־מים הוא מרשה לעצמו לנסוע במו־נית, כי הוא יודע שאין לו אל מי להגיש את החשבון, הוא עצמו חייב לדאוג לכיסוי החשבונות הללו. — —

ואילו הפרופסור נוסע במכוניתו ה־פרטית, ואוי לו לאדם שיעלה על עין, שלפרופסור אין צורך במזכירות וכי האוטובוס עוצר ממש ליד ביתו.

הוא הפרופסור יתבייש בפני חבריו שאין לו מכונית.

ואילו ראש הישיבה יתבייש בפני חבריו אם תהיה לו מכונית?

כי בדמי המכונית אפשר להוסיף ספסל בבית המדרש, אפשר להוסיף עוד כמה תלמידים, אפשר להוסיף משהו להטבת הארוחה של התלמידים.

הפרופסור אפילו אינו יודע מה ה־תלמידים אוכלים, כי כמה תלמידים יש לו? עשרים, שלושים לכל היותר, היתר הם תלמידים של פקולטות אח־רות, או שבאותה פקולטה מלמדים כמה פרופסורים.

מה עניינו של הפרופסור לאורחות התלמידים שלו, מה עניינו למקום מגו־רים להתלמידים? הלא הוא כה עסוק במחקריו המדעיים שלא נשאר לו זמן פנוי לדברים קטנים כאלה.

כי הוא חייב לצאת כל שנה לחו"ל, ומקבל משכורת יפה, והוא חייב להחז־יק את המכונית, והוא חייב להעביד שני עובדים לפחות, אחרת ידעך כבר זר בעיני חבריו. הוא חייב לבקר בתיאטרון ובקולנוע, במוזיאונים ו־בתערוכות, בקונצרטים ולערוך קבלות פנים לחברית ביומא דפגרא, והם מרו־בים מאד בשנת הלימודים.

לראש הישיבה אין יומא דפגרא, תמיד הוא חייב ללמוד וללמד, לשמור על הישיבה ולעשות למענה. הוא מקבל דמויות יומיים על המצב בי־פנימיה ובחדר האוכל, הוא יודע כיצד חיים תלמידיו, כיצד נראה החדר של־הם, הוא יודע כיצד מתקדם כל תל־מיד, הוא יודע — — —

אבל אין לו לא לשכה ולא מזכיר ולא מתלמד, אין לו לא מכונית ולא מעבדה, המעבדה שלו היא המעבדה ה־פרטית שלו. אבל „מעבדה" זו אינה מחוזקת על ידי מישהו.

הפרופסורים מקבלים הטבות שונות, השתתפות או תשלום מלא עבור רכב, השתתפות בטלפון או תשלום מלא, ספרות מקצועית בסכומים ניכרים.

חושבני שראש הישיבה משתמש בי־„ספרות המקצועית" שלו הרבה יותר הן מבחינת כמות הספרים והן מבחינת הזמן שהוא מקדיש להם — מאשר כל פרופסור בכל אוניברסיטה. הרי הוא אינו מש מתוך הספר, הרי ה־ספרים הם חלק מחייו הפרטיים בכל־שכן מחייו כראש ישיבה. בלעדם ב־ודאי שאין הוא מסוגל להשמיע שיעור מיוסד ומתוכנן היכול לעמוד בפני התקפות התלמידים.

אבל ראש הישיבה אינו מקבל שום הטבות, לא מתחת לשולחן ולא מעל לשולחן. כי מי יתן לו את ההטבות? הישיבה? הרי עליו מוטל על קיומה, מי ישלם לו בשביל הטלפון? מי יתן לו „מתנות לשולחן", מתחת איזה שו־לחן ומי ידשים לו שם.

אגב, השוו את המשכורת של פרו־פסור מן הבינוני בכל אוניברסיטה שבא־רץ, לעומת המשכורת שמקבל ראש ישיבה, ראש הישיבה הגדול ביותר בישיבה הגדולה ביותר.

למה אין מפרסמים את הדבר? למה לא ידע משרד החינוך, המוכן מאות מיליוני לירות לאוניברסיטאות, ולמ־רות הכל, הן שביתות בגרעונות עצו־מים, כיסים שכמה שלא נותנים להם אין מספיק, כי הם הדרשים יותר ויו־תר, ומקבלים יותר ויותר, על ומתחת לשולחן.

למה משרד החינוך אינו מתענין פעם בהשוואה זו, כדי לדעת את ההבדל, את המרחק שבין המשכורות, ולעומת זה את המרחק העצום שבין עבודתו הקשה, המפרכת, לא יום ולא לילה, של ראש ישיבה, לעומת העבודה ה־קלה, הנבונה, של כמה שעות ביום, של הפרופסור.

למה זקוק הפרופסור לכל כך הרבה, ולמה מסתפק ראש הישיבה בכל כך מעט.

כל העולם ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו — — —

ואילו כל העולם — לא די לו הוא רוצה את הכל.

אולי כאן טמון ההבדל המהותי בין ראש הישיבה לפרופסור.

חזון למועד

אדם יושב לו בימי האבל בוכה ומתאונן על קרובו היקר לו כנפשו. כל יהודי זהיר לומר קדיש כל ימי השנה, ואף אלה שבדרך כלל אינם מבקרים בבית הכנסת, הרי בשנת ה־אבל אינם שוכחים אף פעם לומר „קדיש" אולם אותו הבן או אותו הבעל שנתיתם שקוע כל היום בעבר־דותו אינו מסיח דעתו מן הנפטר, שכן כל השנה הוא חייב לשמור על הל־כות אבילות כדין והלכה.

הלכות אבילות מרובות הן וישנם אבלים במרירות לבם המגששים באפ־לה בהיותם מחוסרי ידיעה בכל הצורך כיצד להתנהג בימי אבלם. בכמה פר־טים אמנם נתחברו כמה ספרי עזר עם כל זה מרובה החומר שהכניסו לתוך חבורים בכמה פרטים ופרטי פרטים לא כמצאו ידיהם ורגליהם, ובפרט ב־אלה אשר הרחיבו הדבור בפלפול ו־סברא לנמק דבריהם.

כדי למלא חסרון זה התנדב הגרח"ז גרוסברג, מיקירי ירושלים של מעלה, לסדר את ההלכות הקשורות בעניינים אלה, החל בשעת פרידתו מן העולם עד הגיעו לבית מועד לכל חי (איוב לג כג) (דיני אבלות עד תום הריסר יוד שנא, כולל המנהגות, תפלות ו־כיוצא היינו יום הזכרון (יאהר צייט).

אין צורך, ובטוח אנכי שאין דעתו של הגרח"ז גרוסברג נוחה מריבוי דברי שבח שהוא זכאי להם ובצדק. לא פחות משנים עשר ספרי הלכה חיבר בעניינים אקטואליים, ומהם ספרי יסוד בהלכות התלויות בארץ. רשי־מת המאמרים התורניים שפירסם ב־ירחונים תורניים מגיע לשמונים ועוד ידו נטויה בס"ד, אולם בספרו זה השלים דבר שהיה חסר ביותר וכל מי שנזקק לכך הרגיש בחסרון זה.

כמו בספרים הקודמים אין המחבר הולך בדרכם של אחרים. אין הוא בוחר בפלפולים אלא הוא מחדש הל־כות למעשה שאנו נזקקים בהן יום יום. גם בספרו זה הוא מהלך בין ערוגות הבושם של הלכות שלמרבית הצער עולות על השולחן בתקופת אבלות.

כמו בספריו הקודמים בצינין גם ספרו זה בכתב טעם ודעת שכן סודרו בו הענינים והדינים היותר נחוצים בתכלית הקצור מהדברים הנהגים ל־אבל עצמו, דבר דבור על אפניו בסדור נכון ומועיל ובלשון צחה וקלה. ב־השמטת הדברים השייכים ל„חברא־קדישא", הזריזים בכל הנוגע למע־שיהם, וכן הדברים הצריכים ציון ו־שאלת חכם בכמה פרטים מסובכים, למען הקל על הקורא והלומד שאינו מתמצא בתוך הענינים.

שוב פעם הוכיח הרה"ג רהח"ז גרוס־ברג כי ידיו רב לו בש"ס ופוסקים, שוב פעם הוכיח כי הוא לומד על מנת ללמד לשמור לעשות ולקיים ורצונו זה צלח בידו.

א. ב.

א. וייס

שבוע ה — — —

הצעיר שפגשתיו ראשון ב„מסע" ההתפתקאות למכירי דאשם של צעירים על שבוע הספר העברי, אמר לי שעבר אותי. שם קצת מוזר, אבל רוב השמות שניתנו לצעירים של דור המדינה הם מוזרים, עד היום איני מסוגל להבין למה השם „ימי־רוד" יותר יפה כאשר השם — להבדיל — יצחק, או למה שמה יהודי, שכאשר נולדת לו הבת הש־מינית בספר, הוא נותן לה את השם המצלצל „אורלי", כאלו „נתמלא הבית כולו אורה" כאשר נולדה הבת השמינית.

ובכן תחילה לא הבין אותי זה, במה מדובר, אי־זה קשר יש בין השבוע לבין הספר, כאשר הב־הרתי לו, הוא הניד בראשו ב„צער". והבנתי כיד כי זהו מאותו סוג של צער, שאתה מקבל כמשרדי הממשלה כאשר מסרבים להיענות לבקשתך ומצעי־אים איזה תירוץ שהצלה עובש וכותבים לך „אנו מצטערים להודיעך כי — — —".

הוא לא הבין, שיש לארגן שבוע מיוחד לספר, „מי שרוצה ספר, אמר לי — רשאי להיכנס לבית מסחר ספרים לא הרחק מביתו ולקנות כל ספר שי־רצה, באותם האחוזים שהוא מקבל ב„שבוע".

לא יותר?

תראה, אני איני קונה הרבה ספרים, אני קורא כל שבת עתון ערב מסוים, והוא מספיק לי, אבל אני מבין כי כדי למכור סחורה טובה, אין צורך בשב־בוע, מוכרים אותה בכל יום... ואין גם צורך ב־„הנחות מיוחדות". אני לא ביקרתי בשבוע זה אי־פוא שמוכרים ספרים, אבל אני מבין בדברים כ־אלה, אני שעצמי סוחר ירקות בשוק, ואני רגיל לתת הנחה בשבילי ולא בשביל הקונה, משום שאני יודע, כי אם לא אמכור אותה היום, מחר אזרוק אותה לאשפה ולא אקבל גרוש, אם כן מוטב שאמ־כור את הפירות היום במחיר הקרן או אף פחות מזה, אבל אני פורית דו־שוב. גם בעלי חנויות ה־ספרים אינם פושטים יד. ואם הם מוכרים בהנחות, הרי זה רק אלה הספרים שאינם הולכים. אתה מבין.

דברים של טעם.

גם מי שקוראים לו „ג'וקי", והוא נקרא בעת הכנסתו לבריתו של אאע"ה — יעקב, לא ידע מאומה על שבוע הספר, זה „ביזנס" הוא אומר. מי קורא היום ספרים? רק האשכנזים משום שמקבלים ספרות מקצועית, או השעים אותה מכניסים לכיס ובצר עשרה אחוזים קונים „חלאס", ספרונים שהסו־חרים רוצים כבר לזרוק אותם בלאו הכי, כדי להי־שקיע את המצפון, הוא קונה — כך אומר ג'וקי.

יצאתי לרחוב „להרגיש" את שבוע הספר העברי, הלכתי למוקדי ההתקבצות, לשווקים, ל„מעולטר" — ביורג־יפו־בן יהודה. לא מצאתי שם שום תכונה, שום איש לא הלך עם טרנזיסטור ביד או צמוד לאוזן, אנשים פיהקו ליד פתחי חנויותיהם, נהגי ה־אוטובוסים אף לא ידעו לכוון אנשים ששאלו אותם על כך (איש אחד ושתי ילדות בנות — אולי שתים שלוש־עשרה) היכן נמצא שבוע הספר.

סתם יום של חול.

ואני נזכרתי באותם ה„איציים הבזיקים" כאשר ביה"ר ירושלים לא זכתה בגביע וכאשר הקבוצה של כפר־סבא (סליחה, אבל איני יודע מה שמה), איך נאמר שם ברות „והתום כל העיר", לא רק העיר, אלא כל המדינה היתה כמרקחה, ילדים קטנטנים אולי מכיתה ב', נפנפו בידיהם והיו מ־לאי רשמיים, אנשים מבוגרים, בעלי חנויות ובעלי עסקים, אנשים שהלובן כיסה את זקניהם, אנשים שיש להם כבר נכדים — מהם בכו ומהם התרוצצו מבוהלים, עמדו ליד דוכניהם מוכי תדהמה.

„אני מוכן לתת לך הכ־ל בזינס, קח כמה שאתה רוצה, אילו ביתר היתה מפליגה אבל עכשיו הכל אבוד זה עולה ארבע לירות ובצי קי"ג, איך רוצה, אדוני אל תקח, אל תעשה טובות, אף אחד אינו עושה טובות, כי שחוק זה כבצה וביה"ר ירושלים הוא — — — וכאן הוציא מלה מפיו ש־איננה מילה צברית כמובן — —

כל הארץ היתה כמרקחה, ילדים ינקי חלב כבר ישבו שעות לפני המכן בדריכות מתישת העצבים, דריכות שלא היתה כמוה במלחמת יום הכפורים, דריכות שמתחת את העצבים עד להתפקעות, דרי־כות שלא היתה כדוגמתה בשום מלחמה מן המל־חמות עקובות הדם שנהלנו עד היום.

מי ינצח, ביה"ר ירושלים או הקבוצה של כפר־סבא.

רבותי! לא ראיתם את הכאב, הצער, הדכאות, כן הדמעות, ניתן היה לחתוך את המתיחות בס־כין וזה בודאי מכפכף מכמה דם, דם יהודים!

מה זה „שבוע הספר העברי" האומלל, אומלל השבוע, אומלל הספר ואומלל, לצערנו — גם הצ־ברי, לעומת אותו יום או ליותר דיוק, אותן שעות ארוכות־ארוכות, שהיסו תקוות־חיים של אלפים, שהשתיקה את השווקים, שהצמיחה רבבות למורט־ריטסורים, למקלטי הרדיו והטלביזיה.

הספר העברי לעומת הכדורגל העברי הוא כמו פשפש לעומת פיל־לענק.

שעתיים של כדורגל, הן נצח לעומת השבוע של הספר העברי.

כן, ידי־לי־לב, מי זקוק לספר עברי היום? מי קונה ספרים עבריים מלבד חברי קבוצים שהם מכורים „מסעם", ואולי גם חברי „אגד" המקבלים את הספרים חינם, בכל עם נמצא מספר מסוים של תמהונים, אלה היושבים בבתי קפה ומשקים שתה־בנו, אלה האוספים גרוטאות, עתיקות, כלים ישנים, ואוהבים להציץ בטלסקופים שמא ימצאו כוכב חדש בפירמנגם, אבל העם כולו עומד בשתי רגליו על הי אדמה.

ישנם, אם כן, גם תמהונים הקונים ספרים, הם אולי מבקרים בשבוע הספר, נוטלים ספרים לידיהם, מדפדפים בהם ושואלים על המחירים, יחידים גם קונים איאלו ספרים ויחידי־יחידים אף קוראים אותם.

אבל אלה הם, כאמור, מן המיעוט המבוטל של תמהונים.

העם כולו הוא: פקעת של כדורגל, הוא לא חובב אלא מכור כל־כולו, הוא מוכן למכור בחצי חינם את כל סחורתו, אם הקבוצה „שלו" תנצח.

כל כפר סבא יצאה לקבל את פני קבוצתה, כל כפר סבא לא תצא לקבל פני ראש הממשלה או הנשיא, ובודאי שאלו בנין אנשים לקבל פני סופר גדול, אם ישנו פיפוש כזה אצלנו.

לא ימצא איש אחד, שהכסף שווה בשבילו משהו, שיתן פרוטה אחת כדי „לקנות" מחבר של ספר, אבל נמצאים אלפים „הקונים" כשחקנים, ונמצאים מאות „המוכרים" משחקים ועושים פרנסה מזה.

כי, כל אשר לו יתן האדם בעד נפשו, כבר אמר איוב בשעתו.

האם יש להתפלא על שקונים ומוכרים, על שמד־כנים לרצות, על שבבים מכות נמרצות לאלה שאו־בדו את חיים בעיני הקהל, הרי הם יורדים לחייהם, וחייך וחיי חברך — חייך עדיפים.

כדורגל אצלנו הוא ענין של פקוח נפש.

מצילם המוהו על בראזיל, שם חוגגים שלשה ימים ושלשה לילות כאשר הקבוצה שלהם מנצחת.

אנו התקדמנו בצעדי ענק וכבר עומדים שכם אחד עם הברזילאים.

אבל על הספר העברי אף אחד אינו יודע, לא איזי ולא ג'וקי.

כך רצה, משרד החינוך — והוא הצליח.

יישר כוחו של משרד החינוך, שהכין דור בריא בגופו ובנשמתו.

مكذامن الأصل

שפיגל

הקפאון המדיני — כשלונם של ה"יונים"

אימוץ עמדות מסויימות שלהם על ידי הממשלה — הרחיק את הסיכוי לשלום

יצחק רבין הגיע לתפקיד ראש-הממשלה על כנפי היונים. יתר להתפקד כיוונה את הקווה אליה והחוגים המתונים אשר ישר את הממשלות הקודמות ב-יהבה, בפר-עשיה ואף במהלכ-תה שלום עם הערבים. לא הי-כל ההלכות ההכבדיות למש-שבעה, לרוב בתוא, כדי קיב לקראת שלום, ולא הגיע המדינה שבעצם הסיקה על ב נוים בלשון בארץ להגיע ל-של שלום. מסעם של היונים-הממשלה הקודמת היה כה חזק שגם כגבנך מכובד כפי שהיתה נה העבודה בעבר — לא יכל הר כבר זה; הקודמים בממשלה א, ואילו מר רבין הפס את מקר בראשות הממשלה, כאשר המכאי-הליום מר את כל תקותיהם; לפי דרכם ולפי הצעותיהם.

תוך פחות משנה — ובימים מלאה שנה להנהגתו — נעשתה היציה שבחורה בו לאופוזיציה ית שלו. מבין כל מתנגדיו מ-המפלגות שאינן כשותפות ב-לה — קשים לו מתנגדיו, אם שורות מפלגתו שלו, אם מתוך יה המערך הרחב יותר ואם מ-שמשמאל, תום מחוץ למפ-; אין כמעט גבול למידת הי-זה שבה תוקפים כאן את מר, אם מר אריה אליאב שזה לא היה חבר במפלגת העבודה הגבי אלוני, אשר כיהנה כשר שלהו של רבין, שני אלה היו חלק קטן מבין האישים והחר שהבטאו את חילופי האישים ב-לה ויראו ברבין את מי שמגשים הקהילהם.

אבל — הוא מהפך עתה לנושא ציהים ושנאותיהם, הציהם וביק-ם, לא פחות, ולעתים יותר, מ-שהיו בעבר הגבי מאיר, מר ד-ומר גלילי. האם יוכל להצדיק כה זו בשיקול האינטרסים הי-ק, שהללו הקימו עתה ממלכה ה להנהיג האהדה היוקדת שלהם ביכנים להתקיף אפילו מי שהד-בו לא משק, הרי אי אפשר ה צידוק משקפת זה בכל שי-מתנגדיו על מר רבין במערך, בתוך מפלגתו ובחוגים המ-ים אליו.

ה עובדה, כי בישיבת סיעת ך בכנסת, שנערכה במושבים, יוב לכנסת הנואמים המגנים ית הממשלה. מתוך עליה בי-לצתם אפילו מתוך השמטת ים של פילוג ופרישה, כפי ש-בא לידי ביטוי בנאום הדיף מכיר מפ"ם, מר מאיר תלמי, ריום של אחרים, שפרס לאיחו-הוג — לא היו פחות חריפים, שר האוצר לשעבר, מר פנחס, שר החוץ לשעבר, מר אבא ועוד כמה חברים מן המערך.

— ★ —

הרקע מאחורי מסע הביקורת גבי מדיניותה של הממשלה ה-ית: האם אבוקה מבושר ההנהגה המדינית של מר רבין? האם ב אותם בינציותיו לשעמה האר-ה שנוא היונים? האם משום שדה ומבורכת התפקיד ברא-הממשלה נהגף לקיצוני ע'... ה במדיניות הממשלה הקודמת? ניעוה שאלות אלה יש להגדיר לרדי הרמוניה הפוליטית המ-ת, שבה יש הרבה צבעים ל-תי הרבה פירושים למונחים מ-לים, שר החוץ של ממשלת גב-ה, שנחשבה או הוצגה כממשלה ז הונמאות, הוא המקטרג על ה"מוכיליות" של ממשלת רבין. גם שר האוצר בממשלה הקוד-שהיה שותף מלא לממשלה ה-זה, ורבין אם הסכים למדיניותה אם התנגד לה, אין זה משנה האחריות למשותפת שלו לאותה לה. גם הוא בין המותחים בי-ה על "צניעותו" של מר רבין, או ממשלתו. ובעצם, כל אלה מן, כולל מפ"ם, שמהוו השבוע לות על מר רבין היו שותפים דיניות קיצונית יותר במסגרת מ-לת הגב' מאיר, מה שלא מנע עתה לבוא ולמתוח ביקורת על שלה הנוכחית, המואשמת, כאי-באותן האשמות שהונעים שמאי-ם היו מטיחים כנגד הממשלה ה-את.

תמהיר בכל המעקנות של ה-' ושל ה"יונים" הוא, כי מט-ו של רבין היא שהרחיקה לכת ות והמבהרות על ויתורים, היא מנה היתה לצפות נסיגה נרחבת בסיני למען הסכם-ביניים עם רים, ולא באשמתו, אלא באשמ-

בת התחקשות של מצרים — לא יצא הדבר לפועל. רבין בוודאי הר-חיק לכת בהצעת נדיבות לערבים כאשר אבא אבן, ובכל זאת זה הא-הרין התוקף את ראש הממשלה. ומר ספיר שהיה מתומכיה העקביים ב-יותר של הגב' מאיר בעת היותה ראש הממשלה — אף הוא נמצא בין אלה המבקרים את הממשלה שאינה די פסולה ונמישה בהגשת הצעות, אם כי כוכן היה לשבת בזמנו בממשלה שהיתה פחות גמישה ופחות נדיבה.

— ★ —

היתה הביקורת כנגד ראש הממ-שלה, מר רבין, על כושר מנהיגותו ועל יכולתו או אי-יכולתו לשלוט בעניינים, אבל במידה שבכוון הדבר, כי נכשל במדיניות החוץ שלו — הרי זה כשלונם של השמאלנים ושל ה"יונים", כי הסברה, פעם אחר פ-עם, שהויתור תמורה והוסר הפשרת הקפאון המתמיד כיהם שבין יש-ראל לערבים לא נובעים מעקשנות ישראלית אלא משום שאין אפשרות להידבר עם הערבים על בסיס משו-תף, לו מינימלי ביותר של שלום או הסדר.

הנסיגה בעמדותיה של ישראל לא הולה עם כינון ממשלתו של מר ר-בין, אלא הרבה קודם לכן. הכירסום החל זמן ניכר לפני שממשלת גב' מאיר סיימה את כהונתה, בעת ש-גורמים שמאלניים במדינה עוררו ת-סיסה רבתי ויצרו ביקורת ומבוכה בציבור, ולא נמנעו מלהטיל בנו עצ-מנו את האשם על המשך המצב ה-מלחמתי ועל אי-התקדמות בדרך ל-שלום. גב' מאיר הסכימה עם פירוק ממשלת הליכוד, הסכימה ליוזמות א-מריקאיות שונות שכולן עמדו בסתי-רה מוחלטת לעמדה הישראלית המוצ-הרת שנקבעה לאחר מלחמת ששת הימים, על היום ישיר וכל הכרוך בזה. מי עודנו זוכר "תנאי-בל-יד-בהן" זה במדיניות הישראלית? זה ערבים לא זזו מאומה מעמדותיהם העקרוניות והבסיסיות, שכשאין עד כה הכרה להכיל את קיומה של המדינה היהודית. אם חל אצלם שינוי, הריהו בתחום הטקטי, שהללו כלדבר על השמדה אלא עוטפים את ניסוחיהם בדברי-מליצה כגון "החזר רת כל השטחים" ו"כינון מדינה פל-שתינאית", בשכל אחד מבין מה מסתתר מאחורי זה.

אך גם לאחר שהממשלה הקודמת שינתה באותן מהותי את מדיניותה והיתה מוכנה לנסיגות משמעותיות — לא הולה הביקורת ואף קמה מגד-שלת רבין, כאשר "היונים" מפטמים את הציבור באשליה כי עכשיו יבוא השינוי המיוחל והערבים יאותו לבוא אל שולחן הדיונים וישלימו עם קיו-מנו ויעשו שלום. אלא שתוך זמן קצר התברר שהללו רק ראו מהרהר ר-ליבם. אין הערבים מתכוונים להסכ-כים לשלום, הם לא זזים מעמד-תם הפקטית המוצהרת ולא מוכנים אפילו למשהו פחות מהסדר של ש-לום.

— ★ —

עכשיו באים דוברי השמאל והמ-נעים כי הממשלה "התקפית" יותר, הגי-ג לערבים; הצעה מפורטה של "שטח השלום", תכנית לנסיגה במטם אל גבולות 1967, הצהרה בנוגע זו או אחרת על הכרה בזכויות הפל-שתינאים, כל זאת יכולו להתקדם ל-שלום.

הטענות אלה אין בהן שום אחיזה במציאות של שלום מצד הערבים. שהרי על-כן כנגד כל הפיתויות הרב במדיניותה המוצהרת של ישראל — לא באה מצידם שום תמורה של ממש. לעומת זאת, הסכנה מאד ג-דולה, כי ישראל תתפרק מכל נכסיה וקלפיה בכל מיקוח ומשא-ומתן, אם תבוא הזדמנות כזאת. אם תודיע מ-ראש על מה מוכנה היא לוותר, הרי שזה לא יהיה כבר נושא לדין, אלא שהערבים יחדשו אז עוד ועוד וי-תורים.

"עמדותיה" אלה לוחצים לחישוב ספקי מוצדק זה ומשיאים את כו-שר העמידה של הממשלה, שהרי עתה לא מדובר באיזו קבוצה קיצו-נית-שולית, אלא בקבוצה רחבה מ-תוך מפלגת השלטון. בלל למעשה מצדיקים את ציפיית הערבים כי יד-כלו להביס את ישראל במלחמת עצבים ובמדיניות של התשה בצורה יעילה יותר מאשר בשדה הקרב. שם לא השיגו אף פעם הישגים רציניים. הן זוהי נישתם של הערבים, להביא את ישראל למצב שתכופיו כל פעם על ויתור נוסף עד שיוכלו להסתער על העיקר. הם שואפים לצמצם את המדינה ולהביאה אל גבולות מצד-מצמים, לקרב את עצמם אל לבו

של הישוב במדינה, שיוכלו לאיים עליו בשיפעת כלי-הנשק המצויה בי-דם, ואז יוכלו להשיג את מטרתם הסופית, או רובה.

אם יש מי-שם בדוק מצדנו ל-הביא למצב זה. אין טוב מאשר לק-בל את תוכניתה המדינית של מפ"ם, למשל, או לדומיה מתוך למערך, התו-בעים בצורה מפורשת בשני הנוש-אים העדיפים כל כך: גבולות-השלום והענין הפלשתינאי. כזה מוטחת מצדם ביקורת נגד מר רבין שלא הרחיק לכת יותר על המידה, שחזר ליס לעצור במקום כלשהו שנראה לו כגבול האחרון של הויתורים, ו-אילו הללו, ממליכיו ומכתיריו, תו-בעים ממנו שיגמול להם את כל ה"יונים", שילך בתלם שלהם עד גמי-רא.

— ★ —

משב הקפאון — שואלי יחול בו שינוי בעקבות שיחות פורד עם סא-דאת ורבין — איננו תוצאה של מ-דיניות "נצית", אלא של מדיניות "יונית". הוא תוצאה של התרופפות עמדה חזקה, של אבדן תוקשורה, של אימוץ עקרונות שמאלניים ש-הכיחו את ההיפך מכפי שציפו לה-מוית.

לא התקרבנו אל השלום בעקבות כל אלה. דוגמאות בזירות אחרות בעולם מוכיחות שהפשרנות והעלמת עין מסכנות אינן משתלמות, אלא משלמים עליהן ביוקר רב. המזרח הרחוק הוא עתה זירה מאד סוערת שבה משלמים המותחרים, או המ-אולצים לוותר, מחיר כבד מאד, עד כדי אבדן הקיום העצמי שלהם. ואם מישהו רוצה לציור לעצמו מה עלול להיות כאן, איננו צריך לעשות לע-צמו קווי-תיאור דמיוניים, כי יש ל-פניו דוגמה חיה וקיימת בוייטנאם, בקמבודיה ובלאוס, שם ניצחה הטו-רמה האכזרית את הפרשנות התמימה ואת הנאיביות.

ההתפארות האוילית של ה"יונים" שהם יודעים את המרשם שהגישה שלהם היא שיכולה להוביל לשלום — אין לה שום בסיס ויסוד. הללו עלולים רק להוביל, אם עמדתם תי-תקבל — לאסון חמור ביותר שיסכן את עצם קיום המדינה. אם יש מקום לביקורת על מר רבין, הרי שאינה חלה על "קיצוניות" כביכול, אלא להיפך, שקיבל במידה מסויימת את העמדה הללו, אך ידע לעצור ברגע המתאים ולומר די להתרגיות ומספיק לפשרנות.

השאלה היא רק, האם יוכל לעמוד מול הלחץ שמאלנים מתנגדיו בתוך מפלגתו ומחוצה לה?

ש. שנקר

הצצה לתקציבה של משפחת בן-תורה

כיצד היא מכלכלת את הוצאותיה נוכח היוקר המאמיר

בוא ונבקר את השלוה, בוא ו-נתוודע אל השלמות הפנימית, אל ההרמוניה האמיתית. בוא ונראה את השקט קורן מן הכתלים ואת השלוה המאירה ונזהרת מן הפנים. בוא ונסור אל ביתו של ע. אברך "כוללי". תאמר: ביקור זה על שום מה, וכי מה המיוחד בביתו של בן ישיבה? הלא אתה או בנך או אחיך או קרוב משפחה אחר לך הוי בתורה או בעבר את אורח החיים הזה ואינו מוצא בו שום דבר מיוחד ומיוחד. אך דוקא בשל הפשטות והצניעות ראויים אבר-כים אלו ומשפחותיהם לכהורות הנכבדות ביותר. דוקא שנה שכל צעקן תופס את העמוד הראשון, ראוי לנו לתת את הדעת ולהתבשם מאלו שמעולם לא צעקו. דוקא בעידן של שביתות, על רקע של תוספות שכר שונות ומשונות, שנה שצעיני תקציב מסעירים את הרו-חות, שנה שמצילות מרתיחות את הדם, נשתה נא בכתיצתם של גאו-ני הפינים הצלומים של ישראל, גיבורים אלמונים שהצדק היה מחייב למנותם למנהלי אגף ה-תקציבים של משרד האוצר. אולי כך היו פותחים שם הבזבודים. לנשים המצליחות לתמרן ימה כל כך בנפתולי התקציב הביתי ה-מצומצם, ולהצליח לספק צרכי כולם.

משפחתו של ע. היא כמו רבות אחרות. הבעל מקדיש עתותיו ל-תורה, האשה מפרנסת — מורה. "שואלים אותי רבים" — היא אומרת — "את לא מתמרמרת שעול הפרנסה נופל עליך?" "בעלך לא מתבייש — אומרים אחרים בלעג — שאת מגדלת ארבעה ילדים קט-נים, כן ירבו, ועוד יוצאת לעבודה?" אמרתי למי ששאל: "על שום מה הבושה? עבודת נשים כעקרון היא דבר מקובל אפילו מקודש בימינו. ברוב המשפחות הצעירות עובדים שני בני הזוג אלא שהמשכורת השניה של ה-אישה מוקצבת בדרך כלל לקניית מותרות, חסכון למכונית וכו'. אני לא עובדת למכונית, אני עובדת כדי שבעלי יוכל להגות בתורה יומם ולילה במלוא מנוחת הנפש. ומה בושה יש כאן ז"י.

אצל ע. "הג"ה" פירושו "יממה של לימוד, מחברותא לחברותא, והר תוכן היי ורק מצטער הוא על שאין ליממה יותר מעשרים וארבע שעות, כדי שיוכל להקדיש יותר עתים לתורה.

הגוף מה עליו? אני שואל. איך מתהדרים עם משכורת מצד מצמת אחות וארבעה ילדים של דקדוקיהם גדולות, ההורים הן אין מדרכם לקבץ כשהדברים נו-געים לילדיהם? מסתדרים, עוב-דה שמסתדרים. בקצת רצון טוב, בהרבה הישובים, בריצות רגלים אל המקומות הזולים, במחקרי שוו-קים, מצליחים. עובדה. הבית כו-לו מעיד על ההצלחה הזה. הוא מרוהט בטוב טעם צנוע, הרבה מן הקשוטים הם מלאכת ידיה של בעלת הבית, אחרים הוקמו בעמל כפיו של ע. עצמו שעקד עליהם בשעות הקטנות של הלילה ובימים של "בין הזמנים". קריסטלים צד-עקים אין בבית. אגרטל שמשך את תשומת לבי בצורתו התגלה והנה הוא מיכל שמן צבוע כרם ששינה צורתו בעזרת שכבה עבה של צבע שואר ההפך לכלי נוי מקורי.

המנורות כולן עבודה עצמית. מלאכת מחשבת של בלונים חב-לים מסוגים משמשים בערבוביא. התמונות גם הן פרי יבולה של סדנת האמנות הביתית. מדפי ה-ספרים בעבודה עצמית כמובן. בכל פינה בולטת המחשבה המרובה שהושקעה בתכנון לניצול מקסי-מלי של כל סנטימטר מרובע.

משנישאו בני הזוג היתה זו דירה סטנדרטית של שני חדרים, סלון גדול וחדר שינה. בכתיים התרחבה המשפחה, בעדיה, היא מונה ארבעה ילדים, אבל הקירות לא התרחבו בהתאם והתקציב ה-משפחתי אינו יכול להרשות הת-לפת דירה בעתיד הנראה לעין. מה עושים? מרחיבים את הקיים. במרכז הסלון הקימו ארון קיר גדול שמצידו האחד הוא ארון ספרים ומגנון סלוני מסורתי, ו-מצידו השני ארון קיר של חדר שינה. וכך נוצרו שני חדרים במ-חיר ארון אחד, והדירה בה שני החדרים צבתה והיתה לדירה של שלשה. הכסף להוצאה חד פעמית גדולה זוכית מנין בא? הרי ב-בית זה, על אף החישובים המדו-קדקים לא נשאר כמעט כלום מן המשכורת אחרי כיום החודש? לווים פה ולווים שם. ישנה רשת מסועפת של קרנות הלואה לאבר-כי "כוללים" ללא רבית, רשת אנונימית המגלגלת סכומים של מליונים ללא מצילות, ללא גנדי-בות, ללא הצלמה.

(המשך בעמוד ז')

ש. ב. ארנסטר

ישוב ארץ-ישראל

אם יש את נפשנו לדעה, הרי תפקידנו וחובתנו המוטלת עלינו, ל-ישוב א"י, פירושה — פשוטה כמ-שמעה — לעלות לתוכה ולהשפיע על אחב"י לשובת העליה, לבנות את אה"ק על תילה, לכונן בה את בית חיינו, לדוגמא ולמופת מכל הבחינות, לנו ולבנינו עד עולם, בעהי"ת.

— ★ —

משימה צילאית וחובה קדושה זו, רובצה על כולנו כאחד, בבדה כפר לה ומכופלת, במיוחד — בתקופתנו הגדולה — כאשר זכינו לפתיחת ש-ערי רחמים, בעקבות הסתר פנים וד-מי השואה הנוראה של דורנו, ופ-תיחת שערי ארה"ק לרווחה, לכל אשר בשם ישראל יכונה — ובעת בואת — שגם עיר קדשנו ירושלים ושריד בית מקדשנו ותפארתנו בי-דנו — ברוב חסדי שומר ישראל וגו' אלו — לעולמים. וברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, שכבר אין כל אונס והכרח, להתגורר בין הגוים ובארצותיהם, בדרך כלל, רק אשר ידבנו לבו ונדבה רוחו עושה זאת בהתנדבות גרידא, ולמעשה, כ' אויא יכל לכולא חובתו ולנצל את זכותו — אם הוא רק רוצה בה — לעלות ולבוא ברנה באין כל מפריע, לשבת בתוך עמו ולחיות חיים נורמ-ליים בארצו ארץ החיים. כגבר בגו-בריו, כבעל בעמדו וכאזרח שוה ז-כויות. לקשור גורלו בגורל אחיו, להיות שותף מלא בכל המובנים, נ-אמן ואחראי בחלקו לבציות ופתרו-נות המקום והזמן, בכל השטחים, ל-דאוג בדאגת הישבות בשמחה כל בית ישראל, להסיר שכם, לשאת בעול ולהנות בטוב ארץ נחלת אבו-תינו, בהגנתה ובהתקדמותה — בחובר ובריה — לתרום חלקו לקדושת ה-ארץ, לחזק ידי בוני הארץ ובוני הישוב, המתאבקת ביתם של עפר בין זאבים על זכות קיומה והדבירתה ומצליחה כרוחה, לאמץ ברכיים — לפחות בנוכחותו בלבד — ועד שי-דו כבעת לעזרה לעזרת ד' בגבורים — גבורי כוח ועושי דברו — להחזיר עטרה ליושנה.

פתגם ידוע אומר; הגיע הזמן הזידן, שלא כ"כ השאלה על "משי יאמרו הגוים", היא השאלה הבוערת וה"קרדינלית", אלא יותר חשוב ד' מכרועה הי"ע הפשוטה "מה יעשו הי-הודים"?... ואיברא, הנה העת וה-עונה אשר יאאה לנו לבוא לידי הכרה, כי "טוב לחיות בארצנו" גם אם זה קצת קשה — אבל מצינן — וגם כל הצורך להצטייד בה, בט-עם עצבים ובקור רוח מסוים... ס-עבו ודאי, כי טוב ונכון הדבר, לכל איש יהודי באשר הוא שם, ובאכו"כ לאיש בצפון והתודעה השלוכי א-מוני ישראל, השומר אימונים לקב"ה אורייתא וישראל, וכל המודבה בנ-פש "שיב אמנה ופירש מרוות ד' בעקי"... יוכל לבוא ולהתוכח בס-עותו — וכמו האומר המקורי, נעמן שר צבא חצור, על עורו ועל בשרו — חיש מהר להשתכנע בעצמו, כי ההיפך מזה הוא הנכון.

המאוחרים לבוא

נכון הדבר "טוב מאוחר, מאשר יותר מאוחר", וגם "מוטב עוד יותר מאוחר מאף פעם"... ברם, כל זה אף בבחינת "מוטב" במובן יחסי וב-דיעבד. משא"כ לכתחילה, מובן ה-דבר, שיש להצדיך לבחור את "הד-טובי"...

שימה עלינו להתבונן, לעשות חש-בון נפשנו ולהגיע אל המסקנא, כי אכנם האדם מושל ברוחו, וכחומר ביד היוצר כן בידו וברצותו יוכל להזדרז ולהקדים או להתמצר ולבושש לבוא, וכחפצו. אולם, אין היא בעל הכוחות והיכולת, להיות שולט על הזמן והמציאות — לעצור בעד מוד זור הלוח ומהלך השעון — כל עי-קר, ואין לו השפעה ואפשרות ל-סבב מאורעות ולהסום דרך בפני תו-לדות התקופה, ואף לא להאיש בקר-רותיו האישיים. כולנו יודעים, ש-אין אנו יודעים את ימי שנותנו ב-הם, והנבון מלמדנו, שפעם יום ל-שנה ופעם שנה לרגע יחשב... ו-העובדא; שפעם האדם בושש לבוא במעט, יכולה לסובב ולגרום בינתיים — בהישרין או בעקיפין — להיצאות מאוד המרזוה ונגירליות...

מרן החזו"א זצ"ל, כותב — בקי"א קצ"ה — בזה"ל:

"מצות א"י, הוברעה צ"י הרמב"ם והרמבן ושו"ע. והדבר ידועה, שהר-מב"ן ז"ל מונה את המצוה "ישוב א"י", גם בזמן הזה, למצות עשה, וכאחת מכבין ההריג מצוות.

אל נא תהא הענין של "עצה טובה" קלה בעיננו, ובפרט, כשהמ-דובר — איננו באיזה שהוא סתם "הוכראי" וכדומה, אלא — ממש ב-מצות עשה דאורייתא, אשר בכגון דא — על דבר התשלמות המצוות ל-קיים מצות עשה — ובשב ואל תעשה לבד, כבר אמרו חז"ל "מבין אותו צד"... וכמאמר החכם מכל אדם "גם מתרפה במלאכתו, חבר הוא לאיש משחית"... ורעצה טובה ציי"ב מא-מר החכם, אומרת "מן האהירות ש-לא תוחר הרבה מד"י...

— ★ —

כי זה האיש שיכול לקבוע "שיש לו זמן ועוד חזון למועד"?... אי זהו האנוש על פני האדמה, אשר פוליסת "ביטוח חיים" בערבונו מן השמים, מונחה לו בכיסו?... מן הראוי איפוא, להשתדל להיות זריז ונשכר, לקיים "שוב יום אחד לפ-ני"... ומן הרצוי, להתאמץ להזד-רז בעוד מועד — כל עוד נשמת אדם בקרבו — וכל הקודם זכה... ואשרי כי "שבא" לכאן בבחינת "קר-מביות" לארצנו, ואינו מדוזה ומבו-שש, לאחר ולעבור את מועד לפ-זו, ואינו מהכה "שיבואו" אותו ל-אדמת ארצנו, וכפר אדמתו עמו...

— ★ —

תא חזי בזוה"ק — הנבדל שבין ביאה להבאה — וזה לשוה"ק:

"זכאי חולקיה, מאן דזכי בחיוו, למשרא מדורא בארעא קדישא, דכל מאן דזכי לה, זכי וכו' וכל מאן דזכי לאתקשרא בהיו". "בתאי אר-עא קדישא, זכי לאתקשרא לבתר, בארעא קדישא עילאה. וכל מאן דלא זכי בחיוו, ובייתון לי לאקברא תמן, עליה כתיב וכו' כביכול צבה קודש חול וחול קודש, וכל מאן דזכי למי-פק בשמתיה בארעא קדישא, אתכ-פרא חוביי, וזכי לאתקשרא תחות גפי דשכינתא, כדכתיב, וכפר אדמתו עמו...". (אחרי ע"ב ע"א).

המאוחרים לצאת...

יודעים; בעצם המטרה "להחפש אחדר" ואולי "להבטיח את העושר", יוצאים, לארץ ואיזה סמאב, להד-ורת אורחת בלתי קרוא ובלתי רצוי בין הערלים "לעשות חיים" יותר, או כמו שיש אומרים בתמימות — לא להכביד הדולר או בגלל הנוחות, כ"א — סתם ופשוט "להבטיח את החיים", וכאילו, להורד הקכן הזה, הוא "הרואה" את הכולל בעבר ובע-תיד, לפניו נגלו תעלומה אחור ד' קדם, לאן הוא הולך ומה יולד יום. וכי הלא הוא, הצלוב והמסכן "המבר מוהו" והמיכשר להיה "יודע" איך עושים זאת "להבטיח" את החיים" כמובן מאה אחה...

בפעמ"י, יש עוד למעלה מזה, בעל "עקרון" הגורם "נאוה אני, ושחורה בנות ירושלים"... טיפוס "המצט-דק" ומתלבש בטלית שכולה תכלת, כביכול, כל עצבו כולו קודש, וכו' התנהג בעצם ציד היצין שמפרש בה הישמה משה זצ"ל בתהילים, את הפסוק "שתו בשמים פיהם, ול-שונם תהלך בארץ"... ובהתאם ל-מה שהרה"ק ז"ל כותב בספרו הנ"ל — בפ' השבוע — בשם השל"ה הק' ז"ל "כי עיקר טענת המרגלים היתה, שישראל איכם צדיקים"...

מצער ומכאיב הדבר ביותר שאת, במקרה של כי שגוזל בתחת צפרני העלגסים, נמלט עם נפשו בכפו, ד' הגיע ארצה במקלו ותרמילו בידו — כשהכיס ריק, ואין בידו לפירוטה אפילו שיה פרוטה — הוא בקלם ב-ארץ ב"ה טוב רפה, זכה בהא לבני חייא ומזונא רווחא, וזיבריכו ד' בארץ הזאת כמאה שערים. ועכשיו? לא י-ביש ולא יכלם לבפוע בה בלשון ג-סה, בלי כיתגו הקסו. הוא לא ידע והוא לא יבין את זאת, עד כמה הוא מרחיק לכת, לצקצק ולטבוע ב' עמק זהמת המרגלים לא ירהצ לה-סתבן במשחק אש אוכלה, באוולתו המשוועת, להוסיף חטא על פשע — ואולי להיפך — להוציא דבה על הארץ ויושביה, לספר בגנותה של א"י ובניה, להצליב ולהשמיץ את אה"ק ותחבריה, וללמד חובה — במקום ללמד זכות — על בני אבות העולם, אשר הקב"ה מכריח עליהם "בני המי"... "הזוקקים לחסדים ר' חמים...

— ★ —

על כל אלה — אחרון אחרון ב-עניין — יהודה דגן. עוד ישנה בב-פשר "לא פעלת" אותך. לשיטתו; ארץ להוד ומדינה להוד, ולפי שמ-דתו; הרי יהודים וציונים, הם ה-רתי דסתרי — עד כדי כך — שכל הישוב בחו"ל, הוא יהודי, וכל היו-שב בא"י, הרי זה ציוני. ובכ"ב אי-פוא, אין זה אמדבר כלל — כביכול — על "הארץ" כיא על "המדינה", ואין הוא מקטרג בכלל על "יהו-דים" אלא על "הציונים" הללו. וב-מילא, אין הוא — לפי השקפתו — עובר בפלילים, לדעתו, לשהיר ור-כילות הוצאת דבה וקטרג על "המ-דינה והציונים" ארגה כל עבירה או דבר שפל ונבזה, אדרבה, בעיניו זהו מצוה "יקרה והדבר נעלה ונשגב — כמעט — שהאדם אוכל פרותיה בעוה"ז, והקרן קיימת לו לעוה"ב... ויש קונה עולמו בשעה אחת...

— ★ —

יהודה דגן, לא שה ואל ישית אל לבו, שבעצם המרגלים — שבפ' השבוע — הידועים לשמצה הראשון עולם, בהביאם לעם ישראל את השוי-אה הגכיודלה בבריכתם בכיה לדורות — ביותר מכל שאר פושעים וחוט-אים — הם לכאורה, לא דברו על הארץ ויהודים, הם עוד הוד ושבחו בעצם את "הארץ", כשלעצמה, וב-מפורש אמרו "וגם זבת חלב ודבש היא, וזה פריה". אלא מאי? הם דברו אך על "המדינה" הכנענית של היבים דאז — ובעיקר, התלוננו על "הציונים" הללו — אשר ישבו בה בשעתה — ובסוף הכל; לא ה-תחשק להם לעלות לתוכה ולהיות "ציונים" לשבת בתוך "המדינה" של הכנענים, ואי"כ איפוא, מה יש? מה כל הרעש הזה? האם אסור לדבר מטוב ועד רע, על "המדינה התוש-ביה" כמו עמלק הציוני, אשר ישב כילות הוצאת דבה וקטרוג על "המ-דבר, לספח בנות החתי והאמרי, לסרב לחיות במדינת היבוסי והג-רגשי — אשר ישבו בעת ההיא — בהר, על הים ועל יד הירדן? והאם יש מצוה יקרה יותר מאו, מלדבר סרה על ציונים רשעים כאלו — כגון עמלקים ושבעת העממין — ומקטרג על המדינה שלהם...

והשתא דאתית להכא, פלא והפלא הדבר, מדוע ולמה המרגלים האנטי ציוניים למשה, לא קבלו כל פרס והענקה, ולא הפלאה בדרגה או ה' טבה במשכורות — ואף לא צל"ש אחד — לפחות? והיתכן, שדוקא יהושע וכלב — אשר "רוח אחרת" היתה אתם — כאומר "עלה נעלה וירשנו אותה, כי יכול נוכל לה" ובאמרם "טובה הארץ מאד מאד", הם אכנם קבלו כאנה?... להזדרז ואין מתרוצים, ועליו לתרץ את עשות הקושיא...

— ★ —

כדאי להזכיר ולהדגיש לעמנו, המר האיסור חמסם, וכ"כ גדול ה-חפצה הממונה, בעצם "הירידה" מן הארץ, בכל הזמנים, אפילו — ואולי על אחת כמה — בעת משבר; בביסוס פסק הלכה למעשה הידוע, ובהפצת תשומת לב לדברי חז"ל על מקרה ירידה מפורש בתולדות ישראל, לפ-רות היותה — ואולי בגלל היותה — בעת צרה ל"ע.

הנה פסק הלכה של הרמב"ם ז"ל, (ה' מלכים פ"ה) וז"ל:

"אסור לצאת מא"י לעולם וכו' א-בל לשכון בחו"ל אסור וכו', ואע"פ שמותר (כשמותר) לצאת, אינה מדת חסידות, שהרי מחלון וכליון, שני גדולי הדור היו ומפני צרה גדולה יצאו, ונתחייבו כליה למקום וכו'.

לעולם ידור אדם בא"י, אפילו ב-עיר שרובה עכו"ם, ואל ידור בחו"ל, אפילו בעיר שרובה ישראל, שכל ה-יוצא מא"י לחו"ל, כאילו עובד עבו-דה זרה, שנאמר וכו'...

והנה מה שאמרו חז"ל (מדרש תנחומא בהר ג.) ככתבם וכלשונם;

"יכמי אתה למד, ממעשה הבניה ונא-ליהודה בצלה, שהיה ראש הדור, ב-אותה שעה כיון שבא הרעב, מה עשה? הניח לא"י והלך לו לארץ מואב, והיה הקב"ה קוצף עליו, ש-היה בשיא של בני הדור. אמר הק-ב"ה, אלו עזבו בני והניחו את ה-ארץ שממה? מה כת"ב שם, וימת אבימלך וגו' וימותו גם מחלון וכלי-ון וכו'. "אמר רבי שמעון וכו' ומפני מה נענשו? מפני שיצאו מ-א"י לחו"ל וכו' חזותם, נעשו ש-באו בא"י לחו"ל, מה עליה לה'...

הקץ המגולה

מצוה לספר, בשבח העליה והעו-לים ובגנות הירידה והיורדים — וכל המרבה לספר הרי זה משובח — כי בגופא הדבר הזה, ואשרי מי שזוכה, להשפיע לטובה לזכות את הרבים, לקיים בפועל את המצוה החביבה והכוללת, של "ישוב א"י" אשר כוחה יפה, לעורר אתערותא ד' לעילא ע"י אתערותא דלתתא, לנחמת ציון וירושלים, במיוחד ע"י מדתו של הקב"ה, שהוא "מדה כנגד מ-דה"... וע"י הבעש"ט הק' ז"ל על-פ"י "ידי צלה"... אין לך "קץ מגולה" יותר מזה, שכתב הרה"ק בליסקא, בס' אך פרי תבואה, פ' רהי, בהתחלתו) בשם ההרא"ע ז"ל, בזה"ל;

"כשכל ישראל יתנו לב לדור בא"י יבוא משיח צדקנו במהרה בימינו".

הרי זאת אומרת; כשכל המבאן לעלות ומחזה עליותו, ומה גם המ-סרב להשאר לדור בא"י — למרות האפשרות הפתוחה שבידו — הרי זה מתחייב בנפשו וגורם להחיה הקץ בהתיגנה יד להפריע ולעכב את הגאו-לה.

יתכן להגיה בסיפוק מסוים, שמת-לה "הירידה" מקרב שלומי אמוני ישראל, ביה במתמרים כאפסיים, הד-בר מובן מאליו, כי מה לו לברנש חפשי — שאין לו זיקה ליהדות — לעשות בא"י? ומה לו ליהודי נאמן לחפש מהיום בחו"ל? ברם גם אחרי-

(המשך בעמוד ז')

הקליטה הפוגעת בעליה

בקורתו הנוקבת של העולה המדען מברית המועצות

— מאת אברהם יוסף לייזרון —

ביומים אלה קראנו מאמר של בר-סמכא בלתי מעורער בנוגע לשאלת העליה היהודית מברית המועצות, ד' הוא מאשר בצורה מלאה את הטיעון היסודי שלנו, של היהדות החרדית, כי אי יצירת האקלים הרוחני המתאים עבור יהודים אלה, לא זו בלבד ש-מונעת מיהודים אלה לשוב לנחלתם, במובן הרוחני, לא רק שפוגע בעתידה של מדינת ישראל מבחינת אזרחים ה-מושרשים בעומק המורשת היהודית, אלא פוגעת קשות בעליה עצמה וב-סיכוייה בעתיד.

השבוע פורסם מאמרו של הפרופ' ירמיהו ברנובר, מדען-פיסיקאי מהו-לל, בעל שם בכל הקהיליות המדעיות בעולם, אך בו בזמן גם עולה חדש, שהגיע לפני מספר שנים לארץ, והוא גם יהודי שומר תורה ומצוות, ירא ושלם, שוקן הדור מעבר את חוזות, בעל סבר פנים נעימות ומסבירות, בעצמו בעל תשובה, שעבר מסלול קשה ביותר מחברותו בארגון נוער קומוניסטי, תלוש ועקור מכל ידיעת יהדות ועד לשמירה מלאה ושלמה של תורה ומצוות.

פרופ' ברנובר נמצא כל השנים ב-חזית הראשונה של דאגה ופעולה למען קליטה רוחנית של עולים הבאים מ-בריה"מ, אך בודאי שאיננו מסוגל לבדו ובעצמו לחולל את כל הפלא הזה, שכל מי שבא משם יבוא לא רק לקליטה פיסית אלא גם לקליטה רוחנית בכנפיה של יהדות אמת. כל הזמן הוא טוען, כי הבעיות שנתעוררו בקליטת העו-לים מבריה"מ הן רוחניות בעיקרן. הוא מצביע כל הזמן על הטעות כאילו הם באים הנה מבריה"מ מבעמצי מחסור חומרי, בהעדר משרה, פרנסה, דירה וכו', יש להם גם שם תנאים די טובים בחייהם, ולא זה המניע. אלא משהו נסתר, משהו שחבוי בעמקי הלב, ש-הוא, בעצם, הסוד הכמוס של הקיום היהודי מדורי דורות.

הנה במאמר האמור מקונן הפרופ' ברנובר בכותבו:

"נודעת והולכת העליה מבריה"מ... בזמן השיא של העליה מ-בריה"מ לישראל, היו מגיעים ל-ישראל עד ארבעת אלפים יהו-דים בחודש. עכשיו נצטמצם מס-פר זה והוא הולך ומצטמצם עוד בכל חודש וחודש. וכולם שוא-קים וכולם אדישים. והלא מד-בר על ניתוק בחוי מגופו של העם ושל שלושה מליונים אחים שלנו. אם קשה עכשיו לבריה"מ לאחות את אותו סדק שנסדק במסך ה-ברזל, סדק שנהוהה התורה ב-בצחון רב-כוחה לפני שנים אחד-דות, כי עתה מי יודע אימתי ו-באיזה מחיר נצליח להבקיע שוב את החומה, הדבר זה משמע, כי לכל אלה מעבר למסך ההוא, לא תהיה דרך אחרת מלבד התבול-לות מוחלטת והילדות".

בהמשך באמרו מלגלג פרופ' בר-נובר, כאילו מגיעים חומריים או סי-בות של ביורוקרטיה ישראלית הם סמקרים את רצון העליה בקרב הצו-ל"ב. לדבריו, יש כיום בארץ כושר קיבול מספיק לרופאים, מהנדסים ו-שאר מדענים; יש דירות לקליטת עולים ויש גם מספר מספיק מבין תושבי הארץ המוכנים להסביר פנים לעולים, להאמינם לשבהות ולהגים ולבתיהם. הבעיה אינה בכך, והיא אינה מתמצה גם רק בעמדת השלטו-נות הסובייטים, התנהגותם כלפי ה-מבקשים לעלות, הייסורים שיש למוע-מדים לעליה, שלילת פרנסותיהם וה-רדיפות שהם סובלים. אמנם נכון שאלו הן בעיות, ובודאי שאילו הוסרו כל ההגבלות הללו היה המצב אחר, אך זה לא הכל — סוגן פרופ' ברנובר, הכותב בין השאר:

"...אין זה עדיין הכל. הן רבים התאמצו והשתדלו לצאת למרות הקשיים ותסכנות בשנים הקוד-מות. והן לא היו קודם לכן כל כך הרבה "יורדים" ו"נושרים" כמו עכשיו. משמע שהתיפה ל-עליה היתה חזקה. משמע שהמבני-נות למאבק היתה גדולה יותר, את הבעיה הזאת אפשר לפתור רק תביהם לקרוביהם יכתבו מהמול-צנו כי צריכה להיות בית נאמן לכל אלה אשר כבר הגיעו, כדי שמב-תביהם לקרוביהם יכתבו מהמול-דת ולא בארץ נכר אבל את זאת אין להשיג בעזרת דירה טובה, בעזרת מכונית או משרה, דברים אלה אשר היו להם במרבית המק-רים גם שם. להשיג את כל זה אפשר רק אם נחליף את הסיסמה "שלח את עמי", באותו הפסוק אבל במלואו כפי שהוא מופיע ב-תנ"ך: "שלח את עמי ויעבדוני". כן, לאנשים אלה אין נימוק אי-דיאולוגי אחר לבוא לארץ מאשר כדי להיהפך ליהודים באמת, הכוונה. אין הן עצמם מכירים בדבר ומתוך שהם שנתבשו באופן רוחני, ככה החינוך הסובייטי של התבוללות, אין הם מסוגלים למצוא נקודות מגע עם ארץ זאת ועם זה, הם מתפשים נימוקים מדומים ל-מצבים הרוחני. הם מקללים הכל ואת כולם בעל פה ובכתב... אך האם יכולה החברה הישראלית יד-עשיה יותר ויותר "ככל העמים", התבוללה אשר בתרבה — לפי דברים של אחד השרים לפני זמן מה — הנוער היהודי הוא נפלא ונאמן ב-מסירותו, אבל אין בו כמעט כלום מן היהדות, האם יכולה חברה זאת לקבל עליה להנך מחדש את הנוע-ר לה שבא מקרוב והיא נג"ע בהתב-בוללות, ולעשות אותו יהודי? האם היא יכולה לתת לו את אותה ה-חמימות, שאותה הוא בקש בבמקו-מו? נפשו למצוא במקום כפי שישמע או קרא, על הציוות היהודית ב-תחום המושב ז"י.

ובכמציך וכותב פרופ' ברנובר:

"בהיה ישרים: חברה ישראלית זו צוהה היום איגה מסוגלת לכך. העליה מרוסיה נודע הב-הצאי, בכסהרים, אך במהירות. וראוי לזהר בכך, שכא חוברי הכשרון למשוך עליה גדולה מ-בריה"ם הוא אבן הבוחן להמרה הישראלית עצמה.

"הן התפקיד הראשי של מדינת ישראל, שבלעדיו אין לה כל צי-דוק — הוא קליטת עולים ועליה, וכאן המדובר בשלושה מליונים של עולים אפשריים, שבשבילם הברי-רה היא עליה או הולין מוחלט. כדי לנסות להציל אותם כדאי לנו לכבד את בתינו כן הדרות ומן הבלתי טבעי. להחזיר את האוירה של המסורת לארץ הקודשה. הרא-שונים אשר יהיו נשכרים בזה יהיו בין השאר ילדינו שלנו עצמנו"...

— ★ —

דבריו של פרופ' ברנובר ממש נוקבים ויורדים עד התהום של נפש. וכאמור, הם מאשרים את ההנחות הבסיסיות והיסודיות של יהדות החרדית, אשר כבר מהתחלתה של עליה זו, התריעה בקול רם ומצל לכל הבמות הציבוריות, כי גורלה של עצם העליה מברית המועצות תהוי בצורה בה יקי-לטו את העולים, ואין הכוונה דוקא להבאים חיכריים בשופרים, אלא, ו-בעיקר, בתנאי הקליטה הרוחנית ב-צורה שבה יהגו לצולה לחוש כי אכן החליף באמת מולדת ארעית במולדת של קבע, בהחובה של הארץ המובט-חת לנו מפי הגבורה.

משמעויות קליטה רוחנית כזו הן ב-מתן כל האפשרויות לעולים להיות צ"ם תורה ובמצות, להעמיד להם בתי-ספר דתיים, רועים רוחניים, מורים ו-מדריכים אשר יסירו בעליהם את ה-אבק שהצטבר על נפשם השמותיהם מכוהה של שמיפת המוח האינטנסי-בית של המפלגה הקומוניסטית ומבגבון החינוך המבפיע שלה, ישי עליה על נפש האדם כבעם מפריליתו ועוד יום מיהו.

לביבה הצער והכאב בדינת ישראל התבונבה לעליה זו רק מבקודת המבט הצורה של המפלגתיות הפוליטיקה ה-צרה, ולא מן המבט הרחב של דאגה כנה ויהודית לאחים בצרה ובשביה. השאיפה הנכספת של יהודי בריה"מ היציצית הורגת כעל ומעבר של קבלת מקלט פוסי. שם הבעיה היא שהם בעצמם אינם יודעים כשמציעה של ההתעוררות הפנימית שחלה בהם, והם זקוקים היו לכך כי כאן בארץ ימצאו מי שיפרשו להם את סיבה של התעוררות זו הכמונו אותם לאפי-קים היצירים של יהדות אמת הטוהנות בעם אבותי שלא למאבק ולהתקדמה שבהם בימים הרב היהודים האלו את האיאור לצאתם לגליותם.

פרופ' ברנובר בדבריו הנוקבים — מאשר, באמור בעבור אלה; הוא בר סמכא בנושא זה יותר מכל האחרים ההתיפיים להיות דאגתם של הצד-לים, יותר מאלה שניתו דוקא ומיד לפ-עולת בזה הון מפלגתי והלכו לבפות על הצרים ארגונים ההתאחדיות, הכל כדי להאדיר את בכסיהם או לדאוג לכך שהעליה כתוכה "לא הסכף" את השלטון בארץ.

לנגד עינינו טרגדיה איומה וכוזעתה, לא רק סכנת הפסקת העליה מבריה"מ אלא גרי"ע כזו: הזהלכת או הזלילה הפסקת הרצון של יהודים מבריה"מ לעלות, והה ברי"ע מכל שכן הרצון הזה התתפעמות הפנימית מעומקי הלב לתת ביטוי כישתי לזיק היהודי המתעורר נפשה בנסיבות שעוצרו בשטר הסו-בייטי המתבשש, הקשר היחיד של ה-יהודי הסובייטי הממוצע אל היהדות, ובגיותוקו של זה לא נשאר כלום פרט לרגש של אכזבה ותסכול העלול להוביל אל הכיוון ההפוך לגמרי באופן שבסכן את גורלו של שבט יהודי כה גדול, שבט של שלושה מליוני יהודים ברחבי רוסיה הסובייטית.

אולי עדיין לא מאוחר לגמרי, אולי המצבה עדיין לבוא דוקא על ידינו. בכח של פעולה בוגברית ומקיפה ביותר להעולים שהספיקו לעלות, בפעולה נמרצת להחדיר אליהם את מאור ה-יהדות ולהביא אליהם, עצה למריה ה-איחיד — את בשורה האחדות שלהם עם הישוב היהודי בארץ, ייתכן שאפ-שר יהיה לשנות את המצב מעיקרו, אילו זה יגרום לכך שהעולים יתחילו להיות שבעי רצון מעליהם, מאוש-רים בדרך החדשה שבחרו בה הם יכתבו לקרוביהם וידידיהם שם וזה יצור מחדש את התביעה הדאוגנת שלהם לעלות במובן האמיתי של לצ-ית במצלות היהדית. די השעה ש-חייבים להתחיל לפעול במלוא המרץ והערנות. זו השעה שצריך לקלוט בכל האמיתיות ההיתיות את האוהדה של פרופ' ברנובר, שאת דבריו הבצו-דים המאופקים בודאי כתב בדם-ליבו.

נסתיימו פעולות טיהור תעלת סואץ

איסמעיליה — השלמו פעולות טיהור תעלת סואץ מהמוקשים והפגזים — של כך הודיעו מפקדי היחידות האמריקאיות, הבריטיות וה-צרפתיות שהשתתפו במבצע.

במסיבת עיתונאים שנערכה באיסמעיליה אמרו המפקדים ובאי-ם כי נתיב המים הוא עתה "סהור ביותר" ואין בו אפילו הפגז אחד להתפוצץ.

מפקד היחידה הבריטית ציין כי במהלך פעולות הטיהור סולקו ית התעלה מקים גם ממבשות שונים.

מפקד היחידה הצרפתית אמר כי התעלה היא עתה נתיב מים סהור מאשר בנתיבי המים בים הצפוני ובתעלה לה מנש.

משקיף ראשות התעלה אמר כי פעולות הטיהור שבוצעו התעלה כ-5000 אנשים עלו כ-300 מליון דולר. הוא שיבח את של אנשי הצי האמריקאי והבריטי להצלחת המבצע.

מפקד חיל ההנדסה המצרי ערך סיכום של החומר שנתגלה התעלה: בתעלה גילו הצוותות 41,900 פצצות מוקשים וחומרי נפץ, 566 ארגזי תחמושת, ספינה ובה 175 טונות חומרי נפץ. כמויות גדולות של מוקשים נגד טנקים ... אנשים.

مكتبة الأمل

הד היום

רק בלי אלילות

מ—ה אין איש חולק על כישוריו הצבאיים של אלוף במיל' אריק שרון, וזאת ללא הבדלי השקפות פוליטיות, אפילו אנשים החולקים על כמה וכמה מן המהלכים האסטראטגיים שלו בעבר ועל מבצעיו הפוליטיים והמדיניים, כפי שבאו לידי ביטוי בגבר קשה לה היה הכר כבמת מן הזירה במערך "ליכוד", אינם שוללים את תרומתו לשירות הצבאי בעבר והצורך בה בעתיד.

אולם בימים האחרונים, כאשר קפצה ועלתה לכותרות, שאלת המינוי שלו ליועץ ראש הממשלה, הדביק הדביק באכססוה גלהבת כמה מן התומכים והמצדדים, אלו מוכנים להמר על קלף זה, וליצור רושם כאילו בטחון ישראל תלוי במינוי זה, ובשעתו בדרך זו לטפח בלב הציבור הנצה וציפיות שהן גבולות שוב בפתרון אישי, פותחן אשר בעבר הכזיב כאשר אותם אלילים התנפצו.

אפשר לציין לשבח את נבונותו של ראש הממשלה להתעלם משיקולים פוליטיים־מפלגתיים צרים במינוי זה של אדם אשר לא כזמן לא ניתן לו לקבל את התפקיד של רמטכ"ל, רק בשל שיקולים מפלגתיים. אבל, מאידך צריך ביצוע כזה להוציא את הריטם בציבור, "שהמדינה בצילם לא היתה בסכנות צבאיות ומדיניות כה חמורות" כהגדרתו של מר שרון. אבל, אסור ליצור רושם כאילו על ידי מינוי זה תיוושע ישראל ותסכון לבטח. סכנות אלה לא יועצו פתות תכורות ופתות מסוכנות, אם וכאשר יתמנה מר שרון להפקיד של יועץ ראש הממשלה.

צריך לציין את העובדה, שהמדלפה על הדיונים מסביב למינוי זה נעשה על ידי האופוזיציה הממאלנית בתוך הממשלה, שבכל הנראה, ביקשה לטרפד את המינוי בעלב זה.

פיחות איננו תרופת פלא

מ—ה לא צריך להיות כלכלן במדרגה ראשונה כדי לקבוע, שהפיחות האחרון לא השיג את היעדים שנקבעו לו, חובא, להבות של צרכי מחירה, לא פתח בקפיטל, הצריכה לא הוקפאה ועלולם במעמד נתנו, הייצוא היהדי נרהה לצלוש, תונה התכיתיים אשר הנקכה שוב את גלגלי מרוץ יוקר המחיה המתגלגלים במעגל קסמים.

קשה לכן להבין מדוע מייעץ נגיד בנק ישראל מר משה זנבר להפעיל שוב את תרופת הקסמים שלא הועילה ולא הבריאה את הגוף החולני של הכלכלה הישראלית.

מטבע הדבר שבעקבות כל השמועות שאינן מאושרות על ידי שום גורם רשמי, באה התעוררות עצומה בשוק הכספים ועליה חדה במחירי הדולר בשוק השחור, עליה זו עשויה רק להבהיר את הקרקע ולהצגב תבריק פסיכולוגי בהכרעת הממשלה, אשר בעניינים אלה היא באה תמיד בעקבות העובדות.

המלצה של בנק ישראל לנתק את הלירה הישראלית מן הצבידות אל הדולר והצמדתה לסל של מטבעות, אינה אלא צורה חדשה של פיחות, אם נשפוט על תוצאותיו של הפיחות האחרון, כמו אלה שקדמו לו, ספק אם יש לחייב המלצה זו. לא זו התרופה שעשויה לרפא את המשק הישראלי. הוא סובל מעודף של עובדים, ובל עוד אין הממשלה מעיזה לנתח ולהוריד שומן מחלקים מסוימים בגוף הכלכלי המסורבל, כל עוד היא אינה חותכת את יתרות הכבד, היא פוגעת יותר בבשר החי, וזו, בודאי, שאינה מצמיחה ברכה ותועלת למשק. — פיחות כתרופת פלא לא הוכחה, ושום רופא אינו חוזר על אותה תרופה כאשר לא הוכיחה את עצמה, אם נסתמך במקרה זה במומחים רפואיים בענין זה.

הריפורמה באותה אדרת

מ—ה עדיין לא נתקבלה הריפורמה המוצעת של מס־הכנסה, באותה מרס לפני להעה, אם ישלם יותר או פחות, הטובלים מרס נפלה. — אבל האוצר כבר יודע כיצד לפצות את עצמו על מה שנראה עתה כ"אובדן הכנסה", מילוא המלחמה שנגבה עד כה יתפר ליום ולא יותר עוד.

החלטה זו, כאמור, נפלה בימים האחרונים, בעקבות ההחלטה הנוספת שנתקבלה סופית בימים האחרונים, להנהיג את הריפורמה בניסוי על פי המלצת ועדת בן־שחר. יתרה מזו, גם הסכומים שנגבו בשלושת החודשים הראשונים של השנה, כמובן כן הצכר־רים, ייהפכו כבר למס.

היו אנשים שלא היו יכולים להבין, כיצד מוותר האוצר על הכנסה במיליוני כה גדול, על ידי הקלות במס, בשעה שהוא זוקק לאמצעי מימון, כאשר הקופה שלו מתרוקנת במהירות. אולם הדימוק והמפותח ביותר, לא היה חוזה מראש "אפשרות" גאונית כזאת של פיצוי עצמי, אך השאלה היא: אם בדרך זו יעמיק האוצר את האימון הציבורי המעורער בלאו הכי. אלה, אשר היו עוברים לשלם "מס־אמת" בשיעורים החדשים, עלולים להרהר ולשאול את עצמם, מי יערוב לנו, שאכגנת התמורה לא תתמרק, אותם למצב שבו יתחילו לשלם מס־אמת בשיעורים נמוכים ולמצוא את עצמם, תוך זמן קצר, בשלכודת כמימנה לא יוכלו להיחלץ.

מי שרוצה לספר את האימון, צריך לגלות יותר נדיבות ויותר תבונה, צריך לחשוב היטב הפסד כנגד שכר בתמורה, ולא צריך להחזיר הרעבה, שאכן הריפורמה אינה מכבה את האדרת.

בפתיחת סלון התעופה הבינלאומי

רב"י, דבור, גבריאל־2 ושפריר מציגה התעשיה האוירית בפריז

— מאת זהר שורה, שליח מיוחד לסלון האוירי —

פיתוחים חדישים של מוצרים מתוצרת עצמית שעדיין לא פורסמו כישראל בר־דים מוצגים כעת בפתח התעשיה האוירית, בסלון האוירי הבינלאומי בלה בורז'ה, שבפאריס, החדישים אלה מוצגים על ידי התעשיה האוירית ועל ידי מפעלים של משרד הבטחון הישראלי.

הסלון האוירי הוכר במאות מטוסים, עם עשרות רבות של דגמי רדיו ואלקטרוניקה ובעולם. בין מאלה נחרו לביתן הישראלי — ולא רק בשום מבנהו המיוחד בזכות דמוי צלחת מעופפת בת שלוש קומות.

בקומת הקרקע של הביתן מציגה התעשיה האוירית לראשונה את הרובר רבב־כלחייקעם (על שם ממציאו), שהוא רכב שטח מבוסס שבלו בייצור בארץ כדי לסבור.

התחילה פותח רכב זה "כמבוגרה", — מפעל של התעשיה האוירית, אך הייצור יועבר לתעשיה — באר שבע (רכיבים, מעיכות, תעשיה אוירית). ברכב המתחמנק יבוסי הוכבי שימושים רבים והוא מיועד להוביל בחזיב 8 אנשים — נהג, מפקד ושישה חיילים, על נשקם וציודם. הרכב הוא בעל כושר־עבירות בלתי רגיל בחולות, בהדרונות, הרים ובצאיות.

בבנותו המיוחד — לוח שריון מגנות לרצפת המרכב — עושה אותו עמיד בפני מוקשים נגד רכב. לשם בדיקת הדבר נעשו כמה ניסויים על ידי הדפבת מוקש מרכב. ניסויים אלה הצלו, מהרכב אמנם נפגע בציר הקדמי אך האחורי ממשיך, אך בתיבה שבתוכה יושבים האנשים לא קרה דבר. הרכב גם אינו עשוי להתהפך כתוצאה מהתפוצצות של מוקש. יתר על כן — לאחר עליה על מוקש ניתן להחליף את הצירים תוך 3 עד 5 שעות והרכב שוב כשיר לפעולה. לרכב צללית נמוכה ביותר והמצבו ניפה ניתן לכל מקום בהסתר מעיני האויב.

את הרכב החדיש ניתן להעביר גם לנחיתה, והוא מסוגל לרדת מבטן מטוס בהיכוח בפים הרדים. אפשר גם להתקין בכבעט על גווהו או במטוסי תובלה בסוג בינוני כדי הרקולס. שריונו עמיד בפני נשק קל ובות האש של צוותו — מרשים ביותר.

נמסר כי כבר נתקבלו הזמנות לרכב זה במספר מדינות.

מוצג אחד בביתן היא ספינת הדבור, אשר היא אולי היחידה בעולם שאינה ביוצרה לידי הים, בבסס מסוגלים רק עם טלנים, אלא במפעל יבשתי השוכן בבאר שבע.

אורכה של הספינה 65 רגל, היא מבוודית בשני מנועי דיזל, מפתחת מהירות של 22 קשר ובנויה כולה מאלומיניום. היא מיוצרת לפי ידע אמריקאני ומשרתת בחיל הים. היא מופעלת בידי צוות של 8 אנשים, חימושה שני תותחים 20 מ"מ ושני מקלעים 0.5.

ה"דבור" במכרה כבר להיל בשבין הריתר קסמה לקונים משום שכאמור הצורות אינם מבוססים על שיטת ה"מיסת החוסה". הספינה ניתנת להעבירה ביבשה משום משקלה הקטן יחסית — 29 טונות בלבד.

טיל ים־ים "גבריאל", סימן 2, מוצג בביתן זו הפעם הראשונה לעיני הציבור. טיל זה אינו שונה בצורתו החיצונית מהטיל הקודם, אך עם ייצורו במבנית ההצורה בעיה בבוהה ביותר. כדי להגיע לטווח כפול מזה של הטיל הקודם, היה צורך להגדיל את עוצמת המנוע. התעשיה האוירית הצליחה לעשות זאת תוך הכנסת שינויים מזערים באמצעי השיגור, הטיל —החדש מתאים בדיוק לשגורים הקיימים, —בלי לשנות את ממדיו החיצוניים. הטיל גבריאל סימן 2 כבר נמסר מחוץ לישראל.

מבית אף פיתח מיתקן אלקטרוני המאפשר לאמן צוותי טילים בסימולטור שעל הקרקע. קודם לכן היה צריך להוציא את הצוותים לים כדי לתאמן בירי בטילי "גבריאל". הסימולטור הנוכחי מאמן צוותים בירי בדרך מה היתון לדעת אם הטיל פגע אם לאו. בצורה תיכנות מהשב ניתן להציג לצוות בציות לפתרון מהיר. המתקן מאפשר לאמן כל איש צוות בנפרד או את כל הצוות בבת אחת.

הגדר האלקטרונית של מבית מגלה עבודת תחכום מיוחדה, המבסיסה שלא היתה נתונה להפעלה מקרית ולאזעקות שוא. רק כאשר הופעל עליה כוח מסוים נשמע קול הזעקה לכוון לקרוא היכן היה בסיון פריצה. זה שנתיים נמכרת גדר זו בחו"ל ועד כה הסתכם היצוא ב־6 מיליון דולר.

רשות פיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) במשרד הבטחון מציגה בסלון את ה"שפריר" — טיל אויר—אויר. טילים אלה נמצאים בחיל האויר מאז 1968 והיו בשימוש אינטנסיבי במלחמת ההתשה ובמלחמת יום הכיפורים. לטיל אחד — פגיעות גבוה ביותר — כששים אחוז, לעומת 23 אחוז פגיעה של טילים אחרים מסוגו.

הטיל הוא פיתוח של רפא"ל ומיוצר על ידיה גם באמצעות קבלני משנה. הייחוד שלו שכל טיל נבחן, על כל מרכיביו ורכיביו, באמצעות סימולטור וניתן לעקוב אחר ביצועיו מן הרגע בו הוא נורה ועד לפגיעה. רק לאחר מכן הוא נמסר לחיל האויר. לכל טיל "שפריר" ספר יוחסין משלו.

לטיל "שפריר" שלושה מרעומים: אור מרעום הקשה, המתפוצץ בזמן פגיעה הטיל, השני מרעום־קירבה, המופעל כשהטיל חולף במרחק מה מהמטרה שאליו שוגר, והשלישי מרעום המשמיד את הטיל בכקרה של אי פגיעה, כדי שלא יפול שלם בידי האויב.

הצלחת "שפריר" הדריבגה את רפא"ל לייצר טילים בחדישים עבור ידי־ה', בעלי כלי גילוי טוב יותר. עם אפשרות לירות בטווחה לא רק בחזית המטרה —אלא גם מן הצד. מדיבי על ייצור טילים בעלי טווח גדול יותר

לקים לעשרות של תותחים 80 מ"מ לשטוסים, מחד שפותח על ידי התעשיה האוירית בתיאום עם אנשי חיל האויר.

אלת"א מציגה בביתן משפחה של במה מכשירים למטרות בקרת תעופה, והגנה על חופים, לבצלנות ומבים ביה. המשפחה בבססת כולה על יתרות בסיסיות בשתפתה. בעצם מתכב ניתן —למטוסים אזרחיים ומבצעיי קשר חדישים שהוכנסו, ביחוד אמינותם הגבוהה, לבסיסי קרב ישראלים חדישים.

התעשיה ליצור כלי טיס בתעשיה האוירית ביתן היום 6000 עובדים והיא הגדולה ביותר מבין חטיבות התעשיה, היא קשורה בייצור הערבה, — תוכלוניות 1124 הוסטיאר, שמסיבות שונות לא הוצג על ידי התעשיה האוירית בסלון האווירי בפאריס. עם זאת מציגה חטיבה זו חלק מבנה וחלקי מגנע של מטוסי קרב. כבר נקשרו עסקות גדולות לפחות עם ארה"ב ואירופה, בין היתר מציגה חטיבה זו המאפשרים לטייס לירות טיל ממרחק גדול גבוה יותר, ברגע שגילה את המטרה והיה אותה בודאות.

(ג.)

שרון: כל נסיונותי לחזור לצבא — נדחו

טרם סוכם דבר על התפקיד שיקבל

אלוף (מיל.) אריאל שרון אמר כי עשרות בפגוש שני אפשרויות: להיות לצבא — דבר שנראה לו הוגני ביותר — ואפשרות שלא, לקבל תפקיד ליד ראש הממשלה, עם זאת טרם סוכם דבר בנושא.

מר שרון, ציין כי כאן המלחמה הוא עשה כל מאמץ כדי לחזור ולשרת בצבא, שכן אנו נמצאים בתקופה קשה מאוד, עם אפשרות של מלחמה חמורה, ולכן כל מי שיכול לתרום למערכה הבטחון, חייב לעשות זאת. כל נסיונותיו לחזור לצבא — נדחו לצער.

גם אם יקבל תפקיד ליד ראש הממשלה, אין הוא רואה השם שיתבצע עם מדיניות הממשלה, משום שבעיני הבטחון הן אצלו חם מעל ומעבר לכל שיקול פוליטי מפלגתי. לפיכך אין בכך כשל. נוסף לכך, כי שחשב לתת לו את התפקיד, יודע היטב את השקפותיו הפוליטיות.

אין בם כל כוונה או אפשרות לצמצם בתפקיד זה את מעמדו של הרמטכ"ל. המכוונה בעיתוי ההתנגדות לחזרתו לצבא או לקבלת תפקיד בטחוני, תהיא ההא אם הסיבות הן פוליטיות או נובעות כבחות אישיות או מאבקי ציות אישיות. בתקופה כזו גורמים כאלה, אסור שישפיעו על השיקולים.

שר הבריאות של סוואזילאנד:

אפריקה עורכת "עיון מחדש" ביחסה לישראל

"אין ספק שמדינות אפריקה, שניתקו את היחסים עם ישראל לשעה הנכונה בתחילה של המצב דיוגעו לבסוף ליכבקנה כי שגו" — אמר להם עקיבא, הייב טל, בשיחה גלוייהלב, שר הבריאות והתקני של סוואזילאנד, דייר ס.ס.ב. דלמיגי, שהגיע לביקור רשמי בן תשעה ימים בישראל. לדבריו, מי בכללו אינם הגם מדינות אפריקאיות אשר לקיים יחסים טובים עם ישראל —ועם בגדינות ערב בעת ובעונה אחת.

השר־האורח שהגיע במיוחד מכינוס ארגון הבריאות העולמי בג'נבה, לפני שובו לאפריקה, נתקבל בנמל התעופה על ידי עמיתו, שר הבריאות מר ויקטור שם טוב ופקידים בכירים של משרדי החוץ והבריאות. תוכנית סיוריו בישראל מקיפה מוסדות מדע ורפואה, ובהם מחלקה הפה הלסת בברכה הרפואי הדסה בירושלים, שם יתענין בטיפול הדוקים בתחום התמונות — כמגוה סטומטולוג.

בתשובה לשאלות תיאר האורח את יחסי ארצו עם ישראל כטובים וכרעילים, שגלוהה בהם ברכה רבה מן הסיוע המדעי הרפואי והטכני שישראל מעניקה, ושאין דרישות בצידן. "המומחים הישראלים עשו בארצנו עבודה מצוינת, ואפילו רצינו לנתק את יחסינו הדיפלומטיים, לא היינו מוותרים על עזרה זו. מה גם שישראל לא עשתה לנו כל דבר רע" — אמר.

יזקמו לשכות לענייני אש"פ וירושלים במשרד החוץ הבריטי?

בירות — ממשלת בריטניה החליטה להקים לשכות מיוחדות לענייני אש"פ ולענייני ירושלים במשרד החוץ הבריטי — על כך מוסרת סוכנות הידיעות ואפא, המצטטת את כתב ה"בדהר".

לדברי סוכנות הידיעות, פנה משרד החוץ לשגריר בריטניה בקהיר ד"ר מפק ובירות בבקשה שיקימו מגע עם אש"פ בכל השאלות הנוגעות לבעיה הפלסטינאית.

לונדון — דובר משרד החוץ הבריטי הכחיש בצורה נמרצת את הידיעות שהגיעו מבירות, לפיהן החליטה הממשלה הבריטית להקים לשכות מיוחדות לענייני אש"פ ולענייני ירושלים.

הדובר הטעים "לא חל כל שינוי במשרד החוץ".

הו"ר : ת בין השוק לערבים ייפתחו ב־10 ביוני

קאהיר — נציגות הנכונות לקראת השיחות המיקבות להיפתח ב־10 ביוני בין נציגי מדינות ערב לנציגי השוק האירופי המשותף על הידוק קשרי שיתוף הפעולה — זאת אמר נציג של השוק.

הודעה זו, שפורסמה על ידי דניס מקדולנד שגריר אירלאנד בקאהיר מתפרשת על ידי משקיפים כהוכחה לכך שהצדדים גברו על התנגדות שגילו הוגים בעיבריים להתחלת הדו־שיח.

מקדונלד אמר לכתבים "אנו נמצאים בעיצומם של הסידים בעשיים לקראת פגישה של ועדה משותפת של מומחים בענין הדו שיח הערבי־אירופי ב־10 ביוני".

מצרים תבדוק אפשרות של ייצור נשק משותף עם הודו

קאהיר — מצרים עומדת לשגר משלחת להודו כדי לבחון את האפשרויות של שיתוף פעולה בייצור נשק עם הודו — אמרו כאן מקורות הודיים.

המקורות אמרו כי על כך הוסכם בפגישה בת 45 דקות שנערכה בין שליח הודי מיוחד לבין הנשיא סאדאת.

מצרים מעוניינת מאוד לייצר נשק מתוחכם משלה, בשל סירובה של בריה"מ לספק לה נשק חדיש. צויין כי הודו מייצרת טנקים ומטוסי קרב.

יוון עשויה לחזור לאגף הצבאי של נאט"ו

אתונה — יוון תודיע לתעידות הפסגה של נאט"ו כי היא עשויה לשוב את החלטתה בענין פרישה מהאגף הצבאי של הברית, אם תמצא הדרך ליישב במהרה את הסכסוך הדו צדדי שלה עם תורכיה.

בצפוי שראש הממשלה קונסטנטין קרמנליס שנפגש לשיחה עם הנשיא פורד בבריסל יבהיר את עמדת יוון כאשר יגאם בועידה.

המקורות אמרו כי קרמנליס מרוצה מהשיחות שקיים עם הנשיא פורד והוא משוכנע כי המנהיג האמריקאי יהיה עתה להעניק סוב יותר את הסכנות הטמונות במשבר קפריסין ובבעיות הקשורות עם משבר זה.

חסידי ויז'ניץ בי"ם מרחיבים גבולות

לפני כשבע עשרה שנה כאשר המרכז החסידי ויזניץ בירושלים היה מצומצם ביותר, המקום היה צר מהכיל את הציבור שנתרבה במשך הזמן, התנדבו צעירי הפסקים להקים תלמוד תורה שיהיה לפי רוח ישראל סבא המסורה לבית ויזניץ, והדיפה על יסוד המפעל החינוכי הנהדר, הרנינה את לבו של כ"ק אדמו"ר מהרה"מ זי"ע ואז הכריז לתת שם הפארתו על מוסדות ויזניץ שבירושלים בשם "אמרי חיים".

באגרות הקודש מיום ל"ג בעומר תשי"ח הדגיש מרן זי"ע כי הדבר גרם לו עונג ושמחה רבה, בראותו שהצמם עוקרים על היוצך יר"ת בדרך התורה, היראה, והחסידות, כמקובל לנו מאבותינו ורבותינו הקדושים זי"ע מדור דור.

מרן זי"ע קרא לחסידיו להגן את בניהם בתית ה' שיהיה אי"ה על טהרת הקודש, ולצמד בכוחם והונם למען קיום והתפתחות הת"ת "לשם ולתפארה", בהדגישו "שהוא רואה בזה ענין ותועלת גדול מכמה בחינות". מרן אף צירף את ברכותיו הנאמנות "שחפץ ה' בידכם יצליח וגמשי ידיכם יחונן, ותזכו להגדיל תורה ולהאדירה, להוסיף ולהגדיל את שרשרת מוסדותינו הקי באה"ק, למען כבוד שמו ית' ויתעלה".

ואכן ברכתו של אותו צדיק עשתה פירות, ותוך שנים מועטות התפתחה התלמוד תורה לשם ולתפארת, ומדירה קטנה יצאו למרחב, לבנין המרכזי אשר ברחוב חמה אשר כ"ק מרן זצ"ל הניח בעת הנחת אבן הפנה של בנין המוסדות והבריח המצבים להכות את ברכשות נפלאה על זכות בית ויזניץ בהתבונה למען שמו ית' ובקום זה זכה לשמש מבני־רומי. המקרין את אורה לכל הסביבה. קרובים ורחוקים מתפעלים מעוצם תנופתה של החסידות לבית ויזניץ, המבוססת על אהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל, כעקם שלך בים את בהן.

בוגר הבהה לשם טוב התלמוד תורה שנקרא על שמו של כ"ק אדמו"ר מאיר עינינו זי"ע, ומקן אדמו"ר שליט"א, כאשר ביקר בתלמוד תורה המפעל הדינה הנציבך את הדגשו כי "התלמוד תורה הגדיל לעשות, הרבה פעלים בשדה חינוך התורה ברוח ישראל סבא, ומעת שנכנסו למשכנם החדש ע"י ביהמ"ד הגדול, עלה גם עלה מספר התלמידים כמאתים.

ישיבה "חיים מאירים" סניף יודי עליה, כששים תלמידים הלומדים בישיבה, המתמידים אישיר כ"ק אדמו"ר מויזניץ שליט"א לפני 3 שנים לשמו ולזכרו של אביו הזוקיל, גם ביהיהם הין לפיד אש לכבודה של תורה ובלפנות ראשם תרות "רשת ישיבת המתמידים — חיים מאירים".

תלמידי העדית ותלמידי הרשת צעדו בשירה ובזמרה, ואחריהם הלכו המון העם עם כ"ק אדמו"ר מויזניץ שהלך עם הס"ת בריקודים ובשירה ובזמרה, ברוב עוז והדר, בשירות המקבלים לבית ויזניץ.

בהגיע הס"ת המון העם ההוגג לביהמ"ד שנתמלאה מפה אל פה פתח כ"ק אדמו"ר בשירות בית ויזניץ הנהוגים ביום שמחת תורה ובהכנסת ספר תורה, בחרדת קודש השמיע כ"ק האדמו"ר עם הצבור את המזמור לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה, ולאחר הכנסת הס"ת להיכל נסחפו המשתתפים בבגעלי ריקוד סוערים לכבוד התורה.

לאחר תפלת ערבית נכבס כ"ק האדמו"ר לחדרו בבנין המוסדות ושם קיבל את המון המהרים וברוב טובו השפיע רב טוב לבית ישראל.

באותה שעה תכבו העוני המשתתפים לסעודה של מצוה בה השמיעו דבריהם לכבוד היום הרה"ג ר' פישל סופר אבד"ק מטשאוואר וקהילת יעקב פאפא וכן הרה"ג ר' יהושע סג"ל דייטש רבה של קטמון.

על מסירותו של הנדבן הרה"ח ר' מרדכי הלר ז"ל לבית ויזניץ ומוסדותיו סיפר הרה"ח ר' יעקב דוד ויזניצר שליט"א מנהל מוסדות ויזניץ בארה"ב, והדגיש שאלי מנותו תחי' ממשיכה במפעלי הרשובים.

הופעתו של אדמו"ר לברכת המזון הלהיבה את ההמונים ובשירת "ימים על ימי מלך תוסיף" ליוות המוני המשתתפים בשובו אל נוהו לביתו בבני ברק.

יש לציין שהגיגה זו היתה רק אחד הסימנים מעל פני השטח לפעילותו המסועפת של מרכז החסידות הירושלמי לבית ויזניץ. בידי ראשי ההנהלה תוכניות נרחבות להתפתחותו. זה עתה בשכונות הקרובים מתחילים בבניית קומה חמישית לבנין המוסדות. ועוד היד נטויה להתפתחות נוספת בס"ד ובעזרת נדיבי העם שיתנו שכם לפעולות נאמנה.

כ"י, וטוב לימודם מראשית דרכם ועד כניסתם לישיבה הגדולה, הוא מן החשובים שבמוסדות התורה בקרתא קדישא דירושלים, אשר כולם יעידון ויגידון על פירות היוצאים כשם כי הם זרע ברוכי ה'. ומי יביא אחר המלך ותעודתו הנאמנה.

חגיגות הכנסת ספר תורה לביהמ"ד "אהבת ישראל"

שמחה של מצוה, שהשתלבה עם הפגנה המנית לכבוד התורה, שררה במחיצתם של חסידי ויזניץ בעיר הקודש, עם הכנסת ספר תורה שנתרם לבית המדרש המרכזי של חסידי ויזניץ בבנין המוסדות ברח' נחמיה.

בית המדרש המרכזי לחסידי ויזניץ בירושלים בשם תפארתו "אהבת ישראל" ע"ש כ"ק הסבא קדישא אדמו"ר מויזניץ זי"ע בעל אהבת ישראל, אשר זכה להיות למרכז תורני חסידי מן הראשונים במעלה בעיר הקודש. חלק ניכר מבין חסידי ויזניץ קשרו גורלם באהלה של תורה ולומדים בכולל האברכים לחסידי ויזניץ הנמצא במקום הנ"ל וגם אלו שיצאו לשוק קובעים עיתים לתורה שעות מספר בידי יום ביומו בהיכל ביהמ"ד וכן רבים מהסביבה הוגים שם לילות כימים בסיפוקם מהספריה הנהדרת ברוב פאר באלפי הספרים העומדים לרשות הלומדים בבית המדרש. וכן בקרה טהרה בקומת הקרקע המשמשת את תושבי הסביבה לטהרה ולקדושה.

ספר התורה נתרם לעילוי נשמת הרה"ח ר' מרדכי הלר ע"ה מנאמני בית ויזניץ, ובשבוע שלאחר חג מתן תורה יום ב' י"א סיון הוכנס לביהמ"ד ברוב פאר והדר במעמד כ"ק אדמו"ר שפיאר את החגיגה המפוארה לכבודה של התורה, ואתו באו אורחים רבים מחוץ לירושלים.

והתהלוכה יצאה ברוב עם, ובראשה כ"ק אדמו"ר, מבית הרה"ח ר' ישכר דוב לאבין, מראשי הנהלת מוסדות ויזניץ "אמרי חיים" ירושלים. בראש הצועדים היו תלמידי הת"ת "אמרי חיים", כמאה תלמידים מכתות הגבוהות של הת"ת וביהיהם לפידי אש שהאירו את השלם "מוסדות ויזניץ אמרי חיים ירושלים ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר מהרה"ם זצוק"ל, בנשיאות כ"ק אדמו"ר, תנו כבוד לתורה".

אחריהם צעדו ילדי תלמידי רשת

סוחר תוניסי תובע עמלה על מכירת המיראז' ללוב

פאריס — איש עסקים תוניסי שקמט את מושבו בפריפולי שבלוב, מדשמשה כמאל בן רומדאן, תובע עמלה בסך 2 אחוז, דהיינו 44 מיליון פרנקים צרפתיים עבור התפקיד שמילא לדבריו בהשלמת עיסקה השובה מאוד שנחתמה בינואר 1970 בין ממשלות צרפת ולוב בדבר מכירת 110 מיראז'ים, 8 מסוקים סופר־פרלון ו־4 מסוקים.

תביעתו נדחתה ביוני 1972 ע"י בית משפט בפאריס, אולם הוא הגיש ערעור ועתה נפתחו הדיונים בבית המשפט לערעורים בפאריס.

תביעתו הוגשה נגד החברה הליקופ־איר, שפעלה כמתווך בין הלוב־ראניה וההלשכה הכללית לענייני תעופה, שצליחה הסילה הממשלה הצרפתית את שיווקם ברחבי העולם של מטוסים אזרחיים וצבאיים המיוצרים ע"י מפעלי מארסל־דאסו, סוד־אוויאסיון ואאירוספסיאל.

בן רומדאן, בעליהם של בית מלון גדול ושל מוסך למכוניות רבו בפרי־פולי, נתבקש ע"י הנספח המסחרי של שגרירות צרפת בטריפולי לסייע ביצוק ציוד אזרחי וצבאי, משום שהיו לו קשרים בחוגים הרשמיים הלוביים.

הודות לו נמכרו ב־1965 וב־1966 3 מסוקי סארבל. הוא הצליח פחות לגבי המסוקים המטוסי מיסטר 20, אך למרות זאת קיבל קומיסיונים בסך 50 אלף דולר, 12 אלף ליש"ט וכן 150 אלף פרנקים צרפתיים, דהיינו בסך הכל יותר מחצי מיליון פרנקים. כל העיסקות הללו לא נגעו במטוסי מיראז'.

כאשר פרץ סכסוך בין איש העסקים לבין החברות הצרפתיות לגבי מכירת שני מטוסי מיסטר 20 שנמכרו בלי תיווכו, הוא קיבל עמלה סופית "לסילוק כל החשבונות" בדצמבר 1969. אז נראה היה כי הקשרים בין שני הצדדים הופסקו.

אולם בן רומדאן טוען כי עיסקת 110 המיראז'ים הושלמה בחלקה הודות להתערבותו, משום שבמשך שנים רבות, תוך הוצאות גדולות, הוא עשה פרסומת למען המטוסים הצרפתיים.

"אפילו הוא שוגה לגבי היקף המשי של זכויותיו, טען סניגורו צריך בויקה, הרי הוא יכול לצפות לפיצוי. אולם הוא יסתפק בקצת פחות מאשר העמלה המקובלת בשיעור של שני אחוזים".

בית המשפט יפסוק את דינו ב־20 ביוני. (עתים).

שליטי פורטוגל הדיחו חברי עירית אופורט

ליסבון — שלושה הצבאיים של פורטוגל הדיחו את חברי עירית אופורטו — העיר השניה בגודלה במדינה — ומינו במקומם קציני צבא.

מפקד צבאי בכיר, אמר מצידו, בתום "כנס חרום" של 240 ראשי תנועת הכוחות המזוינים, כי תנועה זו עשויה לאסור את קיומן של המפלגות הפוליטיות, אם לא יחדלו מלריב ביניהן.

ראש שירותי הבטחון הצבאיים, הבריגדיר אוטלו דה קארבלהו אמר: "המאבקים הבין מפלגתיים יוצרים פילוג עצום בקרב העמהם. אני רואה יתרון גדול בהקפאת קרבות מילוליים אלה והפגת המפלגות".

הוא שוחח עם עיתונאים ליד הבנין

בו נועדו ראשי התנועה לישיבת חרום, כדי לדון בהצעות להקים תנועה אזרחית מזוינת וידיקטטורה של הפרולטריון.

הוא הזהיר, כי אם המפלגות לא ישכילו לאיחוד התהליך המהפכני ולגיוס ההמונים, יבחל את ההמגה של המפלגות ונקים קשר ישיר בינם לבין העם".

"ההצעה שהוגשה לכנס של אנשי הצבא מדברת על הגבלת המסגרות של המפלגות, אולם הבריגדיר הוא הראשון מראשי הצבא המדבר גלויות באיסור קיומם של כל המפלגות.

ראש מועצה העירית החדש הוא קפטן בוגבנטורה פריירה, קצין בן 37 שמילא תפקיד מרכזי בקשר הצבאי אשתקד.

מיום ליום

מאבק המפונקים

בעת כתיבת שורות אלה עדיין לא ידוע כיצד תסתיים פרשה הרמאבק האלים והבריוני של עובדי קו ציוד המפה אילת—אשקלון. אך ברור מה טיב ה"אור האדום" של מאבקי־השכר הצלוליים להתפתח בתקופה הקרובה במדינה, כאשר הממשלה תיגש ליישם את הריפורמה במס. הבזוה האלימה שבה הגנותו אותם עובדים יש בה כדי לאסם לאלו צורות של ההבגדרות אנו עלולים להגיע, ואין ספק שכאן טמון הסבר ביותר לממשלה ולשלטונות.

המענין ביותר הוא, כי בעוד במפצם כל גורם במדינה ניתן ביטוי מלים תקיפות ביותר את ההתנהגות הזו של אנשי קצא"א אשר לא היססו להיכנס ל"קרב־ימיים" אלים עם המשטרה, תוך קריאה "להכבית שוטרים" בתוך סירותיהם, — היו גם גורמים מסויימים שיצאו לצד הבריונים. אך מי היו אלה? הנה כי כן, צעירי ההתנחלות המצויים עתה ב"אירוח" של ערב קרבי, וכן גם הפנתרים השחורים, שיש להם נציגות צעירה בהסתדרות וקראו לכינוס דחוף של הועד הפועל של ההסתדרות לדון בהפעלת משטרה נגד "מאבקם של עמלים על פת לחמם" — מסתבר, שפת לחם הוא מושג מאד יחסי, שהרי על כן מרמן דוברי האוצר, כי ה"עמלים על פת לחם" משתכרים במוצע לא פחות מאשר כ־5000 לירות לחודש, מלבד ההוצאות של כאלפיים ל"י במוצע שיש להוציא על כל אחד מהעובדים בתשלומים סוציאליים וכו'. מוזר מאד למצא גוף כמו "פנתרים", המתיימרים ללחום למען מעוטי־יכולת, היוצאים להגן על מי שיש באמתחתם שכר כה גבוה לחודש. האמנם אלו הסבר להיות כיום "מזי הרעב", הראויים להגנה מקצועית?...

לעובדי התעופה יש ענין מיוחד שהללו ינצחו במאבק, משום שהם עומדים, כאמור, ערב התמודדות מכרעת על הטבות שאינם מוכנים לוותר עליהן. הם חוששים כי כאשר תונהג הריפורמה במס, ייפסק הנוהג הנפסד של חישוב ל"י כלירה ישראלית לצורכי מס הכנסה. כידוע, בבר קיימו שביתת אזהרה על ענין שולי אחר, כמו קיצוץ בפטור במס נסיעות צבורים, אך זו היתה רק הכנה למאבק הגדול שהם מתכוונים אליו.

זהו מאבקם של המפונקים במדינה, בעלי עמדות־כוח, הנהנים מתנאי שכר מופלגים ומן הטובים ביותר במדינה; טובים יותר מ־שופטים, חברי כנסת, מנהלים כלליים, מפקדים בכירים וכדומה. יהיה זה מבחנה של הממשלה, אם תעמוד באופן מחלט נגד הביעות הללו. אם תיכנע, לא תוכל בשום פנים לעמוד במשימה של ביצוע הריפורמה ושאר שינויים חיוניים במבנה המשק במדינה.

הריפורמה — מתי?

שר האוצר, מר יהושע רבינוביץ, סגהל, עתה מרוץ נגד הזמן בשאלה של הנהגת הריפורמה במסים. הוא מעונין להביא כבר השבוע בפני הכנסת את הצעת החוק המתקנת לזה, ואולם — אלה המצייקים לו בהבנות לכך מסופקים ביותר אם יוכלו לעמוד בלוח הזמן ולהכין את ההצעה בצורה הראויה.

הממשלה החליטה לפני כמה חודשים על ה־1 ביולי כמועד ביצוע הריפורמה. מטעמים של יוקרה ומתוך שאיפה להחזיק בעיני הציבור מידה מינימלית של אמינות שאכן היא מקיימת את הבטחותיה, מעונין השר רבינוביץ כי הריפורמה תבוצע במועד שהוצב, וגם לעמוד בתנאי של ביצוע כל ההמלצות כמקשה אחת, בלא כל חריגים. אלא, שהצעה כזו היא מסובכת היבת מכשולים, שכן יש להתגבר על צבינים משפטים, תקנות הוראות, ויש להתאים זאת למסגרות חוקיות לפי כללים משפטיים קבועים, ופעולה כזו מצריכה הכנה מרובה, מתואמת בין משרדי האוצר והמשפטים.

יצויין, שגברה מראש פיקפקו מומחים באוצר אם אפשר יהיה בתקופת זמן קצרה להכין כזאת להכין הצעת חוק הנוגעת לענין כה יסודי של קבלת המדינה. שר האוצר דחה את הערעורים ותבע לעשות מאמץ מירבי כדי לעמוד בלוח הזמנים. נראה שהשבוע יתברר אם ה־1 ביולי יהיה אכן תאריך הביצוע, או שמא יידחה מרבר למועד מאוחר יותר.

לבטי־ארגון ב"העבודה"

מפלגת העבודה מצויה עדיין בתהליך השקום של ריחוס על ארגון מחדש של צמרת ההנהגה, כשהוא עדיין לא התאוששה מה־משבר החמור ביותר שפקד אותה, עם פרישתה של הצמרת הוותיקה ב"מבה אחת" מן ההנהגה ואי־כיבוש ההנהגה אחרת במקומה.

ראש הממשלה, מר יצחק רבין, לא צמה, כידוע, מתוך השורות אלא הגיע לעמדה הבכירה בממשלה בדרך של משבר, כאשר נסיבות השעה לא שינוי מוחלט במרכז ההנהגה הממשלה. בעבר, צמרת

היתה הזהות בין ראש הממשלה לבין מנהיג המפלגה הגדולה, כיום נפלמה הזות זו, אך גם נוצרה הנהגה אחרת למפלגת עבודה ומהליכי התפוררות אזי בה. עסקני "העבודה" מנסים חוזה באמצעים שונים כדי לו ייצב מול תהליך הכרסום המת בעוצמת המפלגה, וגם ראש ממשלה מצדו, מנסה לפעול לייצב את הנהגתו ולקבוע א כציבור.

אחת ההצעות היא, להקים מוסד חדש, אולי בלתי־פורמלי, בשם "צוות הצמרת". היא מתבונן ליל בו קביעה מצומצמת של שים, כמו ה"שלישיה החזקה" הממשלה: רבין, פרס ואלון, שר האוצר, מזכ"ל ההסתדרות, מזכ"ל המפלגה, ראש עירית תל אביב מר יוסף אלמוגי, ויו"ר הנהלת הסוכנות, מר פנחס ספיר. אך, זה האחרון, מר ספיר, סבור בכך לא יותקן מר רבין הנהגה וישאיר צלקות פתוחות במפלגה והצעתו היא להרחיב את המספר לכדי כל השרים של מפלגת עבודה, וכן לצרף להם את חברי הכנסת משה דיין ואבא אבן.

מר רבין מתנגד בתוקף להצעה זו, שכן לגבי אבן יש לו מבין מצטבר של רוגז וביקורת, ואשר במה שנוגע לדיין — הוא חושש מפני ביקורת חזקה כבהיק ציבורי, וכן חושש הוא שהשתתפותו למסגרת זו הכרסום בהנהגה ביניתיים אין עדיין כל החלטה אך כנראה שבתקופה הקרובה תיפול הכרעה בענין, כנראה לאחר פגישתו של מר רבין עם הנשיא פורד, כאשר יוכל להתפנות לענייניה הפנימיים של מפלגתו.

תפקיד חדש לשרון

יתכן שהיום תיפול במוסמך הכרעה כלפי המינוי החדש יתנהו לאלוף במילואים, מר אריק שרון, כיועץ ראש הממשלה לענייני בטחון לאחר, וזאת לאחר שנכשלו המאמצים להחזירו לשירות פעיל בצבא.

המענין הוא, כי המתנגד החריף ביותר להחזרת שרון לשירות פעיל בצבא — הוא הרמטכ"ל, רא"ל גור מי שהיה בעבר פיקודו של שר בצנחנים. בהירורכיה הצבאית הג פיק גור להקדים את שרון בדרג ובתפקיד, ויש המסורים כי ירי בותם של השנים עוד נעוצה ב אותם ימים כששניהם שירתו ביח באותה יחידה.

ראש הממשלה ושר הבטחון רבין ופרס, צידדו ביותר בהחזרה לשירות פעיל בצבא, אך נעצר בשל הזדנתו של הרמטכ"ל כ יתפטר מתפקידו אם שרון יחזור לשירות פעיל. בדרך זו נתגבשה ההצעה החדשה, על מינוי שרון להתפקיד יועץ לענייני בטחון לאו מכ. דבר שיאפשר לו השתתפות בישיבות המטה הכללי של הצבא, מעורבות בענייני מודיעין וכו' הכרוך בקשר האישי שבין ראש הממשלה לבין הצבא.

צירופי פורשים

היערכויות מפלגתיות להתמגבשה בתקופה האחרונה בקרב בזהה הקטנה של השמאל ה"רצ"ם, וכבל שקבוצה זו קטנה — כן רבים בה הפילוגים, האחדויות וההתארגנויות־מחדש. הנימה ר"ץ התפלגה לאחרונה כשחלקה הגדול יותר הלך להיות מרכיב עיקרי בהנועת "יעד", בראשות החבר אליאב ואלוני, ואילו חלקה האחר הקטן יותר, מנהור על פעולתה לביות עם תנועת "שינוי", שאיש אינו יודע היקפה וגודלה.

בראש הקבוצה הפורשת מר"ץ, שהתנגדה לאיחוד עם "יעד", עומד אליעזר (מיל.) רן רון, שהוא בן של גב' שולמית אלוני והיה בצמרת התנועה שהיתה בארגון רשימת פתע זו בבחירות האחרונות. אך לא עבר זמן רב עד שנפל ריב חמור בינה לבין מר רון, וגם עם פעילים אחרים. הללו החליטו להפק את קשריהם עם אלוני שהיא שאפתנית לדעתם וחוזרת בדיוק על התעלולים שעשו מנהיגים במפלגת העבודה שממנה פרשו.

הללו, שאמרים להתאחד עם "שינוי", סבורים שבידיהם חלק ניכר של אנשי ר"ץ, הם מאיימים כי יתבעו חלק מן התקציב של "יעד" באשר הוא בא מכספי בני מין המפלגות, ולדבריהם גם להם מגיע חלק מזה. רבים רק שואלים עצמם, אם ישנה הצדקה לרוב הכוחה שמקימים פלגים אלה, שכן גדול הספק אם בכלל יזכו כל אלה לאיזה שהוא ייצוג בכנסת, ועל כל פנים — ספק אם הייצוג יהיה בעל משקל כלשהו.

משפט וצנזורה

ספרון של סופר "הארץ", מר ש. נגב, עתיד להיות נושא לדיון בפני מבנים, כאשר שמסיים הבחבר והתנגדות הפצוקה לאור. ביחוד קפלה הצנזורה את הספר מכל ושל ואף הדעיקה את מחבריה, אך המחבר טוען כי בבוטנו של ספר במתחזי הנאמר פרטים מלוים צבור ושאין לצנזורה הצבאית כל זכות לאסור על פרסומו.

את יביצ הדבר לכדי התדיינות משפטית — הרי זה צפוי להיות משפט מענין ביותר.

مكان الأصل

שלש שנים לישיבות „חיים מאירים"

(המשך מעמוד ה')

של ישיבות חיים מאירים. בבנין בי־תה של מסגרת זו, הטמיעה של ישיבת־ערב מתאימה בגמניה היה מיוגש כמה זמן רב, ולכן יש להפי־קנו מתוך ההתלהבות שאחזה את ההורים, בעלי המשפחות בעיר בי־מא בשורת יסוד הסניף במקום. ילדים, אף כאלה שלם מכבדים ה־מיעוט, לא כלאו, עד לישוד ה־סניף, מסגרה לשעוריהם הפנויים. יש בגבר הלומדים היו עשרות ילדים נפלטים להרחיב ולהתחזק ה־תפילים. אף הוריהם לא שבעו נחת, נהגו לשוטט בהוצאה באין משה, בשהם נתונים לסכנות הרחוב.

ואכן, כיד עם הנך ההחלטה על־קמת הסניף בעיר זו באו לקראתנו המסקנים הידועים בעיר. היה ר' פצה ברגש ור' אברהם גלזר אשר נשי והבינו כי הסניף ישוכן באולם בית הכנסת „אגודת־ישראל" שבניהולם. מקום זה לשכן בו את ה־סניף נתגלה כמוצלחת ביותר. ילדים מכל חלקי העיר מובאים אליו דרכם כדי ערב, לשעה של ל־ימוד קדש בצוותא.

גם בשבתות מתאספים לכאן הי־לדים, לכסיבת עונג־שבת הנערכת ב־ישיבת חיים מאירים, ומנהג יפה הי־נה כאן, שכל תלמיד חייב להביא לפני כל ההבורה איזה מאמר או ענין הקשור לפרשת השבוע של אותה שבת. כן נלכדים כאן פרקי אבות. בליווי הסברים ותוספות ה־ישיבה את נפש הילדים ו־מקשרים בהם את אהבת השבת.

פתח־תקוה:

הסניף כאן הוא מהגדולים שבסניפי הרשת. הוא שוכן זמנית בבית ה־מדרש של חסידי ספינקא בעיר. מ־ע הסמכי הרה"ר אליעזר סטלר, ת־שב ...ה הקוה הגבוהה על חסידי ויזניץ... עם צאת הקריאה להקמת הסניף במקום נענו בכל מרצו ולבו. ...יותי, עד אשר דימה תכה להוציא ...ת בישואת האור של רשת חיים ב... ...בים באם המושבות.

בסניף זה מתחנכים כיום עשרות בה של ילדי ישראל, ומהם רבים שוקדים ועמלים בתורה במשך כל ...ית היום, בהתיים, ובערב מקדי־שים הם את זמנם הקצר הפנוי ל־... ...ירי היורה ומוסר והחסידות בצוותא. ...שה שאחרי־הנו משך שעה בדי ע־...

עם רב הושקע פה ע"י עסקני ...ישה, כדי לבסס את הסניף ולייצ־ר על אדני התורה ויראת ה', וב־ת... ...שה כאן בימדהם של הוי״ל ... — יוצאות. תוצאות המעל שהושקע ...ע בעיתה הסניף לא הכזיבו ...ים שלש שנים מיום יסודו כבר ... ...בו היתה הילדים בעל־פה בעשרות ... דף גמרא ופרקי משניות. כאן ...דים את הילדים להתחרות זה ... בהגדלת מספר הדפים המפוקים ... יבהנו, וקנאת הספרים עושה ... ברכה נפלאים ב"ה.

בית־חלקיה:

גם בסניף זה מאורגנים כיה כל ילדי המושב המוצאים כאן מסגרת נוחה ללימוד תורה וחסידות בשעות הערב הפנויות, שלהם. הרב דמתא, הרב פולאק שליט"א מגיש למדריכי הסניף את מיטב עזרתו, ומסייעם בפעולותיהם הכלליות בקרב הילדים.

בנוסף על הפעולה הכלליות, ה־משותפות לכלל ילדי הרשת, מתקיי־מת כאן פעולות מקומיות, כמו טיו־לים ומסעות בסביבה, למטרות חינו־כיות.

רחובות:

גם לעיר הדרום הזו הגיעה הרשת חיים של התנך להצטאי ברחוב נחר־דאו קבע הסניף את משכנו. וכה מ־נהל ביהכ"נ, הר' משה סלומון ש־הסניף יוקם בבגולו, באשר לא חסך מעצמו טורח ועמל משנתבקש ל־סייע להפעלת הסניף ואכן, חלק רב לו בהצלחת הסניף ופיתוחו.

הסניף זה מנוהל ע"י העסקן הידוע לצרכי צבור במקום, ההרה ברוך פולאק, אשר על אף עיסוקיו המרו־בים לכפן הצבור החרדי שבעיר, עם כל זה מצא לו את הפנאי הדרוש ב־כדי לנהל אישית את הסניף. מס־רותו זו נשאה תוצאות מזהירות יי־שיבת־המתמידים ה' של חיים מאירים היא מן המפוארות בארץ.

בסניף מאורגנים כיום עשרות ת־למידים מוכשרים המחולקים בקבו־צות־גילים. לכל קבוצה הבנית לי־מודית המתאימה לה וכן פעולות חי־נוכיות המיוחדות לכל קבוצת־הגילים.

בבחינה שנערכו באחרונה הת־עלה סניף זה על עצמו באשר רבים מהתלמידים עמדו בהצלחה מופלאה ב־בחינות בעל־פה בעשרות רבות של דפי גמרא עם פירושיהם, בעשרות פרקי משניות בעל־פה.

כן ניתנים כאן שיעורים קבועים בספרי „אורחות צדיקים", „חובת ה־תלמידים", שיעורים המושמעים על ידי הרה"ח רישראל קינד המתבל את שיעוריו בדברי הכבה המושכים את לב הילדים לשמוע דבריו.

מדי שבת נערכת מסבת עונג שבת, הכוללת דברים על פרשת השבוע, למוד דינים והלכות שבת כסדרן. הילדים מתבקשים גם הם להשמיע מדי שבת מזמן או מאמר הקשור לפרשת השבוע. התוצאה היא ש־ההורים „נאלצים" למשש למצגם ב־ספרים, ולהעשיר אגב כך את אוצר ידיעותיהם־הם...

רמת־גן:

„הפלה קבלת שבת אצל הרבי הי־תה כתפילה ראש השנה אצלנו ב־רמת־גן". בהגדרה קולעת זו ביטא תלמיד מצפיה, מסניף ר"ג את הרג־שתו ואת ההויה שעברה עליו בשהו־תו במשך שבת במחיצה אדמו"ר ש־ליט"א, בקרית ויזניץ בבני ברק.

בסניף זה קיים שיתוף פעולה הדוק בין מדריכי הסניף לבין הרה"ר שמפון זלצמן, מנהל ביהכ"נ הורב ב־עיר, שרבים מתלמידיו נמנים על י־לדי הרשת. הדלות לסיועו ותמיכתו הרבה ניתנה האפשרות לשכן את ה־סניף בבנין ביהכ"נ וקיים תיאום מור־שלם בין תכנית למודי הקודש ב־ביהכ"נ לבין תכנית הלמודים במסגרת הרשת, כשהאחת משלימה את השניה.

מדריך הסניף, עושה מלאכתו א־מונה בטוב טעם וחן. הוא הצליח לרכוש את חיבתם ולמצוא את ה־דרך להשפעה עליהם, עד שכל שעת לימוד בסניף הוא הויה מצננת לגבי הילדים, אשר מתגעגים על שיחותיו דברי הגיעם של מדריכם.

בסניף, שהוא מהחשובים ברשת, מאורגנים עשרות תלמידים כן ירבו כהוהם רבים, רבים מאד המצטיי־נים הששים להבחן בפרקי־גמרא ש־למים בעל־פה, וכאן באמת עולה הק־איכות על הכמות.

גם כאן נערכות פעולות, המיוחדות לסניף זה, כמו מסיבות ראש חדש, יוזנים בנושאי פרסים בידיעת מנהגי ישראל ובנושאי היהדות. התדינגים א־לה מתלבם המדריך לרוב בשאלה למי יזענק הפרס, שהרי כאן כולם יודעים את התורה.

גבעתיים:

גם לעיר זו הצליחה הרשת לחדור ולקבוע מקום תורה. בבית הכנסת בשכון פא"י שבפאתי העיר הוקם ה־סניף. אמנם, מספר התלמידים כאן הוא קטן לעומת הסניפים האחרים, אך נוכיחכם כי המדובר בעיר גבע־תיים! העיר אשר רוח החסידות ס־רה טופה בה עד כה, ורק עם הקמת הסניף הוזהר קרן אור, ראשון־ל־משמה, של הסידות בכלל ושל ח־סידות ויזניץ בפרט. הסניף מנוהל על ידי האברך ר' יהושע דוד רוטנר. המועל ללא לאות להכשר מטרות ה־סניף.

יצויין לטוב הרה"ח אברהם לווינזון אשר לזכותו יש לזקוף את הקמת הסניף במקום.

בסניף זה חזינו ברכה בעמלנו, כאשר כמה ילדים, מבוגרי ביהכ"ס בעיר יצאו ללמוד בישיבות קדושות, מתוה שהוא נדיר יחסית בעיר זו.

נערכות כאן פעולות חינוכיות מ־יוחדות, שמטרתן הקניית ערכי מו־סר ומידות טובות.

יסודות:

הסניף שבכאן זכה אצלנו לכינוי „חלוץ הסניפים" ולא בכדי, שכן מיד עם הכרזת כ"ק אדמו"ר שליט"א על הקמת הרשה הוחל כאן בפעולות ל־יסוד הסניף הקמתו. יזם וניהל את הפעולות המתשהיות הללו, אחד מ־חשובי חסידי ויזניץ במקום, הלא הוא ר' מנחם חיים ליבנבורג, הממשיך גם כיום לאחר שהסניף כבר מבוסס, לשקוד ולפעול ללא ליאות להרחבת הסניף ופיתוחו.

בסניף הוקמה ספריית־נוער יפה. ספריה שכל כולה היא בעלת ערך חינוכי טהור בלבד. בכך נמנע מ־הילדים הצורך להזדקק לספריה א־חרת אשר הספרים שבה אינם ב־דוקים בכשרותם.

רוב רובם של ילדי המקום משו־לבים ומאורגנים בסניף זה ונערכות בו פעולות גם בשבתות, ע"י ארגון מסיבות עונג שבת ואמירת תהלים בצוותא, בהדרכתו של הר"ר אליהו גרמיזא, תושב המקום.

תל־אביב:

חכמינו זכרונם לברכה למדונו: מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך. כאן, בקרבת הרחובות בר־כוכבא הירונגוף, בצפונה של העיר הגדולה שוכנה לה כבוד ישיבת הצרב, י־שיבה המתמידים של רשת „חיים מ־אירים". באזור זה, שלדאבון הלב יובו כבולו אכול גשמיות ואימה ה־שיכה, זו תל אביב שלאחר־שקיעה, נשמע קולות צרבים, קולות שהם מאד חריגים ומוזרים במקום זה. פה יו־שבים מדי ערב ילדים, יושבים ולו־מדים בצוותא, חוזרים על למודיהם תוך עיון בתורה ובמפרשיה. פה מ־תעמקים ילדים מהורים בטהור ה־יהדות ותורתה.

עם רדת הליל מתכנסים לכאן לבית הכנסת שבמקום עשרות מילדי ה־סביבה ואף ממקומות מרוחקים, מ־חלקיה השונים של העיר והדרכת מדריכם הנצרך והמסור, הרב אברהם אייקוביץ ממלאים הם את שעתם הפנויה־לעת־ערב בתוכן נפלא של תורה והסידות ויזניץ.

גם התכניות והפעולות בסניף זה הם מיוחדות ומגוונות ביותר והן כוללות בין היתר, חידונים, מבחנים־פה ב־גמרא, ובדידעות כלליות בנושאי י־הדות, צריכה מסיבות, טיולים ומסעות מעניינים ועוד.

הסניף הולך ומתרחב, הולך ומת־פתח בצויה ולא ירחק היום שבו „סניף דיזנגוף" של רשת ישיבות „חיים מאירים" יהיה למגדלור עבש ושפיץ את אור של קדושה וטהרה על פני ליליותיה ההשונים של תל־אביב־שלימטה. כי חזקה עלינו דברי חז"ל: מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך.

ואתה, ההולך, אם נלאית מבו־אות האימה של הכרך, אם עייפת מהה־שיה הרוחנית האופפת את רחובותיו סרה נא ובוא, וראה את הישיבה את סניף רשת „חיים מאירים" שבמ־קום, הקשב לקול־כמיר הבוקע ועולה מפיות ילדי ישראל הטהורים בלמדם. יתמצא כי לא כבתה השלהבת. ה־אבוקה תוסיף ותעלה ותבעיר לבת־אש־קודש בלבבם, ולכל בני ישראל יהיה אור — חיים מאירים — בכל מושבותיהם.

ילדי סניף ירושלים משתתפים בהכנסת ס"ת לביהמ"ד בירושלים

פרקים בתולדות הדורות האחרונים

בצלאל לנדוי

חלוצי החינוך החרדי לבנות

לזכרה של הרבנית יעקובזון ע"ה במלאת השלושים

יצירתה, עלייתה והתפתחותה של תנועת החינוך החרדי לבנות „בית יעקב" היא בין התופעות המרגינות ביותר שהדורות האחרונים ראשים ל־התברך בהן. הניצה זו ותוצאותיה המבורכות הטביעו את חותמן על דברי ימי ישראל בתקופה האחרונה, ורשמי הקורה לא יוכלו להתעלם מתרומתה של תנועת החינוך החרדית לעיצוב דמותו של הדור הצעיר בשו־רותינו, דור השלם באמונתו ונפשו אינה חצויה.

מפעל אדירים זה לא נוצר בהבל פה, אף לא התגבש במחי קולמוס בן יומו. מיטב־דורותיו השקיעו בו את כל אשר להם, בגוף, בנפש וברוח, כולל דם תמצית נפשותם, עד אשר הגיעו עד הלום — במלאת ארבעים לפסירתה הצלו אלפי תלמידות־בנותיה ברכס את זכרה של האשה הצנועה מרת שרה שנירר, שהנהגה יסודות אף ימסרה נפשה עליה והנחה לשם עולם בדברי ימי ישראל.

הקרובים יותר למפעל החנוך יוד־עים על אותו מחנך מופלא, ד"ר שמו־אל דויטשלנדר, יליד גרמניה, שבת־קופת מגוריו בל"טא התרצע עם ראשי הישיבות, השתלב בין בני הישי־בות, רשם הניח יסודות למערכת ה־תנוך המורות „יבנה" עד אשר נקרא לעמוד בראש „קרן התורה". כאשר נפגש עם שרה שנירר, בישיבת המר־צה המרכזית בקראקא באלול תרפ"ד, יהכיר כי בית יעקב עשוי להבכיה את עדהן של בנותינו וההתפתחות תינוכן, לא ידע מעצור בנפשו וקיבל על עצמו את כל העבודות הקשורות בזה את ההנהלה הפדגוגית ואת יצי־רת המבנה הארגוני של תנועת בית יעקב, ויחד עם שרה שנירר ע"ה יצר את המפעל שעשה את שניהם בני אלמות: רשת החנוך המסועפת, בית הכרכים בקראקא, ביינה ובי־שרנוביץ.

ספק בידי אם עסקני תנועה אגודת ישראל יודעים שהוא חיבר ספר „מבוא על התנוך של היהדות המסורתית" ובו הוא כותב: „שני הדברים — ההתגברות על האנוכיות של חורמים השו־בים והתגברות על האנוכיות של ה־פרט, הם תנאי מוקדם להצלחת מפעל ההצלה של קרן התורה. ומי כמונו יודעים עד כמה נכונים הדברים כבכון היום. הפצולה לחנך הילד היהודי היא מפעל הצלה של קרן התורה, והמפעל לחנך הילד היהודי היא מפעל הצלת היהדות, כשמשמרי המקדש הלכו לגולה לא גלתה השכינה עמהם אבל כשהחריב הלכו לגולה גלתה השכינה עמהם" — ציטט מדברי חז"ל.

עם העלאת זכרם של מחוללי התנ־ועה לא יקופח חלקם של אנשי ה־שורה השניה והשלישית, ממשיכי דר־כה, שנשאו בעול העבודה התנוכית מאז ועד עתה ועד בכלל, גם אם פעולתם לא הגיעה בהיקפה ובהתפשטותה לפעולתם של מניחי היסודות. ביניהם מצויין לזהרת הרבנית קטה יעקבזון, שהלכה נכבד במפעל החנוך החרדי, לא רק באשת חבר, כבת לויה נאמנה לבצלה הדגול מרבבה רבי בנימין זאב יעקבזון זצ"ל (מהרתיים, כ"ב בסיון, המלאכה שנתיים לפטירתו). היא ש־סייעה בידו לסובב בכל ערי ועיירות אירופה, המזרחית והמרכזית, בבאמ־צים להקים בתי החנוך החרדיים לבנות.

לאחר פטירתה נודע לרבים על מע־מדה של הרבנית יעקבזון כמתכנת בזכות עצמה שרשמה פרקים מרובים במפעל ההצלה של „לדינגה", הלא הוא סמל להצלה הרוחנית.

בשנות ילדותה, והיא יתומה מאביה, שעצה לקה בבית הספר בברלין מפי הרבנים מנוק והיילדסהיימר וביחוד השפיע עליה מבחינה רוחנית חמורה ד"ר שמיאל דויטשלנדר, ובאמור נמ־נה לאחר שנים, בין מניחי היסוד ומחוללי העבודה של „בית יעקב", במתכנה רעיונית וארגונית גם יחד.

עם סיום מלחמת העולם הראשונה שיבה בנתה את ביתה, עם בעלה הרב יעקבזון, וכצדה הקדישו את חייהם למפעל החנוך, שכן המערכה על נפש הילד היא אחת המערכות הרציניות שהיהדות הדתית עומדת בה בדורות האחרונים. צריך לא הגיעה השכנה להצורכת המערכה ותוצאותיה ואף לא לסיכומי ביניים, שכן המערכה בעי־צומה, ולואי והיינו מרגישים בהרפוד תה. התנאים אינם כאפשרים עדיין גם לא הפיגה זמנית.

עשרות בשנים הקדישו הזוגים, הרב יעקבזון ורעיתו הרבנית, למפעל זה יקפה לספר מפעל חיים במאמר אחד אולם ניתן לציין שהמסירות והנאמנות ציינו את דרך חייהם.

הרב יעקבזון סיבל את השיפוט האידיאלי של חבר אגודת ישראל, הפסקן הנוטל על עצמו כל שליחות אשר הוא נדרש לעשותה ובלא אי־הת בכבוד, המתכבד בשמה של אגודת ישראל ושם התנועה מתגדל ומתכבד בפעילותו הוא.

בין הפעולה המסירות ביותר להד־פצת רעיון „בית יעקב" שמור מקום נכבד לרבנית קטה יעקבזון ע"ה שהקדישה חייה למפעל זה, החל בה־התפיות המצולה בקורסי הקיץ של מורות „בית יעקב", שהיו נערכות מדי שנה בקיטנה הקיץ רבקה, שבי־הרי הטטרה בסביך לקראקא, ועד מתנה לדינגה, שם הפך לסמל בספר על ההצלה של בנות ישראל בשנות השואה. מתנינה לאחרי הצבורה לי־צוות המורות בספינר למורות „בית יעקב" ירושלים, וכל עוד כוחה עמד לה השמיעה שיעוריה אם בפני נשי אגודת ישראל ואם בפני שכונותיה, תושבי שכונת פאגי, מקום כהונת בעלה זצ"ל ברבנית.

עשרות בשנים עסקו הרב יעקבזון ורעיתו הרבנית במסגרת „בית יעקב", ונדמה לי שהדברים אינם ידועים לי־דועה. בירושלים להקים גם שם סמינר שלישי למורות „בית יעקב". את כל ישיתו כולל הליליתו הקדיש לו: „בחלומי, וראיתי את כל מעשה בית יעקב ביום היסוד בהדרה המגינה של שרה שנירר — — — את ההתפתחות הנפלאה בשנת תרפ"ם, חלמתי על רשת בתי־ספר בית יעקב בכל העולם בשנת תרצ"ה, וראיתי בעיני והוי את בית יעקב בכל העולם כולו בשנת תרצ"ם. החלום היה חלום טוב, ונראה כאילו הוא מתגשם בבלואו עד שבאו ימי התורבן, ובאלול תרצ"ם, ידו פרש על כל מחמדינו ויצא מן בת ציון כל הדרה.

בתוך ההתלהבות שהקיפו את בית ישראל התאוסט הרב יעקבזון ישב, יחד עם רעיתו הנאמנה, ובמקום מגורי שמירהלם שבצבריה, הקימו את בית הספר לדינגה, שהפך לסמל של מסירות נפש בשטח החינוך, ולסמל של הצלה רוחנית וגשמית גם יחד.

אם כל שנותיהם היו מוקדשים לפעילות חינוכית, ניתן לומר כי ל־דינגה שימשה כסמל למפעל חייהם. הרבנית יעקבזון ששימשה כמנהלת רוחנית, לא ראתה עצמה כמורה בלבד.

(המשך בעמוד ז')

הבית שלנו

מזון למשפחה - בצורה נכונה וזולה

הבעיה העיקרית—בתחום התזונה של הצבור להתמודד עמה כעת היא — שינוי הרגלי הצריכה. עלינו לעבור למוצרים שהם זולים מבלי לפגום באיכות התזונה.

✤ החלבון הלבן — שהפך מצרך יקר מאד, אינו דרוש לגוף ואף אינו רצוי.

✤ הסוכריות — יכול לשמש החליף לסוכר בבישול. יש להוסיף אותו ל־תבשיל רק בשלב הגמירה של ה־בישול.

✤ גרם אחד ספרין מתוק פי 400 מגרם אחד סוכר, אולם יש לו טעם לואי.

✤ גרם אחד ציקלמאט מתוק פי 80 מגרם אחד סוכר, ואין לו טעם לואי.

✤ ערבוב בכרין עם ציקלמאט יוצר מתיקות גבוהה יותר מן הנזכר לעיל. ניתן להשיג הרכבה זו בבתי המר־קחת של קופ"ח.

✤ צריכת החלבונים לגיפה כיום אצ־לנו ל־130 גרם לנפש ליום בממוצע. למעשה מספיקים 35—40 גרם. גם מי שאינו עובד עבודה גופנית קשה אינו זקוק ליותר חלבונים, כי אם לקלו־ריות בלבד אשר אותם הוא יכול לקבל ממקורות יותר זולים.

✤ מבין החלבונים, היקר ביותר הוא החלבון מן החי (בשר). אפשר לצמ־צם בצריכתו ולמלא את החסר בחל־בון ממקורות אחרים כגון מוצרי סויה. אפשר, למשל, לטחון את מוצרי ה־סויה ולהוסיפם לבשר טחון או לדגים טחונים.

✤ אין הבדל בין בשר בקר, עוף, הודו ולגיב מבחינת תכולת החלבון שלהם, ויש להרבות באכילת הסוגים הזולים יותר.

✤ האוכל הנקנה מבחן יקר אצלנו כפ־לים מן האוכל שמכינים בבית לבד — בניגוד למצב בארה"ב, למשל, שם אין כמעט כל הבדל במחיר.

✤ ערכן התזונתי של התפוח ותפוד־גרינה זהים. אולם ק"ג בוגרינה עולה 5.00 ל"י בעוד ק"ג תפוח עולה 15.—

ל"י.

✤ כוס אחת חלב (בליטר יש 5 כו־סות) שווה בערכה התזונתי ל־30 גרם גבינה קשה או 100 גרם גבינה לבנה רכה. הגבינה הרזה העצמית היא ה־מקור הזול ביותר לחלבון.

✤ קמח רגיל עולה 2.30 ל"י לק"ג. קמח תופח עולה 4.30 ל"י לק"ג. אפ־שר להכין קמח תופח בבית, על ידי הוספת שתי שקיות אבקת אפיה לק"ג אחד קמח וניפוי התערובת.

✤ ציגות קניות באריזות קטנות הן יקרות מאד. כדאי יותר לקנות שקיות במשקל.

(עפ"י הרצאתה של האגרונומית תמר כהן).

כיצד לקנות שמן בצורה נכונה?

להלן מחירו של שמן הסויה שאת קונה בכמויות שונות בכלים שונים:

כמות במ"ל	בת הכלי	מחיר התלה	מחיר באג' ל־100 גרם
580	זכוכית	3.60	44.8
1,000	פלסטיק	4.85	48.5
3,000	פלסטיק	14.80	49.3
4,500	פלסטיק	25.—	55.5

את המסקנות אני משאירה להמיעכן הפורה...

(מתוך אגרת לחבר של אגוד הצרכנים)

✱

אגוד הצרכנים דואג לנו גם לבל נבזבז מים. חוברות הדרכה לצרכן בנושא זה הוצאו לאור על ידו ואפשר להשיגן במשרד הראשי של אגוד הצרכנים בישראל רח' המלך ג'ורג' 35 תל־אביב טל. 221713 — 230145, כל יום פרט ליום ו' בשעה 9.30 לפה"צ עד 1. ביום ב' מ־6—4 אחה"צ.

אחד החידושים המצוינים בחוברת ששמה „איך לחסוך במים" הוא:

דולפה השפצלת ברגל — לפתיחת וסגירת ברז המים ליד הכיור. היתרון שבשימוש בהתקן זה הוא, כי בעת סיבון הכלים, יכולה עקרת הבית לכוון ברגלה את זרימת המים, דבר העשוי להרים לחסכון במים וכן לייעל תהליך העבודה.

אגוד הצרכנים ממליץ כי מכשיר כזה ייוצר בארץ, ואף ליצורו בארץ יותר יבואו בלא מכס.

חוברות הדרכה נוספות לצרכן אפשר להשיג באותה הכתובת בנושאים הבאים: „על רגליים ועל גפליים" — 16 עמודים; על צעצועים (איך לבחור המשחק והצעצוע המתאים לילד) — 24 עמודים: כיצד לחסוך בחשמל; כיצד לחסוך בהסקה ביתית; כיצד לחסוך בגז.

במרכז ההסברה מופצת חוברת בשם „הפקאה ללא בוגרים, הוראות נועדו ללמדך כיצד להשקות צמחים וגינה, וכן לשמור על הצמחים מנזקים הגורמים להם כתוצאה מהשקאה לא נכונה.

על יתושים מקקים ושאר מזיקים

בלילה בלילה כשאת במה את שנהך ושאר בני הבית ישנים שנת ישרים מתחילה לה פעילות קדחתנית במטבח, ובשאר חדרי הדירה. המתחילים שם להרוס חיים שהתוקינך לא רק שלא מפריע אלא היא אידיאלי עבור התד־סיסה הזאת.

גם אם טרחת לנקות ולהרחיק כל פירור או שיירי מזון אין זה מונע בעד תרקים. נמלים ומקקים לצרוך מזיל לילי על רצפתך.

כל שנה מכריזים להתחיל במלחמה חדשה. הלא, הנו מוקד להחלות ולנו־קים לבריאות שלא לדבר על הצד האסתטי שבדבר.

ראש וראשון למזיקים אשר אינו פוחד להופיע ביום גם הוא הזבוב. הוא מעביר חידקים ומחלות ומטריד שלווה. היא מתמקם באשפה ובכל מקום בו נמצאים שיירי מזון או פסו־לת, כדי להלחם בו רוקני את פח ה־אשפה שבביתך לעתים קרובות ועטפי היטב על נקיונו. ואני שיהא מכוסה. לא רק לפח שבביתך עליך לדאוג אלא גם לזה שבחצר. הטוב שיזוקה לצי־דם קרובות ויהיא בחומר כהאים. ומאי כמה „בטים" יהיה אח"כ לצבור בקרבתך, כיה גם שזה יתהוך מיקדים לזבובים. כדאי לרסס לעיתים קרובות את מוקדי האשפה בתרסים מתאים ו־מיוחד להדברה זבובים.

מכרד בוסף המביא אותך משלוותך בקלות הם היתושים. הדרך הבדוקה למנוע הדירתם היא ע"י סגירת כל הפתחים ע"י רשת מתאימה. והעיקר להדביר אותם במקום רביצם, ובכך למנוע התפתחותם והתפשטותם. יתר־שים להצליחך להזהר להדרים דפסי בחומרי הדברה מיוחד. כדאי לבדוק אם אין בקרבתך מים עומדים, שלולית רפש או בריכה קטנה, הם המקור האידיא־לי להתפתחות המיכות היתושים.

אחלין הבוקים והקשה המבכריד שי־ביהם היא המקק. בארץ נפוצים 4 סוגי מקקים אבל במיוחד מרוחים ה־מקק הגרמני (החום בהיר) הוא זעיר יקשה להדבירה, והמקק האמריקאי ה־גדול ההודי להרוס לבתות, תנאי ה־מחיה של ביעוט המקקים הם חום לחות ואפילה. תמצא אותם לרוב מ־אחורי כיור ובביבה, בהריצים שבאחו־רי בית המטבח, יבכל מקום שיש בו הריך אי חיבור. הם מתנקלים בכבות המקר־רר, מאחורי להיות עץ ובמחדרים הספו־רים למטבח. המקקים הנדולים יותר מתרכזים סביב צנרת ביוב ובבדי־קים שלבלוגית והחדרי השירותים. פעו־לת ההבראה כוללות מהירת כל החרי־צים בכל מקום אפשרי. תיקון ביוב לקר וכיסוי מצרכי המזון. לריסוס ה־מקקים אפשר להשתמש בנוזל אבקה או משחה, הנוזל צריך לריסוס בלחץ אל תוך הסדקים והחריצים המשמשים משכן למקקים. האבקה הודרת עמוק יותר לסדקים שבקרקע ובמשחה טובה למריחה מאחורי מגירות או כיורים, במו"כ אפשר להקין אחד נגוע בפסים של המשחה. על כל פעולות ההדברה נגד מקקים יש לחזור בקביעות לפחות פעם בחודש. הומרי ההדברה אינם משפיעים על ביצי המקקים ויש לרסס את אלה לאחר שהתבקעו.

מכרד אחר שאינו מבצבר מחלות אמנם, אך אינו נעים הוא נמלים, הדרך הטובה ביותר להיפטר הנגע היא איתור הקן. עקבי אחרי השיירה של הנמלים בלי להפריע להם והגיעי ב־קלות לקנם. אם בתוך הבית או מ־חוצה לו, השמדת הקן תפתור את ה־בגע.

אולם, לא די בחומרי הדברה לחי־סול הבזיקים המטרידים, יש לבנוע את התפתחותם מחדש. שמרי על כל מצרכי המזון בתוך כלים סגורים הי־טב, צנצנות זכוכית פלסטיק וכדי. החסני במקרר כל מזון אפשרי בכל שיהיה המקרר שלך כסוגל לקלוט, אני מאחסנת בחדשי הקיץ — אורז, קמח, קטניות וכל דבר אחר העלול להפגע מהמזיקים או להביא אותם. אני סוגרת הסב את הצקית או הקופסא ובתפסרת מכאב ראש של דאגה לשי־לימה. אני מכירה עקרת בית נקיה מאד מאת המפנה: הבשריה ההתלהבות היא באחסנת במקרר כדי שלא יהיו מקור למקקים כשהן בשגרה. (יש לה דירה ישנה והיא סובלת מאד לפרית קפדני נוחה במקקים).

נקי והחבי את האריזות בקביעות. איזוה במטבח יש לקבור עליהם אחת לשבוע ואז יכולים להיות בטוחים שלא דיגרים שם כל מינים כאלה... בשאת מנקה, הקפידי לנקות מאחורי התנור והמקרר אם הזזת אותם ל־צינים קרובות והחסכי הרבה צרות.

כשאת מרססת בתרסיס הדברה כל שהוא, הקפידי שלא יבואו במגע שום מצרכי מזון גלויים כפי תהילה את הכלים ההמזון או אחסני במקום סגור.

הקפידי לנקות את השאריה, הקי־ליפות הפירורים משלחן האוכל או בכל מקום אחר, אל תשאירי שאריה כל שהן אפילו לזמן קצר, עצי לך זאת להרגל ותחסכי הרבה צרות.

דרך בדוקה להתמדרת מקקים לביתך היא משמלה בחנות המכולת, בודקי לק־נות את מצרכי המזון בחנות נקיה ש־בה נשמרים כללי ההגינה הבסיסיים, עם זאת בדקי את המזון שהובא ל־ביתך במיוחד את היבה הקרטון וה־אריזות למיניהן אם לא מצוי בהן חרק או סימני חרקים. בטרם תאחסני העבי־רי את כל מצרכי המזון מאריזות נייר למיכלים נקיים.

קיימות חברות העוסקות בהדברה־ רחקים. אלה יעילות ביותר (הבדקי מהמבנות החברה בטרם הזמיני אותה לריסוס ביתך) כאשר שהאחריות ני־תנות (בכתב) היא לשנה אחת. ה־ביצוע גורם אומנם להטרדה, משום ש־עליך לרוקן את כל הארונות מתכול־תם ולהשהות את הדירה סגורה וריקה מאדם במשך שעות מספר. אך התוצ־אות כדאיות ללא ספק. אם תבוצע פעולת ההדברה בראשית הקיץ, מובט־חת לך דירה נקיה מחרקים במשך כל החדשים החמים וגם לאחריהם. אך כא־מור כדאי שהמכשיר היה על חברה מהימנה בעלת מוניטין הקפידי לקבל את כתב האחריות.

כל חומרי ההדברה הם רעילים וי־עליך לנקוט בכללי זהירות קפד־ניים. משרד הבריאות מקפיד בהגבלת אחוז הרעל המותר בכל המשיר ועל התוית הייב הצרכן לציין את ההרכב הרעל של התכשיר. כמו כן מציינת התוית את סוג המזיקים שלהדברתם מיועד התכשיר. קיימים תכשירים ה־מיוחדים להדברת כלל המזיקים אלא שאלה עלולים פחות, בהדברה יש להבי־חין בין המעופפים (זבובים ויתושים) לבין הרמשים (מקקים ונמלים).

מסתבר כי לכל חרק תכונות המי־יחודות לו והמיפול להשיגל מגג אחד אינו תמיד מתאים להסולו של חרק מסוג אחר. גם הצפעהם של תכשירי ה־הדברה היא שונה לפי הסוגים השו־נים. משום כך טוב להכיר ולהקפיד על כל תכונותיו של כל חרק ותרק, מוקד רביהתו מקום מדבצו, מהונו ועמידותו בפני רעלים שונים. בד בבד עלינו לבחון את תכשירי ההדברה המוצעים בחנויות ואת יעילותם. השפעתו של חומר ההדברה ביתנית באורח החיים של החרק ובאופן המגע שלו עם חומר ההדברה.

כדאי אם כן גם להשגיח על הסבי־בה ולהביא לאיתור מוקדי המזיקים ו־בהיסול תנאי הרביה. שהרי צפר־הבי הדרכה לביתנו שלנו, אך עיקר המלחמה היא בתוך כתלי בתינו.

המודיע ח
יום ו' כ' סיון תשל"ם

ברכת מזל טוב

להרה"ג מוהר"ר **אברהם צבי בעק** שליט"א

אב"ד מונטעווידאו אורוגוואי

לנשואי בתו

ולהרה"ח ר' **יודא פדר** הי"ו

חבר ועד הפועל

לנשואי בתו

ולהרה"ח ר' **דוב שכטר** הי"ו

חבר ועד הפועל

לנשואי בנו

בירא עולם בקנין השלם זה הבנין ותזכו לראות מהם רב נחת דקדושה

התאחדות תלמידי ויזניץ בארה"ק

לתלמידינו היקרים מפז

השוקדים על התורה והיראה

במסגרת ישיבת ערב

„חיים מאירים"

ברכת חזקו ואמצו

ויקוים בכם הפסוק "ישראל אשר בך אתפאר"

בי"ס החע"צ ראי"ם

רחובות

הרבנות והמועצה הדתית

רח' גולדברג 2 רחובות

לישיבת המתמידים

„חיים מאירים"

סניף רחובות

לרגל שלש שנים ליסודו

חזקו ואמצו

בפעולותיכם לקירובם של ילדי עירנו

לאור התורה והחסידות

הרב ש. ירושלמי, יו"ר

לישיבת המתמידים

„חיים מאירים"

ברכתי אליכם

חזקו ואמצו במשימתכם גדולה זו

מאחל

צינקוגרפיה הר ציון בע"מ

שד' הר ציון 104 טל. 829103

מכבסה „זולדן"

רח' ירושלים 23 טל. 794791 בני ברק

ברכתי למלאת שלש שנים ליסודה

של רשת ישיבת המתמידים

„חיים מאירים"

שתשרה הברכה בפעולתכם הנשגבה

עלו והצליחו

ירקון טורס

רח' האדמו"ר מגור 8 בני ברק

לרגל שלש שנים ליסוד

רשת ישיבת המתמידים

„חיים מאירים"

חזקו ואמצו

חילכם לאורייתא

כ"א בין המצרים: — ש. צבי גנז

אולמי „ברוך" לחתונות — קלמן רוזנר

רח' ז'בוטינסקי 6 חולון טל. 855680

לרשת ישיבת המתמידים

„חיים מאירים"

למלאת ג' שנים ליסודה

הרחיבו פעולתכם הגדולה

להשרשת דרכי התורה והיראה

„אוטו ג'ינרל"

השכרת רכב, הזמנת מקומות לבתי מלון ובתי הבראה, השכרת מכוניות בנהגים מיוחדים וללא מחירי שבת

רח' ירושלים 33 בני ברק טל. 786321 789588

לרשת ישיבת המתמידים

„חיים מאירים"

למלאות ג' שנים ליסודה

הרחיבי פעולותיך הנשגבות

הנהלת רשת ישיבות המתמידים „חיים מאירים"

מביעה את תודתה העמוקה

לכל המנהלים, המשגיחים, המלמדים, העסקנים והתורמים

אשר השקיעו ומשקיעים את מיטב כוחותיהם לשגשוג ישיבותינו.

בזכות הרמתה של קרן התורה יזכו להצלחה בכל אשר יפנו

התנכלות לבית הספר „התקוה" של החינוך העצמאי בחיפה

ועדי ההורים שוקלים השבתת כל בתי הספר

הפגנה בת"א נגד עבודה בשופרסל לפני צאת השבת

חודשה עבודת קו צינור אילת — אשקלון, ללא שובתי הנמל

שמועות על הסדר שהושג גם לסיום השביתה של עובדי הים השוהים בסירות

לא הוכח קשר בין מחלות לב והשרות הצבאי

ועדת רופאים מומחים הגישה מסקנותיה

מעצרים נוספים בעקבות לכידת רשתות החבלה

אלפים בחגיגת הכנסת ס"ת בקרית מאור חיים בירושלים

פעולה לביעור התועבה

מאסר על קצין עם „אל פתח"

"מועדון כביסה" חדש בירושלים

בהגישו את דו"ח בנק ישראל:

זנבר חושש שההתנגדות למדיניות הריסון יעוררו צעדי פשרה

סיעת אגו"י בעיריה ביקרה אצל כ"ק האדמו"ר מויז'ניץ

ראשי ערים דנו בהעברת נזקקים מישוב לישוב

עשרות משפחות — מת"א לבת ים

להם: ת"א מוצפת בנזקקי סעד

חוני: להעביר הנושא לועדת השירותים הציבוריים

ועדה משותפת לשלוש הערים

בית כנסת עלה באש במושב תנובות

נפלה עטרת ראשנו

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של האי גברא רבא ויקירא, רודף צדקה וחסד

הרב **שלמה ישראל**

ב"ר יוסף יהודה **געלבער** ז"ל

מלונג-איילנד ניו-יורק

שנפטר בדמי ימיו

ארונו יגיע היום יום ראשון כ"ב סיון בטיסת אל-על 400 לשדה התעופה לוד

המשפחה האבלה

פורד יודיע בשבוע הבא על מועמדותו

ב חרום לניו יורק לה מפשיטת רגל

לבנון: כח ישראל ניסה לחדור בדרום

הסנאטור קנדי ביקר בארץ

עתון יהודי מזהיר מהתדרדרות במזה"ת

3 קושרים נידונו למות במצרים

ראש הממשלה בישיבת ועדת חוץ ובטחון

הסתדרות בנות אגודת ישראל באר"י

ההנהלה הארצית

אסיפת מרכזות דחופה

ביום ראשון כ"ב סיון בשעה 4 אחה"צ

יעורך בעז"ה בבנין סמינר בית יעקב בירושלים

אסיפת המועצה הארצית

על סדר היום:

מסירת דוח"ת על המעשה בכל סניף וסניף

תכניות אזוריות כלליות

תכניות מפעלי הקיץ

כל מרכזות התנועה במוסדות השונים בארץ מוזמנות להשתתף באסיפה.

בברכה **ההנהלה**

כשאתה בלונדון תבקר אצל...

FAIRDEAL — פערדי'ל

סוכן לדברי חשמל וצרכי צילום

מצלמות אינסטמאטיק	56-X	£6.95
	155-X	£7.95
	255-X	£11.95
מצלמות כיס	92	£ 8.95
	192	£12.95
	200	£12.95
	300	£16.95
	400	£23.95
	500	£31.95
פרטים קודק מספר		£ 1.76
	87	£ .95
	88	£1.35
	108	£2.15
	107	£1.90
טייפ קטן		£44.09
גדול		£78.11
רדיו קסט	CF 420L	£69.95
	CF 320L	£56.95
	CF 310L	£56.95
	CF 150L	£46.95
	CF 550A	£100.95
	TC 66	£30.95
	TC 92	£52.95
	TC 95	£48.95
	TC 121	£52.98
	TC 6	£31.95
	TC 133	£87.95
	C 90 K	.70
	C 90 HF	.90
רדיו קסט	AM/FM or MW/2SW ומעלה	£39.95

KODAK SONY

FAIRDEAL

76 WHITECHAPEL HIGH STREET

LONDON E1 7QX

Tel: 01-247 6029

לביעור התועבה

לאחרונה גברו ורבו פרסומי התועבה בארץ עד לזוועה.

צדו צעדינו מלכת ומנסוע ברחובותינו!

והציבור בשלוותו המדהימה!

עד מתי ניתן לרודפי השלמונים להשתולל? עת להגיב בחריפות!

34 אנשים ב-3 כלי רכב סרקו את העיר ירושלים בליל יום שני מ"ו סיון וכיסו את כל פרסומי התועבה בצבע.

פעולות נוספות לפנינו — הצטרף!

ועד להגנת קדשי ישראל

בשורות ספורות

דרוש מלמד דרדקי מנוסה

לפנות ת.ד. 345, בני ברק

ברכת מזל טוב

לידידנו רב הפעלים

הרה"ח ר' **משה אירנשטיין** הי"ו

חבר הנהלת המרכז הארצי

לנשואי הבת עב"ג הי"ו

יזכה לרוות מהם ומכל יו"ח רוב נחת ואושר

הסתדרות אגודת ישראל באר"י

המרכז הארצי

הסתדרות אגודת ישראל באר"י

סניף בני ברק

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לחברנו הנכבד רב הפעלים, רודף צדקה וחסד המקדיש מהונו ואונו למען הצבור עמל ללא ליאות לטובת הכלל והפרט

הר"ר **משה אירנשטיין** הי"ו

סגן יו"ר הנהלת הסניף

ולכל משפחתו הכבודה שיחי'

ביום נשואי בתו המהוללה והמצויינת **לאה** תחי' עב"ג

הבחור המופלג בתורה, יראת שמים וחסידות כמר

חנוך הכהן נ"י **קירשנבוים**

יהי רצון שיזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת אושר, ועושר וכל טוב

חברת שכון אגודת ישראל בע"מ

בני ברק

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

לחבר הנהלתנו הנכבד ממייסדי החברה וממקימי שכון רמת אהרן

הר"ר **משה אירנשטיין** הי"ו

ולכל משפחתו הנכבדה שיחי'

לרגל נשואי בתו היקרה **לאה** שתחי'

יזכו לרוות ממנה רוב נחת וכ"ס